Regd. No H 18.

విడిప్రతి 30 పైసలు

శుక్రవారం 19-1-7[illegible]

"OLUCEM"
(ఓలూసెమ్)
వాటర్‌ప్రూఫ్ సిమెంటు పెయింటు
మీ ఇంటిగోడలకు రంగు రంగుల ఓలూసెమ్ వేయండి అందంగానూ వుంటుంది. గోడలోనికి చెమ్మను చేర నివ్వదు. తయారుచేయువారు:
శోభన్ పెయింట్సు
శోభన్ నగర్
నెల్లూరు-3. ఫోను: 506.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 45 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 2

నెల్లూరు శ్రీలీలామహల్ లో
Now Running 5th
House Full Week
సీతా ఔర్ గీతా (హింది)
21-1-73 ఆదివారం ఉదయం ఉదయం ఆటమాత్రమే [illegible] ప్రోగ్రాం.
గన్‌పాయింట్,
ఎకౌంటిన్ ఫ్రం హాంకాంగ్.

నెల్లూరు మృతవీరులు

2 వతేది పోలీస్ కాల్పుల్లో మరణించిన నలుగురు యువకులు

ఎస్. మధుసూదనరావు (25)

జిలానిబాషా (18)

పొన్నారి శ్రీనివాసులు (16)

జి. వి. సుధాకరరావు (24)

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకులు నిలుస్తారా, జారుకుంటారా?

కాకినాడలో రాజీనామాలా? రాజీధోరణా?

రాష్ట్రపతి పాలనా?
మంత్రివర్గ విస్తరణా?

—ఇవి గతవారం మా మొదటి పుట శీర్షికలు.

రెండూ జరిగాయి! రాష్ట్రపతిపాలన అనే దట్టమైనవదం తుదుమ్మలోనే కొత్త మంత్రుల నియామకం జరిగింది అనాలో విచిత్రమైన సాహసచర్య అది. అది ముఖ్యమంత్రి వ్యతిష్ఠను, ఎనిమిదిమంది కొత్త మంత్రుల పదవును కడిగివేసింది. 11 వతేది కొత్త మంత్రుల ప్రమాణ స్వీకారాలు జరిగితే; 17 వతేది రాజీనామాలివ్వవలసివచ్చింది; రాజీనామాలతోటే రాష్ట్రపతి పాలన 18 వతేది విధి వచ్చింది! పాపం, ఎనిమిదిమంది అరు రోజులకే మాజీ మంత్రులై పోయారు; హేళనపాలయ్యారు. తెలిసి చేసిన తప్పుకాబట్టి వారికి సానుభూతికూడా అనవసరమేమో!

గతవారమే మేము వెలిబుచ్చాము— ప్రధానికి నరసింహారావు పదవిని కాపాడడం ముఖ్యంకాదని; తన ప్రతిష్ఠను కాపాడుకోవడం, రాష్ట్ర సమైక్యతను కాపాడుకోవడం ముఖ్యమని వెలిబుచ్చాము. రాష్ట్రంలోని పరిస్థితులు అంతగా విషమించాయి. ఇందిరాగాంధీ కాదు, ఇంకెవరైనాకూడా ఆ వైఖరిని అవలంబించక తప్పదు. అధికారంలో వున్నవారి సంగతేమో కాని, బయటవున్నవారికి పరిస్థితి భయంకరంగానే కనపడింది. నరసింహారావుగారికి మూడునెలల గడువిచ్చింది; కావలసినంత వ్యవధినిచ్చింది; తన బొమ్మలు తగులబెట్టేవరకు, తనమీద తిరుగుబాటు చేసేవరకుకూడా తడవిచ్చింది; కాని ప్రమాదం ముంచుకొచ్చిన సమయంలోకూడా చేతులు ముడుచుకొని ఎట్లాకూర్చుంటుంది? అందువల్లే కదలింది; అతిరుక్షణంలో కదలింది. ముఖ్యమంత్రి వ్యతిరేకులతో, నియమింపబడిన కాంగ్రెస్ హైపవర్ కమిటీయే ఆమె నిర్ణ యానికి అమె వైఖరికి [illegible]. అంతకు మునుపే యాదవ్ కేంద్ర మంత్రి [illegible] పరిస్థితులు పరిశీలించిపోయా[illegible]. ఇదికూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ కేంద్ర ప్రభుత్వ

—కొరవ 7 వ పేజీలో

ప్రజా విప్లవమా?
పార్టీ విధేయతా?

ఇందిరమ్మ విధానాలకు
మొదటి బలి!

శ్రీ పాపిరెడ్డి వంటివారి దృష్టిలో

ఉద్యమలక్ష్యం నెరవేరినట్లేనా?

ముఖ్యమంత్రిగా శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు నిష్క్రమించారు కాబట్టి, తమ లక్ష్యం నెరవేరినట్లు ఉద్యమకారులలో కొందరు భావిస్తున్నారా?

రాజ్యసభ సభ్యుడు, ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమ కారులలో ఒక ముఖ్యుడైన శ్రీ బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారి మాటలను బట్టి, లక్ష్యం నెరవేరినట్లు భావించేవారు కొందరున్నారనుకోక తప్పదంలేదు.

సమయం సాయంత్రం 7 గంటలు; తేది జనవరి 17; స్థలం ఢిల్లీ. ప్రాంతీయ వార్తలలో ఆలిండియా రేడియో ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా వార్తను వినిపించగా, ప్రజలింకా అదే ఆలాపనలో వున్న సమయం.

ఢిల్లీ నిరాహారదీక్ష కార్యకర్తలు ఆనాటి వుపన్యాసకుడుగా శ్రీ పాపిరెడ్డిని ఆహ్వానించారు. ఆయన వుపన్యాసం అద్భుతంగా నడిచింది. చేస్తూ కాదులు గర్జాంత పాయేట్లుగా వుట్టింది. ఇంతవరకు వున్న మాన్ని ప్రజలు నడిపించారట; ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా చేశారు కాబట్టి, ఇక ఇక మిగిలిన భాగాన్ని నాయకులు సర్వ హిస్తారట. ఇంతముందు వుండేది గుంపులో గర్జయి చదా కీ వీర్లెం నమ్మన్నంట.

రాష్ట్రపతిపాలన విధి వుతో రాలాయే వ్యమాదాలను పాపిరెడ్డిగారు ప్రస్తావిం

—కొరవ 6 వ పేజీలో

PLEASE VISIT

RAYAVARAPU SANKARIAH & SONS,
CLOTH MERCHANTS,
TRUNK ROAD - NELLORE.

నేషనల్ సీడ్సు
కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్
నవాబుపేట - నెల్లూరు-2.

ఈ సీజనులో మేము "ప్రొద్దుతిరుగుడుపువ్వు" (Sun Flower) విత్తనములను, విత్తనోత్పత్తికై యిచ్చుచున్నామని తెలియజేయుటకు చాలా సంతోషించుచున్నాము.

ఉత్సాహవంతులైన రైతులు, యితర వివరములకొరకై పై అడ్రసు వారిని సంప్రదించి, దరఖాస్తులు 25-1-73 తేదిలోపల యివ్వవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

— ఇట్లు —
ఆఫీసర్-ఇన్-చార్జి.

జమీన్‌రైతు

శ్రీ పరీధావి పుష్య బహుళ పాడ్యమి శుక్రవారం 19-1-1973

రాష్ట్రపతి పాలన

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు రాజీనామా ఇచ్చారు; రాష్ట్ర పాలనను రాష్ట్రపతి చేపట్టాడు.

ఈ పరిణామం అనివార్యమని అందరూ వూహించినదే; అందువల్ల ఎవ్వరికీ ఆశ్చర్యం కల్గించలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఇంకొక మార్గంలేదు.

నరసింహారావుగారి మంత్రివర్గ రాజీనామావల్ల— శ్రీ ఒసిరెడ్డిగారు వెలిబుచ్చినట్లు— ఒక 'ఆగ్రహ కారణం' (ఇర్రిటెంట్) తొలగివుండవచ్చు; కాని రాష్ట్రపతి పాలనవల్ల రాష్ట్ర సమైక్యత కాపాడబడుతుందా? ఇదీ ఇప్పుడు ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న. అది సాధ్యమని కేంద్రం అభిప్రాయపడుతుండవచ్చు; ఆంధ్ర సమైక్యత దేశదృష్టితో అవసరం కావచ్చు. కాని ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాల సుఖశాంతుల దృష్ట్యా మాత్రం సమైక్యతను మరో ప్రయోగం చేయడం వాంఛనీయంకాదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఆంధ్ర ప్రాంతీయుడు ముఖ్యమంత్రిగా వుంటే తెలంగాణా తిరుగుబాటు చేసింది; తెలంగాణీయుడు ముఖ్యమంత్రి అయితే ఆంధ్ర మారణహోమానికి గురైయింది. రాష్ట్ర సమైక్యతకోసం ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు తమ 'తలలు' ఇవ్వవలసివచ్చింది; వందలకొద్దీ యువకులు అమాయకంగా బలికావలసివచ్చింది. ఒక సంవత్సరంపాటు తెలంగాణా ఆందోళనతో కుదిలిపోయింది. ఇప్పటికి మూడునెలలుగా ఆంధ్ర ప్రాంతం మంటలలో మాడిపోతున్నది; అభివృద్ధి అడుగంటింది; ఆరాటంతో ప్రజలు అల్లాడిపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో మరొక ప్రయోగానికి పూనుకోవడమంటే, ప్రజల భవిష్యత్తుతో వినోదం చేయడమే అవుతుంది.

వేర్పాటు ధోరణిని సమర్థిస్తూ మేమువాదం చేయడంలేదు; సమైక్యతకు విముఖులమై ఈ విధంగా వెలిబుచ్చడంలేదు. ఎంత చేదైనా, ఎంత హృదయవిదారకమైనదైనా వాస్తవాన్ని గుర్తించక తప్పదు; జరిగిన తప్పు మళ్ళీ జరగకుండాలని హెచ్చరించక తప్పదు. రెండు వుద్యమాల అనుభవాలనుబట్టి, ఈ వుద్యమాలు చెందిన పరిణామాలనుబట్టి వాటి తీవ్రతనుబట్టి, సమైక్యత మంచికంటే చెడునే ఎక్కువ చేయగలదనే అభిప్రాయం దృఢతరమవుతున్నది. నైసర్గిక స్థానాన్నిబట్టి హైదరాబాదుకుండే పారిశ్రామిక భవిష్యత్తు అపారమైంది. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు, శ్రీశైలంవంటి నీటి విద్యుత్ సౌకర్యాలు అపారం. తిండికొరతలేదు. ఇంత సుదీర్ఘమైన సముద్రతీరముండే రాష్ట్రం మరొకటిలేదు. 21 జిల్లాలతో, నాలుగు కోట్ల జనాభాతోవున్న నాల్గవ పెద్ద రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. సమైక్యతలో వుంటే పలుకుబడి, సౌభాగ్యం, గౌరవం, గుర్తింపు - [illegible] లభించేవి. కాని ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యలలోనే పూర్వ [illegible] రాజధాని విడనేది మొదటి [illegible]; [illegible] అభివృద్ధిలో [illegible] సమస్య; ప్రాజెక్టుల నీటి పంపకం మరొక సమస్య; విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఇంకొక సమస్య; నిరుద్యోగము ఆందోళనపరచే సమస్య; పరిశ్రమ లేని నిరుత్సాహాన్ని కల్గించే సమస్య; పదహారేళ్ళ తర్వాత కొత్త కాపురం పెట్టుకోవలసి రావడం విదారకరమైన సమస్య; అన్నిటికీమించి విభజన [illegible] రాయలసీమ–ఆంధ్రభేదాలు పెద్ద సమస్య.

అన్నీవున్నాయి అల్లుడినోట్లో శనివున్నదన్నట్లు; సమైక్యతలో లాభాలు, లోపలి దిక్కులు కనపడుతూనేవున్నాయి కాని ఇరువురిమధ్య సోదరభావంలేదే, స్నేహాభిమానాలులేవే, సమైక్యతాకాంక్షలేదే– ఈ పరిస్థితుల్లో ఏమిచేయాలి? తిట్టుకుంటూ, తన్నుకుంటూ, దంపుకుంటూ, అనుమానపడుచుకుంటూ, పరస్పరం అనుమానించుకుంటూ కలిసి బ్రతకడం కంటే; విడిపోయి సుఖంగా జీవించడం వాంఛనీయంగదా! రాష్ట్రపతి పాలనవల్ల వుద్రేకాలు తగ్గి, కేంద్రం కృషివల్ల సమైక్యతకు తాత్కాలికంగా అనుకూలత కల్గినా, వుభయుల శ్రేయోదృష్టితో ఇప్పుడే వేర్పాటుకావడం మేలని భావించడం ఈ దృష్టితోనే!

ప్రత్యేక రాష్ట్రంకొరకో, ప్రత్యేక హక్కుల కొరకో బద్ధులైన వుద్యమాలైతే, అంతవరకే పరిమితమైన వుద్యమాలయితే— వాటిని అర్థంచేసుకోవచ్చు, పరిష్కారానికి ప్రయత్నించవచ్చు. అధికారపార్టీలోని వ్యక్తిగతభేదాలు, ద్వేషాలు, అసూయలు, అసంతృప్తులు ఈ వుద్యమాల్లో ప్రవేశించి, అవే ప్రాధాన్యం వహించి, కల్లోలాన్ని సృష్టిస్తున్నవి. అనాడు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఎదుర్కొన్నా, ఈనాడు నరసింహారావుగారు ఎదుర్కొన్నా భయంకరమైన ఈ కాంగ్రెస్ అంతర్ కలహాలనేది జగమెరిగిన సత్యం. రేపు ఇంకొకరు నాయకులైనా ఇంతే! ప్రాంతీయ వుద్యమం ముసుగులో పార్టీ అంతఃకలహం ప్రత్యక్షంచేసే ప్రమాదం ఎప్పుడైనా వుంటుంది!

నరసింహారావుగారు చాలా పొరపాట్లు చేశారు. ముల్కీసమస్యపై సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీలు చేసిందిమొదలు, మంత్రులకు స్వేచ్ఛ ఇవ్వడంమొదలు, మొన్న మంత్రివర్గ విస్తరణవరకు ఆయన చేసి వచ్చిన పొరపాట్లే. పార్టీలో తన ప్రాబల్యాన్ని, పలుకుబడిని పెంచుకోడానికి, స్థిరం చేసుకోడానికి ఆయనకుండిన అవకాశాలు, కాలవ్యవధి తక్కువే. కాని వచ్చిన అవకాశాలనుకూడా ఆయన వుపయోగించుకోలేకపోయాడు. కాసింది అదుపులో పెట్టుకోగలిగిన శక్తిలేకుండా పోయింది; లాలించి, బుజ్జగించి, ప్రలోభించి అదుపులో పెట్టుకోగలిగిన చతురత లేకుండాపోయింది. అనుయాయులలో ప్రేమ, భక్తి, విశ్వాసాలకు బదులు అసంతృప్తి అవిశ్వాసం ఆగ్రహాలను ఆయన పెంచుకున్నాడు. అధికారదాహాన్ని వ్యక్తిగత అభిమానంగా ఆయన పొరపాటుపడ్డారు. అందువల్లనే అవకాశం చిక్కేవరకు అన్ని వ్యతిరేకశక్తులూ సంఘటితమై దావు దెబ్బ కొట్టాయి!

పార్టీ విషయం అట్లాపోయినా; ప్రజలకైనా నచ్చచెప్పడానికి, అనుమానాలు తీర్చడానికి ఆయన ప్రయత్నించాడా అంటే, అదీలేదు. ఒక్క ప్రకటనలేదు, ఒక్క వివరణలేదు, ఒక్క హామీలేదు. ఈ మూడునెలలు హైదరాబాదు - ఢిల్లీల మధ్య, మూగగా మౌనంగా కాలాన్ని వ్యర్థం చేశాడు. పరిష్కారం జరగవలసింది, ప్రజలను వొప్పించవలసింది రాష్ట్రంలోనేనని, అవని చేయవలసింది తాననే విషయాన్ని ఆయన మరచిపోయాడు. రోజురోజుకు పరిస్థితి విషమిస్తున్నా, ప్రమాదం ముంచుకవస్తున్నా ఆయన చలించలేదు. అన్ని విధాలా ఆయన పూర్తిగా విఫలుడైనాడు. ఆయన ఆశించినట్లు ప్రధాని ఇందిరమ్మగాని, కేంద్రనాయకులు గాని ప్రమాదాన్ని నివారించలేకపోయారు, గండాన్ని గడపలేకపోయారు. రాష్ట్రంలోని ఈనాటి పరిస్థితికి నరసింహారావుగారెంత బాధ్యులో, ప్రధాని ఇందిరాగాంధీకూడా అంతే బాధ్యురాలు.

అందువల్ల నరసింహారావుగారి రాజీనామాగాని, రాష్ట్రపతిపాలన విధింపు గాని విచారాన్ని, విస్మయాన్ని కల్గించడంలేదు. భవిష్యత్తు ఏవిధంగా వుంటుందో అందుకు వెలుగును ప్రసాదించగలదన్న దొక్కటే ఆలోచనీయాంశమైంది.

వేర్పాటు వుద్యమంలో, నరసింహారావు పదవీ పరిత్యాగంలో గుర్తించవలసిన, పరిగణనకు తీసుకోవలసిన, ఆవేదన చెందవలసిన మూలసూత్రాలు కొన్ని వున్నాయనే సత్యాన్ని ఈ సందర్భంలో విస్మరించకూడదు.

సలహాదారులు

రాష్ట్రపతిపాలన అమలులో వున్న కాలంలో, రాష్ట్రపాలన ఇప్పుడు ఐ. సి. ఎస్ అధికార్ల చేతిలోవుంటుంది. కేంద్ర హోంశాఖ కార్యదర్శిగా వున్న శ్రీ హెచ్. సి. సెరీన్, ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శిగా వున్న శ్రీ వి. కె. రావు - గవర్నరుకు సలహాదారులుగా వుంటారు. సెరీన్ ఆంధ్రకు కొత్త; ప్రధాని అభిమానాన్ని, విశ్వాసాన్ని పొందినవాడట; సమర్థుడట.

నెల్లూరు కాల్పులు

గతవారం 'జమీన్‌రైతు'లో 2 తేదీ నెల్లూరు సంఘటనల ప్రత్యక్షకథనం చదువుతుంటే ఆ స్థలంలోవుండి కళ్ళారా చూస్తున్న అనుభూతి కల్గింది. ఆనం వారిని అభిమానించేవారిలో నేనొకణ్ణి. కానీ 2తేది సంఘటనలు వారిభవిష్యత్తుకు గొడ్డలిపెట్టు అని నా అభిప్రాయం. ఆనం వెంకటరెడ్డిగారికి వ్యక్తిగతాభిప్రాయ స్వేచ్ఛ, దృఢవైఖరి వుండవచ్చు; కాని ప్రజాప్రతినిధిగా ఆయనకా స్వేచ్ఛలేదు. ఆయనకు లభించిన పదవి మెజారిటీ ప్రజలు ఎన్నుకోవడంవల్ల వచ్చింది కాబట్టి ఆ మెజారిటీప్రజలు ఎదటనిల్చి కోరినప్పుడు వారి కోర్కెప్రకారం నడచుకోవల్సిన బాధ్యత ఆయనపైవుంది. ఏ గుర్తుమీదైనా ఎన్నికకావొచ్చు, ఎవరి పేరుమీదనైనా ఎన్నికకావొచ్చు, కానీ ప్రజలు ఓట్లిచ్చింది వ్యక్తికేగదా! ప్రజాస్వామ్యంలో తమ అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా ప్రకటించుకునేహక్కు ప్రతివ్యక్తికీవుంది. అతే వెంకటరెడ్డిగారు ఒక్కవాడుమాత్రమే కాదు; [illegible] వేలమంది పౌరుల ప్రతినిధి. వారి వాణిని ప్రతిధ్వనించవలసిన ప్రతినిధి. ప్రజాభిప్రాయానికి తన సొంత అభిప్రాయానికి వైరుధ్యం ఏర్పడినప్పుడు ఆయన తన ప్రాతినిధ్యానికి రాజీనామాయిచ్చి ఆ తర్వాత తన అభిప్రాయాన్ని యధేచ్ఛగా ప్రకటించివుండాలి. అప్పుడు ఆయన్ను ప్రజలు గర్హించి, నిందించివుంటే అది అసమంజసమై వుండేదికాని యిప్పుడు మాత్రం ప్రజల చర్య సమంజసమే!

ఒంగోలు - చిల్లా హనుమంతరావు

★ ★ ★

ఆనం వెంకటరెడ్డిగారు ఎన్నికైనప్పుడు ముల్కీ రూల్సుకాని, ప్రత్యేకరాష్ట్ర వాదంకానీ సమస్యలకావు ఇవి తర్వాత ఉత్పన్నమైనవి. అందువల్ల ఆయన్ను ప్రత్యేకరాష్ట్ర వాదాన్ని బలపరచమని అడిగే హక్కు ఆ నియోజకవర్గ ప్రజలకు వుంది. రాజ్యాంగపు సత్సాంప్రదాయాలను పాటించే వ్యక్తి అయితే వెంకటరెడ్డి ప్రజలంతా తన యింటిదగ్గరకు వచ్చినప్పుడు వారి అభిప్రాయాల్తో ఏకీభవించని ఆయన వారి సమక్షంలోనే రాజీనామా ఇచ్చివుండాల్సింది. తన నియోజకవర్గంలోని అధిక సంఖ్యాకులు ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని వాంఛిస్తున్నప్పుడు వెంకటరెడ్డిగారు తన పదవికి రాజీనామాయిచ్చి, ఆ తర్వాత తన సమైక్యతా వాదంతో ఎన్నికల్లో పోటీచేసి వుండాలి. ఇది ఇంగ్లండులో ఇప్పటికీ వున్న సంప్రదాయం. ప్రఖ్యాత రాజ్యాంగ శాస్త్రవేత్తలైన జెన్నింగ్స్, కీత్ మొదలైనవారు ఆమోదించిన సంప్రదాయం.

శ్రీ కాళహస్తి —జి. వి. నరసింహారావు బి. ఎ., బి. ఎల్.

★ ★ ★

శాంతియుతంగా జరగాల్సిన ఆంధ్రబంద్ నాడు నెల్లూర్లో మహోదారుణకాండ జరిగిపోయింది. అభం శుభం ఎరుగని పసివాళ్ళ ప్రాణాలు కోల్పోయారు. మంత్రిపదవుల నాశించే పుర ప్రముఖులు ప్రజలను రెచ్చగొట్టి ఈ కాల్పులకు కారకులయ్యారు. తప్పుచేసింవారైతే శిక్ష అనుభవించేది పరాకులైనారు. కర్ఫ్యూ సమయంలో సి. ఆర్. పి అమాయకుల పట్ల నిర్దాక్షిణ్యంగా అమానుషంగా ప్రవర్తించింది. ఈ కల్లోలాన్ని నివారించడం ప్రభుత్వంచేత కావడంలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వమంటూ ఒకటి వుందా అనిపిస్తుంది. ఉద్యమం యింకా తీవ్రతరమై, రాష్ట్రాన్ని అరాచకంపాలు చేసుకముందే సమస్యను పరిష్కరిస్తే ప్రజలకు కొంతైనా మేలు జరుగుతుంది.

నెల్లూరు —ఆర్. ఎస్. పాల్

▲

స్కూళ్ళు తెరవండి!

విద్యార్థులతో ప్రారంభమైన ముల్కీ సమస్య యిప్పుడు రాజకీయనాయకుల మెడలకు తగుల్కొంది. ఇక విద్యార్థులతో పనిలేదు. ఇప్పటికే మూడునెల్ల చదువు పోయింది. పిల్లకాయలు గాలికి తిరిగారు. ఇకనైనా విద్యార్థులు సమ్మె విరమించి స్కూళ్ళకు పోవాలని, ప్రభుత్వాధికారులు వెంటనే స్కూళ్ళుతెరిచే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. కాలయాపనలేకుండా స్కూళ్ళు తెరిస్తే ఈ విద్యాసంవత్సరం వృధాపోకుండా దక్కుతుంది.

బిట్రగుంట — పోలూరు దేవమణి

▲

సైన్స్‌క్లబ్– ఒక వివరణ

'మాటకచేరి'లో చర్చించబడ్డ వి. ఆర్. కాలేజి సైన్సుక్లబ్‌ను గూర్చి ఒక వివరణ. 'సైన్సుద్వారా సేవ' అనే ఆశయంతో కూడిన ఒక జాతీయ ప్రణాళికను వి. ఆర్. కాలేజిలో అమలుచేస్తున్నారు. ఇది 'జగదీశ్ రూపొందించిన ప్రణాళిక' కాదు; కాని వారు దీన్ని విస్తృతంగా వ్యాప్తం చేసినందువల్ల యితర కాలేజిలు, యూనివర్సిటీలుకూడా దీన్ని అమలుచేయ ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఇందుకు శాస్త్రవేత్తలు రూపొందించిన కార్యక్రమాలు, వారి పర్యవేక్షణలో నిర్వహించబడే సాంకేతిక సాధనసంపత్తి కావాలి.

వి. ఆర్. కాలేజిలో మొదటినుండి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. సుబ్బారెడ్డి ప్రోత్సాహ సహకారాల్తోనే ఈ కార్యక్రమాలు రూపొందించబడి, వారి ఆధ్వర్యంలోనే నిర్వహించబడుతున్నాయి. పలువురు ఉపాధ్యాయులందులో పాల్గొంటున్నారు. అలాగే ఇదుకూరుపేట హైస్కూలు హెడ్మాస్టరు శ్రీ మునిస్వామినాయుడు, సైన్సు టీచరు శ్రీ [illegible], వి. ఆర్. హైస్కూలు హెడ్మాస్టరు శ్రీ జి. గోవిందయ్య ఈ ప్రణాళికను అమలుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ సంస్థలతో ఏ సంబంధములేని శాస్త్రవేత్తలు 300 మంది పైగా తమ సేవా సహకారాల నందిస్తున్నారు.

కాబట్టి ఈ సైన్సుసేవా ప్రణాళిక సహృదయులైన అందరి సహకారంతో ఆశిస్తున్న, ఉత్సాహవంతులైన విద్యార్థులచే నడుపబడుతుంది.

నెల్లూరు —సి. పి. రావు
ఎ. జగదీష్

★ ★ ★

విద్యార్థులు సమ్మెలు, సినిమాలు, సాంస్కృతికోత్సవాల పేరట చవకబారు నటులతప్ప వైజ్ఞానిక దృక్పథంతో కూడిన విషయాలపై ఎక్కువశ్రద్ధ చూపడంలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో వి. ఆర్. కాలేజిలో సైన్సుక్లబ్ స్థాపించబడటం సంతోషదాయకం. విద్యార్థులకు ప్రయోగాత్మక వైజ్ఞానాన్నందించడమేగాక, దేశసేవకూడా చేయబూనటం అభినందనీయం. విజ్ఞాన విషయాలపట్ల అనురక్తిగల విద్యార్థులకిది సహాయకారి కాగలదు; విద్యార్థుల, అధ్యాపకుల అందరి, ప్రభుత్వ సహకారంతో అభివృద్ధి చెందగలదని ఆశిస్తున్నాను.

— పి.వి.ఎల్.ఎన్.సుధాకరరావు
నెల్లూరు

★ ★ ★

'మాటకచేరి'లో వి. ఆర్. కాలేజి సైన్సుక్లబ్‌ను గురించి అనురక్తికరంగా వివరించారు. ఈ క్లబ్బు రూపొందించిన అధ్యాపకులు, విద్యార్థుల కృషి ప్రశంసనీయం. విద్యార్థిలోకానికి వుపయోగకరంగా విజ్ఞాన శాస్త్ర సంబంధ వ్యాసాలను ప్రచురిస్తున్న మీకు అభినందనలు.

నెల్లూరు —సయ్యద్ సిరాజుద్దీన్

'జమీన్‌రైతు' ప్రకటన

కాగితం మొదలు కార్డువరకు ఖరీదు విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. పత్రికా నిర్వహణ మోయలేని భారమయింది. పత్రికచందా, ప్రకటన రేట్లు పెంచకుండా పత్రిక తేవడం దుస్సాధ్యమవుతున్నది. కావున 1-1-73 నుండి

సంవత్సరం చందా రూ. 16-00 లకు

అడ్వర్టయిజుమెంటురేటు కాలం సెంటీమీటర్ రూ. 2-00 లకు పెంచాము.

పాఠకులు, ప్రకటనదార్లు యధావిధి ప్రోత్సహించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

—మేనేజరు జ. రై.

నడుస్తున్న ఉద్యమం— మారుతున్న స్వరూపం

'ఇదియొక వైతాళికుల మహాయుగం; వల్లకాటి అధ్యాన్నశకం'—అన్నారొకరచయిత. సగ్గా అట్లాగేవుంది నేటి పరిస్థితి. మహోధృతంగా, ఉత్సాహవంతంగా సాగుతున్న ప్రత్యేకోద్యమాన్ని చూచి దీన్ని వైతాళికుల మహాయుగమే అనుకోవాలో; ఇంకొక్కసారి, బయటా వెలువడుతున్న రాజకీయ కుతంత్రాలు, స్వార్థపూరిత కథకాలను చూచి యిది వల్లకాటి అధ్యాన్నశకమే అనుకోవాలో అర్థంకావడంలేదు. ఈ గాలివాటంలో కొందరు కొట్టుకురావచ్చు; మరికొందరు వీటికి ఎదురీద ప్రయత్నించవచ్చు. మొత్తానికిదొక ప్రభంజనం. ప్రతుత్వాన్ని ప్రజలనేకాదు, నాయకులను నాయకోత్తములనుకూడా ఈ పెనుగాలి కదలించివేస్తోంది. రోజురోజుకూ మారుతున్న ఈ ఉద్యమస్వరూపాన్ని సరిగ్గా అవగతం చేసుకోలంటే ప్రజాభిప్రాయం ఎట్లా ప్రకటితమౌతుందో తెలుసుకోవాలి. ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోయేవారు, ఉద్రేకాల్లో వూగిపోయేవారి అభిప్రాయాలు కాదు. నిలిచి, వెనుకాముందు చూచి, నిదానంగా ఆలోచించే వారి అభిప్రాయా లేవిధంగా నడుస్తున్నాయో తెలుసుకోవాలి. అందుకే యీ భావనావేదిక—

ఊఁ అంటే ఢిల్లీ ఆఁ అంటే ఢిల్లీ!

ముఖ్యమంత్రి పి. వి. నరసింహారావు గారికి ఊఁ అంటే ఢిల్లీ, ఆఁ అంటే ఢిల్లీగా వుంది. గతసంవత్సరం ఆయన చేసిన ఢిల్లీ యాత్రల ఖర్చులు తీసుకొంటే ఆ మొత్తంతో ఒక సోమశిల పూర్తయి వుండేదా అనిపిస్తుంది. దీనికిమాటికి ఢిల్లీ యాత్రలకు బయల్దేరి ప్రభుత్వ ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేసేకన్నా, ఈ తాళాలు కాస్తా అమెకిగానే పెట్టేస్తే పోతుంది కదా! విద్యాంసుడు, రాజనీతి చతురుడు, సర్వజ్ఞుడు అనుకొన్న మేధావి పాలించవలసిన పద్ధతి యిదేనా? అయినేగనుక మన ముఖ్యమంత్రిగా యింకా కొంతకాలం కొనసాగితే ప్రభుత్వం దివాలాతీయక తప్పదేమో ననిపిస్తుంది. ఉద్యమం ప్రశాంతంగావున్న సమయంలో సి. ఆర్. పి. ని తెచ్చిపెట్టి ఉద్రేకాలను రెచ్చగొట్టాడు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉద్యమమే లేదం, అంతా సవ్యంగా సాగిపోతూందని, ప్రధానికి కల్లబొల్లి మాటలుచెప్పి, వాస్తవాన్ని మరుగుపరచి ఆమె చేత పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రతిపాదింపచేశాడు. తమ హక్కులకోసం ప్రశాంతంగా పోరాటం సాగిస్తున్నవారిపై దారుణంగా కాల్పులు జరిపించి, ఆ మాయకుల ప్రాణాలను ఆహుతిచేశాడు. ఈ దమననీతికి గురయిన అభాగ్యులు ఎందరు ఆర్తనాదాలు చేస్తున్నారో, ఎందరు కడుపుకోత భరించలేక అల్లాడిపోతున్నారో, ఎందరు తండ్రులేని బిడ్డలై, బిడ్డలేని తండ్రులై అలమటించిపోతున్నారో హైదరాబాదులో ఏర్‌కండిషన్డ్ గదుల్లో విశ్రమిస్తున్న ముఖ్యమంత్రిగారికెట్లా అర్థమౌతుంది?

ఇంతమంది ఆంధ్రపుత్రుల ఆత్మార్పణం జరిగినతర్వాత, ఇన్నికోట్లమంది ముక్తకంఠంతో ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని కోరుతుంటున్నప్పుడు-ఇకనైనా ప్రధాని ఇందిరాగాంధి ఆంధ్రుల ప్రగాఢవాంఛ నెరవేర్చడం సమంజసం. ఆమె త్వరలో నిర్ణయంచేసి, రాష్ట్రవిభజనకు అంగీకరిస్తే ఆంధ్ర ప్రజ ఆమెకు ధన్యవాదాలర్పిస్తుంది.

బిట్రగుంట —బి. రమణయ్య
ఎం. కాం. (ఫైనల్)

పాఠకుల భావనా వేదిక

వీళ్ళా మననాయకులు?

ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమ నాయకులు ప్రజలను విపరీతంగా రెచ్చగొడుతున్నారు. డిసెంబరు 30, 31 తేదీల్లో నెల్లూర్లో జరిగిన సభలో కొందరు నాయకులు 'మనది పొట్టిశ్రీరాములు పుట్టినగడ్డ. మనం విభ్రాంతించకపోతే ఆ మహనీయుణ్ణి అవమానించినట్లే' అన్నా; 'మనది అల్లూరు సీతారామరాజు సంతతి. ఒక వీరుడు నేలకొరిగితే వేలకొలది పుట్టుకొస్తారు. కాబట్టి ప్రాణత్యాగానికైనా సిద్ధంకండి' అని-జనాన్ని ఉద్రిక్తపరచేట్టు ఉపన్యాసాలు చేశారు. తిరా అసలుకమయ మానస్సమైనప్పుడు పొట్టి శ్రీరాములు, అల్లూరు సీతారామరాజులు ఆశ్రమ దొరక్కుండా పోయారు. మరొక నాయకుడు 'ఎర్ని ఎట్లా మట్టుపెట్టాలో మనకు బాగాతెలుసు. దానిపకారమే మనుకొందాం' అని ప్రబోధించి యిచ్చాడు అంతుదిక్కడలేదు జరుపంటి నాయకత్వంతోనేనా మనం ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని సాధించేది?

చరిత్రలో గుర్తింపు పొందవలసిన తిరుపతి సమావేశాలు మామూలు మీటింగుల లాగా అంతమొందాయని ఒక దినపత్రిక వ్యాఖ్యానించింది బి. వి. సుబ్బారెడ్డి కాంగ్రెసులోనేవుండి ప్రత్యేకాన్ని ఆదిరిస్తావన్నాడు! అంతకంటే కాంగ్రెసు సభ్యత్వానికి రాజీనామాచేసి పోరాటం మంచి మార్గంకాదా? ఇన్నేళ్ళ రాజకీయానుభవం

—తరవ 10 వ పేజీలో

ఏకత్వంలో భిన్నత్వంకాదు; భిన్నత్వంలో ఏకత్వంవద్దు!

—ఆచార్య రంగా క్రొత్తవాదన

'మేము రాష్ట్రవిభజన కోరడంలేదు. పదహారేళ్ళ క్రితం వేర్వేరుగా వుండిన రెండు రాష్ట్రాలను అతికించి ఒకటిగా వుంచమన్నారు. అది అతుకుగానేవుండిపోయింది; ఇప్పుడు అతుకువిడి, యథాస్థితికి పోవడానికి రెండు రాష్ట్రాలూ సిద్ధపడ్డాయి. ఆ అతుకును విడదీయమని మాత్రమే మేము కోరుతున్నాము. 'రాష్ట్ర విభజన' అన్నది సరైన మాటకాదు. ఆంధ్ర, తెలంగాణాలు అనివుండి వీరరాష్ట్రంగా వుండివుంటే మేముకోరుతున్నది రాష్ట్రవిభజనవుతుంది. తెలంగాణావాళ్ళ వద్దు పొమ్మంటుంటే బలవంతాన వీరు కొద్ది ఆంధ్రతో ముడివేశారు. ఆ ముడిని విడదీసి ఎప్పటిలాగా ఎవరింటికువారు వాళ్ళను బ్రతకనివ్వమని మేము కోరుతున్నాము, కాబట్టి దీన్ని వేర్పాటుధోరణి అనడం సమంజసంకాదు; విదర్భ తదితర రాష్ట్రాల్లో పోల్చడమూ సబబుకాదు. ఆ రాష్ట్రాలు మొదట్నుంచీ ఏకంగావుండియిప్పుడు విచ్ఛిత్తాన్ని కోరుతున్నాయి. మనం భిన్నత్వంలో ఏకత్వం సాధ్యంకాక యథాస్థితిని కోరుతున్నాము.'

ఆచార్య రంగాగారి కొత్తవాదన, సున్నితమైన తేడాలను చూపించే అర్థవంతమైన వాదనయిది. 15 తేదీ రంగాగారు నెల్లూరు వచ్చారు; ఎన్. జి. ఓ. ల సమావేశంలో ప్రసంగించారు. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణానికి ప్రధాని విముఖంగా లేదుకాని ఆమె చుట్టూ చేరిన గ్రహాలే అడ్డంకొడుతున్నాయని; నిరాహారదీక్షలు, మహిళావర్గీయుల ఢిల్లీ రాయబారాలతో ప్రత్యేకాంధ్ర సాధించుకోవాలని ఆయన అన్నారు. నెల్లూరుకాల్పుల్లో మరణించినవారి కుటుంబాలకు రంగాగారు సానుభూతితెల్పారు జిల్లానాయకులెవ్వరూ ఆయన్ను కలుసుకొన్నట్లులేదు. ఎన్. జి. ఓ. నాయకులను మాత్రం ఆయన కలుసుకొని వెళ్ళారు.

——

చైనా సంతృప్తికోసం రష్యాకు దూరంకాగలమా?

హైపవర్ కమిటీ? మంత్రివర్గ విస్తరణ?- ఇవి రెండూ పాసగుతవా? పొసగినవి. ఇందిరాగాంధి తలచుకుంటే ఏమికాదు?

ఆ కమిటీ ఏమిచేసింది? మంత్రివర్గాన్నే ముగింపుచేసి అధ్యక్షపాలన తెమ్మన్నారు. ఈ వర్తుతెందే లోపల అవని పూర్తిజరిగి, విజయవాడలో హైపవర్ కమిటీ రెండవ సమావేశానికి ఏర్పాట్లు ఆరంభం కాగలవని తోస్తుంది.

అధ్యక్షపాలన రాగానే అందరికీ విజ్ఞప్తి చేసి, ఉధృతచర్యలు మాన్పించి, తన్నాలుగా ఆందోళన నిలుపుదలచేసి, అందరితోకలిసి హైపవర్ కమిటీ సంప్రదించి, కలిసివుండే మార్గం అన్వేషిస్తుంది. అట్టి అన్వేషణ ఫలప్రదంకాకపోతే స్నేహంగా విడిపోవడం మంచిదని శిఫారసు చేస్తుంది.

అప్పుడేమవుతుంది? ఆచార్య రంగా పథకం అమలు జరుగుతుంది. పార్లమెంటులో సమైక్యపట్టాబద్ధులు విభజన చట్టాన్ని ఆమోదిస్తారు. ఆ చట్టాన్ని రద్దుచేసి ఈ చట్టాన్ని ప్రవేశపెడతారు

చెన్నారెడ్డి, నడింపల్లి, విశ్వనాథం, బి. వి, వీరకాకతీయమ్మ విజయోత్సాహంతో గంతులేస్తారు. ఇరువైపులా విభజనకై ఆహుతి అయినవారికి స్మారక చిహ్నాలు నెలకొల్పుతారు. విడిపోయి, తెలుగువారు కరచాలనం చేసుకుంటారు. ఋణం ఋణం వర్కీ కల్చుకారా?

వారం.. వారం.. — చుండి జగన్నాథం

మన ప్రధానమంత్రికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని విభజనవాదులేగాదు ఒక సవాల్‌గా పరిణమించింది; సోషలిస్టుపార్టీ ఎదురు తిరిగింది. గతవారం మహాసభలు జరుపుకున్న ఈ పార్టీ నాయకులు పేదప్రజలను లేదినిలబెడమన్నారు. కాంగ్రెస్‌పార్టీ ప్రభుత్వాలు చేసే భూసంస్కరణ శాసనాలవల్ల ఆర్భాటం ఎక్కువగాని ఫలితం అత్యల్పం గనక శ్రమజీవులకు కాంగ్రెస్‌పార్టీని గద్దెమీదనుంచి దించడమే గత్యంతరం అని పలికినారు.

ఇటువంటి పరిణామాన్ని ఊహించే ప్రధానమంత్రి తన నినాదాలు అమలుగాకుండా ప్రతిపక్షాలవారు అడ్డంవస్తున్నారని పదేపదే ప్రజలకు తెలియజేసింది.

తననినాదాలను అమలుపరచలేక ప్రతిపక్షాలను ఆమె నిందిస్తున్నది- ఆమాటలు నమ్మకండి- అని జనసంఘ నాయకుడు దేశాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

మరికొందరు రాడికల్ భావాలు గలవారు 'ఏమమ్మా! నీవుచెప్పింది అమలు జరుగుతున్నదనేటందుకు దాఖలావిటి? పేదరికం తగ్గుకున్నదా, హెచ్చుతున్న దాని ధరలు ఆకాశాన్ని అంటినవిగదా?, అని విమర్శిస్తూవుంటే వాటికి సమాధానంగా 'అగండయ్యా, అగండి. పేదరికం ఒక పూటలో పోతుందా? అందరం శ్రమించి దేశాన్ని అభివృద్ధి చేస్తే పోతుంది. అతిశీఘ్రంగా పేదరికాన్ని తొలగిస్తామం మేమెన్నడైనా అన్నామా?' అని ప్రధానమంత్రి పల్కింది

పాఠకులిక ఆలోచించుకోండి - పేదరికం ఏ విధంగా ఎన్నటికి పోనున్నదో?

దేశాన్ని వృద్ధికి తెమ్ముకునే విషయం అది. దేశాన్ని రక్షించుకోవడంకూడా పెద్ద పనై కూర్చున్నది. చైనా, పాక్ సీమలను నమ్మి మనం ఆయుధసేకరణ విస్మరించి, దేశ సౌభాగ్యాన్ని పెంచుకునేటట్టుగాలేదు. అవసరమైతే ఆటంబాంబు చేసుకుంటూకూడా అభివృద్ధి కుంటుపడకుండా చేసుకుంటూ పోవలెను.

మన విదేశాంగ మంత్రి జపాన్‌వెళ్ళి వచ్చి, చైనా వైఖరిలో మార్పు రావచ్చునని అంటున్నాడు. చైనాకు మనకూ జపాను ద్వారా జరిపిన చర్చలు సాగునావిఁది?

చైనా జపాన్ బలపడవలెనని కోరుతున్నది. దానితో వ్యాపారాదులను పెంచుకుంటున్నది. రష్యా ప్రాబల్యానికి ఈ రంగాన కానేగాక జపాన్ కూడా అడ్డుకట్టగావుంటే మంచిదనే ఆలోచన కావచ్చును.

పశ్చిమ యూరప్‌లో కూడా, ఆ రాజ్యాలు పకడ్బందీగా తమ రక్షణ చేసుకోవలెనని చైనా ప్రోత్సహిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది. అదే ఆ రంగాన రష్యా ప్రాబల్యానికి అడ్డుకట్టగా నిల్వగలదు.

యూరప్ రక్షణ పథకమని, ఆసియా రక్షణ పథకమని రష్యా నాయకులనే మాటలలో రష్యా వలయం ఏర్పడి బలీయం గావడం లోపలి ఉద్దేశ్యమని భావించే పరిశీలకులు లేకపోలేదు. చైనా దానిని విశ్వసిస్తున్నది.

అందువలన, మనం రష్యామీద ఆధారపడివుండడం మానుకుంటే, చైనా మనలను ప్రోత్సహిస్తుంది కానీ, మహాసంకట సమయంలో రష్యాసాయాన్నిపొంది కృతజ్ఞులైన మనం ఏరుదాటగానే తెప్ప తగలవేయగలమా?

చైనా మనమీదకు దూకినపుడు అమెరికా - బ్రిటిష్ సీమలు మనకు చేసిన సాయాన్ని మరువగలమా?

కాని బాంగ్లాదేశ్ హడావిడిలో మనకు చైనా-అమెరికాల పాత్ర తెలిసిపోయింది. వారిద్దరు, పైగా, అదుపరి ఏకమైనారు. మనపక్కలోబల్లెమైన పాకిస్తానుకు పదును పెట్టినారు అప్పుడు రష్యా మనకు అండగా నిల్చింది. అది మనకు పెట్టని కోటగదా!

పూర్తిగా రష్యా ఆర్థికవిధానంలో మన విధానాన్ని కల్పివేసే పద్ధతిగాని, రష్యా రాజకీయాలకే అంతర్జాతీయంగా తందానతాన పాడవలెననిగాని మేమనము రష్యా సాయాన్ని పొందుదాం అంతర్జాతీయంగా రష్యావైఖరి ఒక అంశంలో న్యాయంగా వుంటే దానిని సమర్థిస్తాము

కాని, రష్యాకు ఏ విధంగానూ సమీపంగా మనం వుండకుండా చైనాను సంతృప్తిపరచడం సాధ్యంగాదు.

రష్యాతోగానీ, ఏ రాజ్యంతోగానీ జాగ్రత్తగానే వుండాం-అంతవరకే.

పాకిస్తాన్ వైఖరి ఇప్పటికీ నిర్ణయం కాలేదు. అందువలన మన జాగ్రత్తలో మనం వుండడం మంచిది. పాకిస్తాన్ మరొకసారి కయ్యానికి కాలు దువ్వదని నిశ్చింతంగా వుండలేము

ఈ వంత్సరంలోపల పాకిస్తానులో ఏదైనా గొప్ప మార్పు వస్తేతప్ప, మనం

—తరవ 10 వ పేజీలో

విజేత విరమణ

ఫీల్డ్‌మార్షల్ మానెక్‌షా 16 తేదీ పదవీ విరమణ చేశాడు. అత్యంత క్లిష్టదశలో, దేశరక్షణ్యతకు, జాతి గౌరవ ప్రతిష్ఠలకు పరీక్షాసమయమనదగిన ఘట్టంలో సైన్యాధిపతిగా దేశాన్ని ముందుకునడిపి, బంగ్లాయుద్ధ విజేత అనిపించుకొన్న మహావీరుడు అస్త్రసన్యాసం చేశాడు. భారతదేశ చరిత్రలో యుద్ధవిజయాధ్యాయానికి నాందివాచకం పల్కిన అజేయుడు మానెక్‌షా. ఆయన దేశానికి చేసినసేవ సువర్ణాక్షరలిఖితంగా నిల్చిపోతుంది. అందుకు చిహ్నంగానే ఆయన దేశంలో మొట్టమొదటి ఫీల్డ్‌మార్షల్ అయ్యాడు; ఎవరికీలభించని అత్యుత్తమ గౌరవాన్ని పొందాడు.

అధికోత్పత్తికి, పంటనాణ్యతకు

జిప్సమ్‌రూపంలో గంధకాన్ని సరఫరాచేయాలి!

మొక్కల పోషక పదార్థములలో నత్రజని, భాస్వరము తరువాత గంధకము ముఖ్యమైనది.

ఇదివరలో రైతులు అమోనియం నట్రేటు, సూపర్‌ఫాస్ఫేటు, పొటాషియం నట్రేటువంటి ఎరువులన్ను విరివిగా వాడుచుండుటచే కావలసినదానికంటె చాలా ఎక్కువ మోతాదులో గంధకము నేలకు సరఫరా చేయుచుండెను. కాని, ఇటీవల గంధకము లేనిలేని రసాయనిక ఎరువులను ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. వీటిని ఎక్కువగా వాడుటచే పంటలకు అతి ముఖ్యముగా కావలసిన గంధకముకూడా మొక్కలకు లభించుటలేదు అంతేకాక, ఎక్కువగావాడే రకములను ప్రవేశపెట్టుటతో వాటికి కావలసిన పోషకపదార్థములనుకూడా రసాయనికపుఎరువుల రూపములో ఎక్కువగా వాడవలసి వస్తూంది.

ఈ పోషకపదార్థములలో గంధకము ముఖ్యమైనది.

సాధారణముగా సిరు ఖాగా వడియు శేలిక నేలలలో గంధకపు లోపము ఎక్కువగా వుంటుంది.

వంజాబ్ రాష్ట్రములో వేరుసెనగ పంటను వండించే విస్తృత ప్రాంతములలో నేలలో గంధకపులోపము ఎక్కువగా వున్నట్లు కనుగొనబడినది. ఈ నేలలకు

గంధకమును తిప్పమ్ రూపములో సరఫరా చేసినప్పుడు మంచి వేరుసెనగపంట వండినట్లు తేలింది. వేరుసెనగ, అపపంటలకు పోషకపదార్థముగా తిప్పమ్‌ను వేసినప్పుడు పంట పెరగుటయేకాక వాటిలోని నూనెశాతము, ప్రోటీనుల శాతముకూడా పెరిగినట్లు కనుగొనబడింది.

నూనెగింజల పంటకు గంధకమును తిప్పమ్‌రూపములో హెక్టారుకు 15 నుండి 30 కి.గ్రాం వంతున వేసినట్టయితే సరిపోతుంది. భాస్వరమును సరఫరా చేయుటకు సూపర్‌ఫాస్ఫేటును ఉపయోగించినట్టయితే, దీనిలో 50 శాతము తిప్పమ్ వుండుటచే వేరేగంధకమును సరఫరా చేయవలసిన అవసరము వుండదు. కాని, భాస్వరమును సరఫరా చేయుటకు అమ్మోఫ్యాస్ఫేటులను ఉపయోగించినట్టయితే మంచివంటలు వండుటకు తిప్పమ్‌ను విడిగా ఉపయోగించితీరాలి.

ఒక్క శేలిక నేలలోమాత్రమేకాక, బరువైన నేలలలో కూడా గంధకపులోపము వుండవచ్చును. ఇటీవల పంజాబ్‌లో సిటిమువ్వు గుర్తైన నేలలలోను, ఖార భూములలోను వండించిన బెర్సీమ్‌గడ్డిని పరీక్షించిచూడగా ఆ నేలలలో గంధకపులోపము వున్నట్లు కనుగొనబడినది. దీనికి కారణము గంధకములేని కాల్షియం అమోనియం నైట్రేటు, యూరియావంటి నత్రజని ఎరువులను విరివిగా వాడుటయే. పశుగ్రాసపు వంటలకు తగినపాళ్ళలో గంధకమునుకూడా సరఫరాచేయాలి దీనివలన పశువులకు పుష్టికరమైన గ్రాసము లభించగలదు.

అదేవిధముగా మొక్కజొన్న వంటకు, ఇతర తృణధాన్యపు వంటలకు గంధకమును తిప్పమ్‌రూపములోకాని, ఇతర పోషక పదార్థములుకూడా కలిగిన రసాయనికపు పెరుపుల రూపములోకాని సరఫరా చేయాలి. దీనివలన ఎక్కువపంటలు వండుటయేకాక, పంటనాణ్యత, తృణధాన్యములలోని ప్రోటీనులశాతము ఎక్కువౌతుంది. అంశేకాక, మెథియోనైన్, సిస్టైన్, సిస్టీన్‌వంటి యామినో ఆమ్లములు విర్పడుటకు, యామినో ఆమ్లములు మేలైన ప్రోటీనులుగా రూపొందుటకు గంధకము ముఖ్యమైనపాత్ర వహించుతుంది.

అధికోత్పత్తికి మాత్రమేకాక, నాణ్యమైన పంటలను పండించుటలో పోషకపదార్థముగా గంధకము ప్రముఖమైన పాత్ర వహిందుతుంది.

—— [ఐ. సి. ఎ. ఆర్.]

వేరుశనగతో మిశ్రమ పంటగా జొన్న

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోను, తమిళనాడు, మైసూరు రాష్ట్రములలోను సిటిపారుదలతో వేరుసెనగ పంటను విస్తృతమైన ప్రాంతములో పండించుతున్నారు. వేరుసెనగ విత్తనమును డిసెంబరులో ప్రారంభించి, జనవరి-ఫిబ్రవరి వరకూ ఈ ప్రాంతములలోని రైతులు నాటుతూవుంటారు జనవరి నుండి వేరుసెనగ విత్తనమును నాటే రైతులు వేరుసెనగ పంటతోపాటు మిశ్రమపు పంటగా శీఘ్రముగా కోతకు వచ్చే సంకరరకములు స్వర్ణ, సి ఎస్. హెచ్-1, సి ఎస్ హెచ్-2 రకముల జొన్న పంటనుకూడా లాభదాయకముగా పండించవచ్చును.

ఈ విధముగా జొన్నపంటను మిశ్రమపు పంటగా పండించునప్పుడు 6 నుండి 8 వరుసల వేరుసెనగకు ఒకవరుస జొన్న విత్తనమును వాటాలి మొత్తముమీద వేరుసెనగ విత్తనమును తగ్గించరాదు. వేరుసెనగపంటకు మొదటవేసే రసాయనిక ఎరువులు రెండుపంటలకూ పనికివస్తాయి. కాని, విత్తనమును నాటిన 30 నుండి 40 రోజులతరువాత ప్రత్యేకముగా జొన్న మొక్కలకు హెక్టారుకు 30 నుండి 40 కి.గ్రా. నత్రజనినిచ్చే ఎరువును మొక్కల మొదళ్ళ ప్రక్కగా వేయాలి. దీనివలన వేరుసెనగ పంటలో ఏమాత్రమూ తరుగుదల్ళకుండా అపారధాన్యముగాను, పశుగ్రాసముగాను జొన్నపంట పనికివస్తుంది.

1972 ఖరీఫ్ పంటకాలములో అనేక ప్రాంతములు వర్షాభావమునకు లోనగుటచే మొత్తముమీద వేరుసెనగ ఉత్పత్తి తగ్గవచ్చును. అందుచేత ఈ కొరతను తీర్చుటకు 1978 రబీ పంటకాలములో సిటిపారుదలవసతికల భూములలో వేరుసెనగ ఉత్పత్తి విషయములో మరింత శ్రద్ధ తీసుకోవలసి వుంటుంది.

ఈ విధముగా వేరుసెనగ పంటను పండించుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్, ఒరిస్సా, తూర్పుతీర ప్రాంతములు; నాగార్జునసాగర్, భవానీసాగర్, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ప్రాంతములు అనువైనవి. ఖరీఫ్ పంటకాలములో కంటె రబీపంటకాలములో వేరుసెనగకు 'బిక్కా'లెగులు ప్రమాదము అంతగా వుండదు కనుక మంచి పంట పండించుటకు అవకాశము వుంటుంది.

నాటవలసిన రకాలు

ముఖ్యముగా గుత్తిరకం వేరుసెనగను మాత్రమే నాటాలి. వీటిలో కె-11, ఎన్-206, టి.ఎమ్.వి-7, పొల్లాది-1, మ్యోతిరకములు ప్రశస్తమైనవి. ఒకవేళ ఈ విత్తనములు లభించనప్పుడు టి.ఎం.వి-2, ఎ.కె-12-24 గుత్తిరకములను నాటుట మంచిది.

[ఐ.సి.ఎ.ఆర్.]

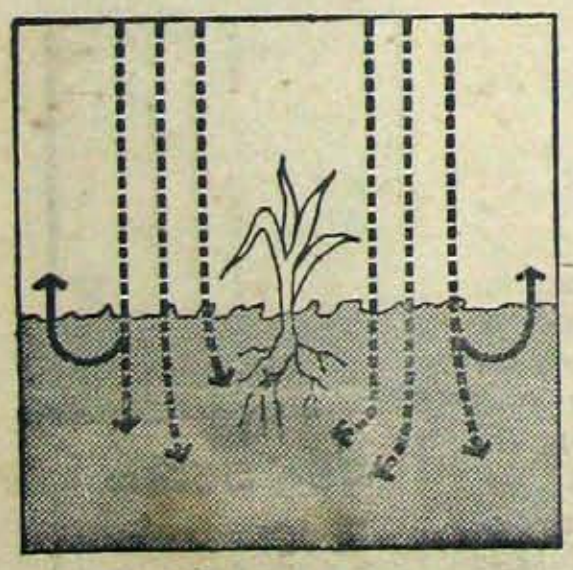
——

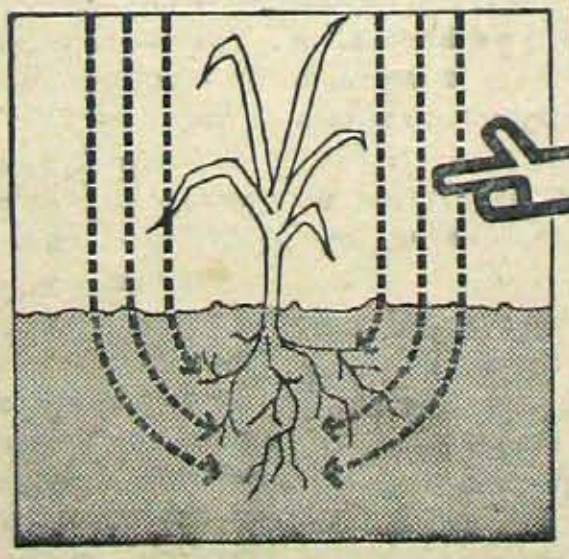
జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 16-00
6 మాసములకు	రు. 9-00

గ్రోమోర్ కాంప్లెక్స్ ఎరువులు భూమిలో పోషక పదార్థములను చేర్చటం మాత్రమే కాదు, వివిధ పైరులకు కావలసిన సంపూర్ణ పోషణ నిస్తాయి. అదే గ్రోమోర్ కాంప్లెక్స్ ఎరువుల ప్రత్యేకత!

చాలా రకాల ఎరువులు వాడితే

వర్షంవచ్చి మురుగు నీటి ద్వారాను, ఆవిరి రూపంలోను వృధా అయిపోతుంది. భాస్వరాన్ని రసాయనిక మార్పుచెంది పైరుకు అనుకూలంగా అందదు.

గ్రోమోర్ వాడి తేడా చూడండి

అమోనియా రూపంలో అందే నత్రజని భూమిలో ఏలిచి పైరు పెరిగినంత కాలం వృధా చెందక లభిస్తుంది. భాస్వరాన్ని నీటిలో కరిగి పైరుకు కాలా అనుకూలంగా అందుతుంది.

చేనుకు చేవ, రైతుకు రొక్కం — గ్రోమోర్

కోరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్

మీకు కావలసిన గ్రోమోర్ ఎరువులు మీకు దగ్గరలోవున్న ప్రైవేటు వారి ఎరువుల డిస్ట్రిబ్యూటర్ల వద్ద కొనండి.

గ్రోమోర్ కాంప్లెక్స్ ఎరువులు మీ డబ్బుకు మహత్తరమైన విలువను అందజేస్తాయి!

జిల్లా వ్యాప్తంగా ప్రత్యేకరాష్ట్రోద్యమం

ఎన్. జి. ఓ. లకు వెంకటగిరి రాజా విరాళం- ఇతరుల సహాయాలు

పల్లెల్లో కూడా ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమం బాగా సాగుతున్నది. ఒక హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు వుంటే చాలు, అక్కడంతా ఒక నిరాహారదీక్షా శిబిరం వెలుస్తున్నది; కొన్ని చోట్ల అయితే ఆంధ్ర - తెలంగాణా అని స్పష్టంగా పలకడానికి కూడా రాని నాలుగైదేళ్ళ పిల్లలు బొమ్మలవలె నిలబెట్టబడుతున్నారు. మరి కొన్ని చోట్ల-ఆ గ్రామంలో చేశారే మనం చేయకుంటే ఎట్లా అనే కేవలం పోటీతత్వంతో చేస్తున్నారు. ఎన్ని శిబిరాలు వెలిసినా, ఎన్ని వుత్సవాలు సాగినా, ఎన్ని సభలు జరిగినా-గ్రామీణ ప్రజలు మాత్రం తమకేమీ తెలియనట్టుగా, తమకేమీ పట్టనట్టుగా, తమకేమీ సంబంధం లేదన్నట్టుగా తమ తమ పనిపాటల్లో నిమగ్నులైవున్నారు. వాస్తవం చెప్పాలనుకుంటే, ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమానికి సంబంధించి పట్టణాలలో వున్న చైతన్యం పల్లెల్లో ఇంకా బాగా వ్యాపించలేదా అనిపిస్తుంది.

ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమ వార్తలు కొన్ని దిగువ ఇస్తున్నాము.

> ### పూలకు, ఫోటోలకు గిరాకి!
>
> ప్రత్యేకరాష్ట్రోద్యమంవల్ల అన్ని వ్యాపారాలూ దెబ్బతిన్నాయి, అన్ని వర్గాల ప్రజలు అన్నివిధాల బాధలకు గురియవుతున్నారుకాని పూల వ్యాపారులు, ఫోటోగ్రాఫర్లుమాత్రం డబ్బు దోచుకుంటున్నారు.
>
> ఊరికి ఒకటి రెండు నిరాహార దీక్ష శిబిరాలు, ఒక్కో శిబిరంలో డజన్లకొద్దీ దీక్షాపరులు, ప్రతిఒక్కరి మెడలో ఒకమాల, ప్రతిజట్టుకు ఒకఫోటో - ఈ విధంగా పూల వ్యాపారులు, ఫోటోగ్రాఫర్లు కుప్పతిప్పలుగా సంపాదిస్తున్నారు.
>
> గూడూరు సమీపంలో ఒక గ్రామంలో వందమంది నిరాహార దీక్ష; వంద పూలదండలు; ఒక పెద్ద గ్రూపు ఫోటో - ఇదట లోకల్ కార్యక్రమంగా జరిగింది!
>
> ప్రాయోపవేశమనేది ఎంత నలిగిపోయింది, ఎంత చులకనైపోయింది!

ఎన్. జి. ఓ. లకు వెంకటగిరిరాజా విరాళం

సమ్మెచేస్తున్న స్థానిక ఎన్. జి. ఓ. లకు సహాయంగా వెంకటగిరి రాజాగారు పదిహేనువేల రూపాయలు విరాళం యిచ్చారు. ఈ మొత్తాన్ని ఒక్కొక్కరికి యాభైరూపాయలవంతున ప్రోగివేందుగ రోజా వంచకంచేయుడం జరిగింది. శాసన సభ్యుడు ఓరేపల్లి. పాదిశెటి, తాసిల్దారు గారలు ఈ పంపకాన్ని జరిపారట.

వెంకటగిరిలోని రెండు ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్లు, హోటళ్ళు, సినిమాహాళ్ళు, వర్తకులు వగైరాలంతాకలిసి రూ. 30,000 ప్రోగుచేసి, ఎన్. జి. ఓ. లకు అప్పుగా యిచ్చారట. ఈ మొత్తంలో గుమాస్తాలకు రూ. 125 ల వంతున, నాల్గవతరగతి వుద్యోగులకు రూ. 75 ల వంతున పంచిపెట్టడం జరిగిందట.

వెంకటగిరి రాజాగారి ఔదార్యం ప్రశంసనీయమని శ్రీ పి. రాజయ్య వ్రాస్తున్నారు.

ఈ విధంగానే చాలచోట్ల ఎన్. జి. ఓ. లకు సహాయం జరిగినట్టుంది. నెల్లూరులో సిండికేట్ బ్యాంకి ఎన్. జి. ఓ. లకు తలా 50 రూపాయలు అప్పులిప్పించిందట. నెల్లూరుజిల్లా ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీవారు తమ సభ్యులనుండి 1 లక్ష 10 వేల రూపాయలు సేకరించి, ఎన్. జి. ఓ. లకు అప్పుగా యిచ్చినట్లు కార్యదర్శి శ్రీ పొమ్మిన సుబ్రహ్మణ్యం తెల్పుతున్నారు. ఈ మొత్తంలోనే కలిసి వుట్టుంది, సింహపురి వాణిజ్యమండలివారు 50 వేల రూపాయలు ఖరీదుచేసే బియ్యం అప్పుగా ఇచ్చారట.

జీతాలురాక కష్టాల్లోవున్న ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఈ విధంగా సహాయపడడం ఎంతోసముచితంగా వుంది. కాని ఈ సహాయాన్ని అప్పుగాకాకుండ, వెంకటగిరి రాజాగారివలె విరాళంగా అందజేసివుంటే, ఎంతో సార్థకంగావుండేది. ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ వంటివికూడా అప్పుగా ఇవ్వాల్నా అని ఒక వ్యాఖ్య. ఆపోనపో సమయానికి ఆదుకోవడం గొప్పగదా!

అప్పుగాకాని, విరాళంగాకాని పబ్లిక్ నుండి లభిస్తున్న ఈ సహాయ సహకారాలను స్వీకరిస్తున్న ఎన్. జి. ఓ. లు సంతోషంగామాత్రం స్వీకరించడంలేదనిపిస్తుంది ఒక ఎన్. జి. ఓ. ఈ విలేఖరితో అన్నాడు-

—తరువాయి 11 వ పేజీలో

ఆత్మకూరు నిరాహారదీక్ష

7 వ తేదీ బస్టాండు, తదితరులు రిలే నిరాహారదీక్ష సాగించారు. చిత్రంలో ఎడమనుండి కుడికి వరుసగా : బి. వి. నారసింహారెడ్డి, గంటాల గోపాలకృష్ణారెడ్డి, గంటాల మునిరెడ్డి, బి. వి. రవణారెడ్డి, ఎల్లా కృష్ణారెడ్డి, గంటాల వాసుమూర్తిరెడ్డి

మాటకచేరి

★ గోపి ★

పఠాభి రాగాలడజను- పరితల భావాలడజను

—స్కాలర్స్ ఎడిషన్‌కొక పరిచయం

అహంభావ కవి-పఠాభి

'నవకవుల విరగుడుకాటు సాధించిన ధనం' అని శ్రీశ్రీ చేత ఇంత్రో పలికించుకొన్న పఠాభి 'ఫిడేలురాగాల డజన్' దాదాపు ముప్పయి ఐదేళ్ల తర్వాత పునర్ముద్రణ పొంది, 'స్కాలర్స్ ఎడిషన్' గా సమగ్ర సవిమర్శక రూపంలో వెలువడబోతూంది. చలం అన్నట్టు-

'తెలుగుదేశాన ఈ రాగాలడజను
డబుకు చెల్లగా
అరడజను పూలగాను
వేయి కన్నీటి చుక్కల వేడిగాను
నూరు వెక్కిరింపుల నాలికల్
చాచినట్లు...'

మళ్ళీ ఆంధ్రదేశంమీదికి రాబోతూంది. శ్రీ టిర్నా బు బంగోర, వర్ధమానసమాజం. 'స్కాలర్స్ ఎడిషన్' అని ఎందుకంటున్నానంటే-పఠాభి తనను రాగాలతో కవి

—తరువాయి 7 వ పేజీలో

పొన్నపూడి కలరా : ఆరు చావులు

ఏరు పిడాదశీవలె, వరికోతలు కలరా పోటాపోటీగా తరుముకుంటూరావడం నెల్లూరుజిల్లాకో సాంప్రదాయం. అనవరి వస్తే భయంగావుండేది. కాని ఇటీవల కలరా అంతగా వ్యాపించడంలేదు; చావులు వినిపించడంలేదు. అక్కడక్కడ చెదరుమదురుగా తగిలినా, దాన్ని ఆరోగ్యశాఖవాళ్ళు కలరా అనడంలేదు, గాస్ట్రో ఎంట్రైటిస్ అని పిలుస్తున్నారు ఈ సంవత్సరం కలరాకాని, గాస్ట్రో ఎంట్రైటిస్ కాని ఎక్కువగానే వుండబోతుందా అనిపిస్తుంది.

నెల్లూరుటవున్ కోటమిట్ట, కపాడిపాలెం వగైరా ప్రదేశాలలోను; పూడిపర్తి, మాదరాజుగూడూరు, బుజబుజ నెల్లూరు గ్రామాలలోను కలరా వ్యాపించింది. నెల్లూరు ఐ. డి. హాస్పిటలుకు వచ్చిన కేసులనుబట్టి తెలుస్తున్న విషయమిది. హాస్పిటల్‌వరకు రాకుండావున్న కేసులు అనేకం వుంటున్నాయి. కోవూరుతాలూకా పొన్నపూడి, పట్టపుపాలెం అటువంటివాటిలో ఒకటి.

పొన్నపూడి, పట్టపుపాలెంలో 6 తేదీ కలరావల్ల 5 మంది మరణించారని, పెద్దకాపు శ్రీ కోవూరి నరసయ్య వ్రాస్తున్నాడు. ఆ దిగాక మరలా 10, 11 తేదులలో వ్యాధి వుధృతమయి 55 మందికి తగిలిందని, అల్లూరుకు వరుగర్తి శ్రీ కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డికి చెప్పుకోగా, ఆయన ఇద్దరు ప్రయివేటు డాక్టర్లను, మందులు తదితరపరికరాలతో తనజీపులో తీసుకొనివచ్చి, ప్రతియిల్లు తిరిగి, ప్రతిరోగికి చికిత్సచేయించి, ప్రతి ఒక్కరికి కలరానిరోధపు ఇంజక్షనులు ఇప్పించారట; ఈ సకాలచికిత్సవల్ల ఆ 55 మందిలో ఒక్కరు మాత్రం చనిపోయి, 54 మంది కోలుకున్నారనికూడా వ్రాస్తున్నారు. కలరా ఇంత తీవ్రంగా వ్యాపించడంతో ప్రజలు భయభ్రాంతులైపోయారని చెప్తూ, ప్రాణదానం చేసిన శ్రీ ఆదినారాయణరెడ్డికి ధన్యవాదములు చెప్తున్నాడు శ్రీ నరసయ్య.

పల్లెల వార్తావళి

ఆదినారాయణరెడ్డిగారు ఇప్పుడేగాదు ప్రతి సంవత్సరం ఈ విధంగా ఎంతోసేవ చేస్తుంటారు. అల్లూరు పరిసర ప్రాంతంలోని పట్టపువాళ్ళకు ఏ ఆపదవచ్చినా, ఏ అవసరం కలిగినా ఆదినారాయణరెడ్డిగారు ఆదుకొంటు వుంటారు. రోగార్తులకేకాదు, ఇతర అన్నిమంచి కార్యాలలోను ఆదినారాయణరెడ్డిగారి పాత్ర వుంటుంది. కాని చేసేపని అజ్ఞాతంగా, ఆడంబరరహితంగా వుంటుంది కాబట్టి, బయటవారికి తెలియదుకాని, పేదసాదలకు ఆదినారాయణరెడ్డి పెద్ద అండగా వుంటారు. వీరి దానాన్ని సార్థకపరిచేది, ధన్యంచేసేది ప్రతిఫలాపేక్ష రహితమైన సేవేకాని; పదవులు, పార్టీలుకాదు! పొన్నపూడి కలరారోగులకు నిరుపమానమైన సేవచేసిన ఆదినారాయణరెడ్డిని, డాక్టర్లను అభినందిస్తున్నాము.

గురువారం (18 తేదీ) నాడు నెల్లూరు ఐ. డి. హాస్పిటల్లో ఇద్దరు రోగులున్నారు 12 తేదీ నుండి 14 మంది చేరగా ఒక్కరు మరణించారట. డాక్టరు రామరెడ్డిగారు రోగులను చూస్తున్నారట

కలివెలపాళెం సర్పంచ్ రాజీనామా

బుచ్చిరెడ్డిపేట సమితిలోని కలివెలపాళెం పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ పోతం వెంకటకృష్ణారెడ్డి తన పదవికి రాజీనామా యిస్తూ, రాజీనామాలేఖను కలెక్టరుకు పంపారు.

తన రాజీనామా వుద్యమానికి మద్దతుగా కాదని; దేనికి నిరసనగా తాను రాజీనామా చేసిందీ శ్రీ కృష్ణారెడ్డి ఆ లేఖలో స్పష్టం చేశారు. తాను తలపెట్టిన ప్రతి గ్రామాభ్యుదయ కృషిలో,

—తరువాయి 11 వ పేజీలో

పల్లెల వార్తావళి

ఒంగోలు వార్తలు

ఉద్యమవార్తలు

ఉద్యమకారులు గ్రిడ్డలూరు పంచాయతీ సమితిమీద దాడిచేశారు. రికార్డులు, ఫర్నిచరు దగ్ధమైపోయాయి. గ్రిడ్డలూరు-దిగువమెట్ట రైల్వేస్టేషన్లమధ్య ఫిష్‌ప్లేట్లు తొలగించగా బొగ్గురాళ్ళు పట్టాలు తప్పింది పెద్దనష్టమేమీ జరిగినట్లులేదు.

ఒంగోలు లాయర్లు శ్రీ గాదంశెట్టి సత్యన్నారాయణ అధ్యక్షతన సమావేశమై 31 తేదీ దాకా కోర్టులు బహిష్కరించాలని తీర్మానించారు.

స్కూళ్ళు, కాలేజిల మూత 24 తేదీ దాకా పొడిగించబడింది. టౌన్లో 144 సెక్షను 31 తేదీదాకా యిచ్చారు.

ప్రభుత్వాస్పత్రిలేదు- ఉచితవైద్యశాలలూలేవు!

గవర్నమెంటు డాక్టర్లందరూ సమ్మెలో వుండడంవల్ల ప్రభుత్వాస్పత్రి బంద్ అయిపోయింది. ఇతరజిల్లాలో, ముఖ్యకేంద్రాల్లో ఈ సమ్మెకాలంలో ప్రభుత్వాస్పత్రులు పని చేయకపోయినా, డాక్టర్లు ఉచిత వైద్యశాలలు నెలకొల్పి రోగులను పరీక్షిస్తున్నారు. నర్సింగ్‌హోంలకూడా ప్రైవేటు క్లినిక్‌లు విధ్యుక్త యథావిధిగా సాగిపోతున్నాయి. ప్రభుత్వాస్పత్రిలేదే అన్న కొరత కలుగనివ్వకుండా, రోగులకు యిబ్బందిరానివ్వకుండా డాక్టర్లు ఆదుకొంటున్నారు. సమ్మెను ఒక సంకేతప్రాయంగానే వుంచి, దానివల్ల సామాన్యజనం యిక్కట్లపాలవకుండా చూస్తున్నారు. ఐతే ఒంగోలుకు ఆ అదృష్టం అబ్బలేదు. ఎస్టేటులకేగాని, సాధారణ జనానికేగాని ఈ సమ్మెకాలంలో ఉచిత చికిత్స చేయడానికి ఒంగోలు వైద్యశాలలంటూ స్థాపించబడలేదు. ప్రభుత్వాస్పత్రికి రోజు దాదాపు 850 మంది మంది పోతరవు

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

నెల్లూరు గుబ్బళ్ళు

విమర్శకుడు

బిట్రగుంట కాల్పులు: ఒకరి చావు

17 తేది రాత్రి బిట్రగుంటలో నిల్చి వుండిన ఒక గూడ్సురైలును దోపిడి చేయుటకు ప్రయత్నించిన ఒక గుంపుపై రైల్వే ప్రొటెక్షన్ పోలీసు కాల్పులు జరపగా, ఒకరు మరణించినట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ గుంపు కవ్వరాళ్ళతిప్ప వాళ్ళట. కాల్పుల్లో మరణించింది దాని నాయకుడట; పేరు రమణయ్య అని కొందరు అంటున్నారు. ఆంధ్రోద్యమానికి, దీనికి సంబంధంలేదు.

మేగోరె నాయకత్వంలో గాడిదల ఊరేగింపు

కొత్తగా మంత్రులైన ఎనిమిదిమంది మంత్రుల ప్రతిరూపంగా ఎనిమిది గాడిదలను విద్యార్థి కార్యాచరణ సంఘం వారు 17 తేది నెల్లూరులో ఊరేగించారు. మంత్రులనేగాక, జిల్లా అధికార్లను, ఎమ్మెల్యేలను కూడా గాడిదలనుచేశారు! ముందు రోజే టౌన్లో 144 సెక్షను ప్రకటించబడింది. వి. ఆర్. కాలేజినుండి బయల్దేరుతుందన్న ఊరేగింపును జరగనివ్వకుండా పోలీసు, సి. ఆర్. పి కాపలా కాచింది. పోలీసు కన్నుకప్పి మర్రోవైపునుండి ఊరేగింపు సాగించాలని ప్రయత్నించారు. మేగోరె నుండివైపుకు వెళ్ళారు విద్యార్థులు. దివాకర్ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంనుంచి కొద్దిమందితో, గాడిదలతో వూరేగింపు మొదలైంది. మేగోరె, రాపూరు శాసనసభ్యుడు నువ్వుల వెంకటరత్నం, ఎం. ఎల్. సి. బేగా రామగోపాలరెడ్డి, బుచ్చి సమితిరాజా మేనకూరు బాలకృష్ణారెడ్డి ముందు నడచి ఈ వుత్సవానికి నాయకత్వం వహించారు. వంచగా చల్లగా ఊరేగింపు వి. ఆర్. కాలేజి దాకా వచ్చింది అక్కడివరకే పోలీసు కల్పించుకోలేదట అక్కడ కొంత గూపులాటో జరిగింది, ఎవరిపాటికి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. ఉదయంనుండి కాస్తవేడిగా టెన్షన్‌గా వుండిన వాతావరణం ప్రశాంతంగా ముగిసింది.

ఇది విద్యార్థుల సరదా కార్యక్రమం విద్యార్థులవరకే పరిమితమైవుంటే పెద్దగా అనుకోవలసివుండదు. కాని మేగోరె, నువ్వుల వెంకటరత్నం, బేగా రామగోపాల్ వంటివారుకూడా యిందులో పాల్గొనడం, ముఖ్యంగా మేగోరె ఇందుకు నాయకత్వంవహించి జరిపించడం సత్యకాలక్షేపం [illegible] రహితంగా, సంస్కారహీనంగావుంది. ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించవచ్చు; ఉద్యమాన్ని పాలిస్తు చెయ్యవచ్చు [illegible] మంత్రులను విమర్శించవచ్చు. కాని [illegible] ఎవరికైనా యిదే సన్మానం, ఇదే సత్కారం గదా! అంతమాత్రం ముందుచూపు, హుందాతనం లేకపోతే ఎందుకు ఈ ప్రజాప్రాతినిధ్యాలు, పెద్దరికాలు?

ఈ గాడిదల వూరేగింపులో వెంకటాచలపతి రామిరెడ్డి దశరథరామరెడ్డికూడా పాల్గొన్నట్టు ఒక తెలుగు దినపత్రికలో, ఒక స్థానిక వారపత్రికలో వచ్చింది. అది నిజంకాదని, తాను అటువంటి వాటిలో పాల్గొనే వ్యక్తినికాదని, అరోజు తానా ధాయలక్కూడా రాలేదని వెంకటాచలపతి తెలియచేస్తున్నారు.

అరెస్టులు— జైలు అబందరలు

16 తేది-పత్రికాధిపతులు శ్రీ మహమద్ ఇస్మాయిల్ (నెల్లూరున్యూస్) శ్రీతుమ్మల వెంకట్రామరెడ్డి (అమరజీవి), శ్రీ బి. కృష్ణమూర్తి (నవయుగం); [illegible] శ్రీ చెకురూరు గోపాలరెడ్డి, శ్రీ వత్రా సుబ్రహ్మణ్యం, టి. వ. ఉద్యోగి శ్రీ మూలంరమణయ్య, విద్యార్థి శ్రీ వసంత మాధవరావులను అరెస్టు చేశారు.

నెల్లూరు జైల్లోవున్న చీరాలవిద్యార్థుల్లో 47 మందిని 15 తేది విడుదల చేశారు. వేటపాలెంకు చెందిన ఏడుగురు మాత్రం వున్నారట.

అరెస్టయిన ఉద్యమకారులను జైల్లో సరిగ్గా చూడలేదట చీరాల విద్యార్థులకు మంచి భోజనం పెట్టలేదట; లైట్లు యివ్వలేదట. ఒక మైనపువత్తియిచ్చి సర్దుకో పొమ్మన్నారట. వాళ్ళలో ఒక అబ్బాయికి టైఫాయిడ్ జ్వరం వస్తే సక్రమంగా వైద్య సహాయం కూడా జరగలేదట డాక్టరు నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించాడట. కమ్మల్లోంచి చెయ్యిదూరిస్తే యింజెక్షన్ యిస్తానన్నాడట.

ఉద్యమంలో అరెస్టయినవాళ్ళను నేరస్థులుగాచూడ్డం సహించరానివిషయం. నాయకులకైతే ఫస్టుక్లాసులు, బి క్లాసులు యిస్తున్నారు; పిల్లకాయలకు థర్డ్ క్లాసు, కఠినతనేలనా? అప్పుచేస్తే జాగ్రత్తగా రక్షించి చేయాల్సిన బాధ్యత జైలు అధికార్లమీద వుంది. వారిపట్ల కఠినంగా, క్రూరంగా వ్యవహరించడం వుచితంకాదు. వారికి అన్నివసతులు సక్రమంగా కల్పించడం న్యాయం.

—

గూడూరు వుద్యమ నాయకుడు, మాజీ మునిసిపల్ వైస్ ఛైర్మన్ శ్రీ సిద్దారెడ్డి వెంకటరామరెడ్డి అరెస్టుకు [illegible], ఈ రోజు గూడూరులో హర్తాళ్ జరిగింది.

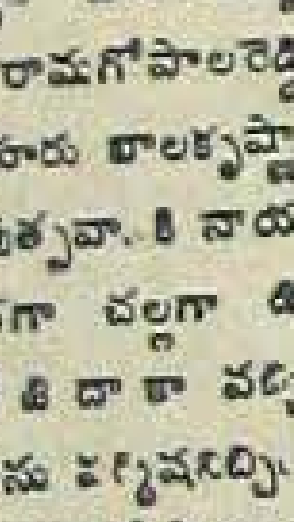
వెంకటరామరెడ్డిగారిని 17 తేది వుదయం మద్రాసులోని ఒక హోటల్‌లో అరెస్టుచేశారని తెలిసింది, [illegible] నిన్న హైదరాబాదు తీసుకు పోయారు.

శంకరగిరి రాక

రాష్ట్రపతి శ్రీ వి. వి. గిరి కుమారుడు, పార్లమెంటు సభ్యుడు శ్రీ శంకరగిరి 19 తేది ఉదయం నెల్లూరు వస్తారు శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యను పరామర్శించి, జైల్లోవున్న శ్రీ కన్నెతి విశ్వనాథంను పలకరించి మధ్యాహ్నం వెళ్తారు. వీరిరాక విశ్వనాథంగారితో సంప్రదించుటకు కాదట; సమైక్యవాదవ్యక్తికను తెలియచేయుటకు కాదట కేవలం వ్యక్తిగతమైన రాకయిది.

27 తేది విద్యార్థిసభ

ఆంధ్ర ప్రాంత విద్యార్థి మహాసభ 27 తేది నెల్లూరులో జరుగుతుందట; రాష్ట్రపతి పాలన, భవిష్యత్ కార్యక్రమాలు చర్చించబడునట; ఈ సందర్భంలో బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనకూడా వుంటుందట; జిల్లాలోని హైస్కూళ్ళు, ప్రతికళాశాలల విద్యార్థినీవిద్యార్థులు సభలకు రావాలని— శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు, డి. మధుసూదనరెడ్డి గారలు ప్రకటిస్తున్నారు

వివాహమునకు—ముందు—వెనుక

పోయిన యవ్వనమును తిరిగా పొందండి.

మీ వ్యాధి విరకమైనను దిగులుపడవద్దు. పురుషత్వంతక్కువ ఇంద్రియ బలహీనత, స్వప్నంలో వృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలితం శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట యిటువంటి గుణముల గలవారు శృంగార రహస్య నిపుణులైన డా. సూరజ్ చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.

సూరజ్ చౌదరి డిస్పెన్సరీ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ఎదురు, (మదినా వాచ్‌కంపెని ప్రక్కన) 16/112, ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.

శ్రీ పాపిరెడ్డి

(మొదటి పేజీ కొరవ)

దాస. ప్రత్యేక రాష్ట్రం వస్తే నీళ్ళకగాదాల వంటివి వుండబోవటకాని, రాజధానిది సమస్యట. కొత్తది కట్టుకోడానికి డబ్బు కావాలట దానికి తెలంగాణా కొంత ఇవ్వవలసి వస్తుందటకాని తెలంగాణావాళ్ళు అసలే వెనుకబడ్డవాళ్ళట; నిధులేని వాళ్ళట. అందువల్ల వాళ్ళు ఎక్కడనుండి తెచ్చివ్వగలరు అని ప్రశ్నిస్తూ, శ్రీ పాపిరెడ్డి ప్రత్యేక రాష్ట్రంవల్ల ఇటువంటి వెన్నో ఇస్తాయని చెప్పారు. కాకినాడ సమావేశం జరక్కపోయినా జరక్కపోవచ్చునుకూడా పాపిరెడ్డిగారు వెలిబుచ్చారు.

పాపిరెడ్డిగారి వుపన్యాసంలో నేటి ఉద్యమ లక్ష్యం నెరవేరిందా అనే ధ్వని స్పష్టంగా కనుపించింది.

—ఈ వుపన్యాస భాగాలను చెప్పిన వ్యక్తి వుద్యమ విధిహానీ; కేవలం అటి మానేకాదు, అందులో మునిగితేలుతున్న వ్యక్తి. పాపిరెడ్డిగారి వుపన్యాసం విని అతను క్రుంగిపోయినట్టు కనుపించాడు. నిరుత్సాహము, నిర్వేదము అతనిలో ద్యోతకమైనాయి అతనొకమాట అన్నాడు. "సంజీవరెడ్డిగారి నామినేషన్ పత్రంమీద ఇందిరాగాంధీ సంతకంచేసి, మోసపోయిందని గజమోహాదో మేము చూడలేదు కాని, నాయకులనునమ్మి రంగంలో దిగిన మేముమాత్రం మోసగింపబడేట్లున్నాం" అన్నాడతను

ఒక్క పాపిరెడ్డిగారికేకాదు; వుద్యమంలోవున్న అందరికీ కాకపోయినా, పెక్కుమందికి, రాష్ట్రవిభజనకాదు ముఖ్యం; నరసింహారావు పదచ్యుతుడుకావడమే! అందుకొరకే వుద్యమంలో పాల్గొన్నవారికి, పి. వి. రాజీనామాతో, లక్ష్యంనెరవేరినట్లే గదా!

ఇతర జిల్లాలవిషయం మాకుతెలియదు; నెల్లూరుజిల్లావరకు తీసుకుంటే వుద్యమంలో వున్నవిద్యార్థులను, ఎన్. జి. ఓ. లను, ఒకరిద్దరు రాజకీయవాదులను మినహాయిస్తే, తక్కిన వారందరూ నరసింహారావుమీద వున్న అసంతృప్తివల్ల, అసంవాళ్ళమీద వున్న వ్యతిరేకతవల్ల వుద్యమంలో తీవ్రంగా పాల్గొన్నవారేకాని, చిత్తశుద్ధితో కాదని చెప్పవచ్చు పేరుపేరున వివరిస్తే పాఠకులకు బాగా అర్థమవుతుంది; మాతో ఏకీభవించి తీరుతారు; కాని అవి మేము పూనుకోదలచడంలేదు సమయం వచ్చినపుడు ఆ విషయాలు నిర్మొగమోటంగా ముచ్చటించుకోక తప్పదు రాజకీయవాదులు సమస్యలను సమస్యలుగా చూడడంలేదు; ఏ సమస్యనైనా వ్యక్తిగత కోణంనుండే చూస్తున్నారు. అదే అనర్థదాయకమవుతున్నది.

—

గూడూరు మొదటి ఛేర్మను—ప్రజలమనిషి

శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడు అస్తమయం

కాంగ్రెస్‌వాది, మాజీ శాసనసభ్యుడు, గూడూరు మునిసిపాలిటీ మొదటి ఛేర్మను, చేతికి ఎముకలేని వదాన్యుడు. సామాన్య ప్రజల ప్రేమానురాగాలను అత్యంతంగా చూరగొన్న శ్రీ వసుపులేటి సిద్దయ్యనాయుడు కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగా వుంటూ 18 తేది ఉదయం దివంగతులైనారు. వారి వయస్సు 67 సంవత్సరాలు నాయుడుగారికి ఒక కుమారుడు, ముగ్గురు కుమార్తెలు వున్నారు.

నాయుడుగారి భౌతికకాయాన్ని వేలాది ప్రజలు దర్శించి, తమ ప్రేమ విధానాలను వ్యక్తంచేశారు. వారి భౌతికకాయం 14 తేది పురవీధులలో వూరేగించబడి, అంత్యక్రియలు జరపబడ్డాయి

సిద్దయ్యనాయుడుగారంటే గూడూరు ఓటర్లలో పేదవాళ్ళ ప్రతినిధికింద లెక్క దరిద్ర-ధనిక జీవితాలు రెండూ అనుభవించినవాడు శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడు. సామాన్యుడుగా పుట్టా వుండినదో, సంపన్నుడుగాకూడా అవిధంగానే వుండినవ్యక్తి. నిగర్వి, నిరాడంబరుడు. జిల్లా రాజకీయాలలో పి. సి. అనుయాయుడు; పి. సి. కి 'అన్న', ఇందిరాగాంధీ ప్రేరేపించిన బలహీనవర్గాల తత్వాన్ని పి వదిహేను ఏళ్ళ క్రితమో, పి. సి., సిద్దయ్యనాయుడు గారి విషయంలో గూడూరు మునిసిపాలిటీ తొలిఎన్నికల్లో ప్రవేశపెట్టారు. గూడూరులోని మైకా సంపన్నులందరిని ఎదిరించి, అనాడు సిద్దయ్యనాయుడు ప్రథమ ఛేర్మన్ కాగలిగాడు

శ్రీ సిద్దయ్యనాయుడు గూడూరులో కాంగ్రెస్‌కు అండ. సాహిత్యాభిమాని, నటుడు అన్ని రంగాలలో, అందరికి అప్తుడుగావుండి, ఎంతో సౌహార్దాన్ని సంపాదించుకున్న వ్యక్తి.

14 తేది సాయంత్రం ధర్మరాజస్వామి ఆలయ మైదానంలో సంతాపసభ జరిగింది. శ్రీ సిద్దారెడ్డి వెంకటరామరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీయుతులు గుద్దేటి వీరసుబ్రహ్మణ్యం, మదివర్తి కొండసూర్య, పూడి వీరరాఘవయ్య, ఎం. ఎల్. సి. వై. పి. రంగారెడ్డి అడ్వొకేటు మొగిలి లీలామోహన్, వాకాటి రఘునాథరెడ్డి, టోగి మస్తానయ్య, ఎన్. మహాదేవయ్య, బండి రాధాకృష్ణారెడ్డి, పి. సోమసుందరం, డి. వి. శేషయ్యగారలు సిద్దయ్యనాయుడు కీర్తికాయానికి జోహారు లర్పించారు.

వసుబోలు అన్నపూర్ణమ్మ మరణం

గూడూరు ప్రముఖుడు స్వర్గీయ వసుబోలు రంగారెడ్డిగారి ధర్మపత్ని శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మ 3 తేది మరణించింది. ఆమె వయస్సు 68 సంవత్సరాలు.

అన్నపూర్ణమ్మ స్వయంకృషితో హిందీలో పాండిత్యాన్ని సంపాదించిన విదుషీమణి విప్లవ రచయిత శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డి, గూడూరు అడ్వొకేటు శ్రీ వి. రామరాఘవరెడ్డి ఈమె బిడ్డలు

సిద్దయ్యనాయుడు, అన్నపూర్ణమ్మ గారల కుటుంబాలకు మా గాఢ సానుభూతం తెలియచేస్తున్నాము.

(7 వ పేజీ కొరవ)

వుండేదని వ శీలకులకావన 'అభాగినులు' అన్న ఒక్కమాటలోనే ఆ అవగాహన కల్పించడంలేదా అని నా ప్రశ్న!

భోగందానను 'నీవు నమాజ్ చేస్తూ పేపరు కొన్నావా' అని ప్రశ్నించడంలోను సామాజికావగాహన కన్పిస్తుంది కదా? అమెవద్దకు 'వస్తున్నారు మునిసిపల్ జంటిల్మన్ యంటారే వారు' అనడంలో ఆ 'జంటిల్మన్'లమీద ఎంతరోత, వివగింపు వ్యక్తమైందో చూడండి. నగర జీవితం మీద, యాంత్రికమైన సంబంధాలమీద పఠాభి ఈ ఏవగింపునే వ్యక్తంచేశాడు.

పూర్వకవితా సంప్రదాయాలమీద దాడిచేస్తూనే పఠాభి పూర్వకవిత్వంలో చంద్రుడూ, మలయానిలం, కోకిలను అశ్రయించి పద్యాలల్లాడం విశ్వనాథ సత్యనారాయణ అన్యాయంగా విమర్శించారు. పఠాభి చెందుడ్ని, కోకిలను ఆశ్రయించింది కవితాసమయంకోసంకాదు; 'మనమ్ముల, మోటార్లు, ప్రాణాలు, యంత్రాలు, భుజాలురాసుకొంటూ, ఉన్నాదంతో పోతున్నవి క్రోసుకొంటూ, వొత్తుకొంటూ!'—ఈ నగర వాతావరణంలో చంద్రుడి అవసరమేలేదు. నగర జీవితాన్ని ఈసడించుకోడానికి చంద్రుణ్ణొక సంకేతంగానే పఠాభి వుపయోగించుకొన్నాడు.

'ముఖరింపుచున్నది మాకర్ణాలలో
గుండియలంద గూర, వెండిరూపాయి
ఘలం ఘలా శ్రావ్య సంగీతము
కర్ణపేయముగా
అయ్యో జాబిల్లి! ఏది నీ జాయమానం!
నిన్ను పోగొట్టుకొన్న
రూపాయలాగ నైనా
శ్రమించరే ఎవ్వారు...'

ఇందులో మార్క్సిస్టు అవగాహనకనిపించడంలేదా? బూర్జువా వర్గం మనిషికీ మనిషికీ మధ్య నగ్నమైన స్వార్థం తప్ప, నిర్దాక్షిణ్యమైన డబ్బు లావాదేవీతప్ప ఇక ఏ సంబంధాన్నీ మిగుల్చలేదు. మనిషి విలువను రూపాయల్లోకి మార్చేసింది'— అన్న మార్క్స్ వాక్యాన్ని (కమ్యూనిస్టు ప్రణాళిక) యిది ప్రతిధ్వనించడంలేదా?

ఇలాంటి ఉదాహరణలు ఎన్నైనా చూపవచ్చు. అందుకే పఠాభి కవిత్వం గూర్చి ఇంకా చెప్పవలసింది చాలా మిగిలివుందేమోనని ఈ వ్యాసమిస్తు అభిప్రాయపడ్డాను అట్టి మౌలికమైన విశేషాలు ఈ స్కాలర్స్ ఎడిషన్ దోహదకారి అవుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

—

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 16-00
6 మాసములకు	రు. 9-00

ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నాయకులు

(1వ పేజీకొరవ)

వైఖరులను సూచిస్తుంది అంటే నరసింహారావుకు వుద్వాసన చెప్పడానికి భూమిక సిద్ధమవుతున్నట్లు వీళ్ళరాజకీయాలు, కమిటీ నియామకాలు అనుమానం కల్గించాయి. ఇతరులకే సందేహం కల్గినప్పుడు; అనుక్షణం ఢిల్లీతో సంబంధాలు పెట్టుకొంటున్న ముఖ్యమంత్రిగారు, కొత్తగా మంత్రులుగా చేరదలచుకున్నవారు కాని ఎట్లా గ్రహించలేకపోతారు? గ్రహించి వీరు తన మంత్రివర్గాన్ని విస్తరించారంటే, కొత్తవాళ్ళు చేరారంటే ఏమను కోవాలి? ఆత్మాహుతికి సిద్ధపడే చేరారనుకోవాల!

★ ★ ★

కాంగ్రెస్ వున్నతాధికార సంఘ వ్యవహారం ఒక ప్రహసనమే! ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని పరిస్థితులను అదుపుకు తేవడానికి పి.వి. మంత్రివర్గాన్ని తొలగించి, రాష్ట్రపతి పాలనను విధించడం అవసరమని ప్రధాని భావించినప్పుడు, ఆ పని తానే నేరుగా చేసివుండవచ్చు. అటువంటి ముక్కుసూటివైఖరిని ఎవ్వరూ ఆక్షేపించివుండేవారుకాదు; సకాలంలో తగిన చర్యతీసుకున్నందుకు హర్షించివుండేవారు. కాని ఈ డొంకతిరుగుడు మార్గమెందుకు అనుసరించిందో తెలియదు.

ఉన్నతాధికారసంఘ నియామకం పేరు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిదైనా, చేసింది ప్రధాని అనేది వేరుగా చెప్పబలేదు. ఈ సంఘ సభ్యులలో ఎక్కువమంది ముఖ్యమంత్రి వ్యతిరేకులు; రాష్ట్ర సమైక్యత కోరకు రాష్ట్రపతి పరిపాలన విధించాలని అభిప్రాయపడేవారు; ఈ రిహార్సల్సు ఢిల్లీలోనే జరిగాయి; నిర్ణయమూ అక్కడే జరిగిపోయింది; లాంఛనంగా హడావిడిగా హైదరాబాదుకు వచ్చి, చర్చలనాటకం ఆడి, మళ్ళీ ఢిల్లీ వెళ్ళిపోయారు. ఇది ఎన్నికైన సంఘమేమీకాదు; నామినేటెడ్ సంఘం. సంస్థాగతంగా దీనికి ప్రతిపత్తేమీ లేదు. శంకులో పోస్తేకాని తీర్థంకాకుండదా ఏమి. ఈ సంఘం రాష్ట్రకాంగ్రెస్‌కు ప్రాతినిధ్యంవహించేదికూడాకాదు. అందువల్ల దీనిచేత నిర్ణయం జరిపించి, దాన్ని తాము ఆమోదించినట్లు ప్రధాని నటించడం అనవసరం. ఈ ప్రహసనం వుద్దేశ్యమేమిటో ఈ పరిశీలకుడికి అవగాహన కాలేదు!

★ ★ ★

ఢిల్లీవర్గాలనుండి విశ్వసనీయంగా తెలుస్తున్న వర్తమానం ప్రకారం - రాష్ట్రపతి పాలనకు ఎక్కువ తొందరచేసింది, పట్టుదల చెల్లించింది రాష్ట్రపతి గిరిగారే నంటారు. ఆయన పదవీ పరిమితికాలం వ్యవధిలో, ఈ విషయంలో ప్రధానికి ఏడెనిమిది వుత్తరాలు వ్రాశాడనికూడా అంటారు. లేకుంటే ప్రధాని ఇంకకొంత వ్యవధి తీసుకొని వుండేదేమోనని అభిప్రాయపడుతున్నారు కొందరు ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ వాదులు తనను కలుసుకోగా, వారిని గిరిగారిని దర్శించమని ప్రధాని సంపోయిచ్చిందని, దీన్నిబట్టి రాష్ట్రపతి పాలనావిధివు నిర్ణయం పూర్తిగా గిరిగారిదేనేమోనని కొందరివూహ!

ఈ విషయంలో గిరిగారెందుకు ఇంత చొరవతీసుకున్నారు? ఆయన ఆంధ్రుడు కావడం, ఆంధ్రలోని పరిస్థితి ఆయనకు ఎప్పటికప్పుడు తెలుస్తుండడం, ఆయన అభిమానులు, ఒకనాటి సహచరులనుకునే వారు అరెస్టు గావింపబడడం - ఇవన్నీ ఆయన ప్రత్యేకశ్రద్ధకు కారణాలుగా వుండవచ్చునేమోనని వూహిస్తున్నారు.

గిరిగారేకాకుండా, నాయకత్వం మారాలని బ్రహ్మానందరెడ్డి వంటి నాయకులు, పార్లమెంటు సభ్యులుకూడా గాఢంగా అభిప్రాయపడడం జరిగిందికాబట్టి, పరిస్థితులు దానికి అనుగుణంగానే వుండినాయి కాబట్టి, ప్రధానికికూడా గత్యంతరం లేకపోయిందని నమ్ముతున్నారు.

★ ★ ★

రాష్ట్రపతిపాలన ప్రభావం వుద్యమం మీద, వుద్యమకారులమీద ఏవిధంగా వుంటుంది? ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ నాయకులు, కాంగ్రెస్‌వాదులమీద ఏవిధంగా వుంటుంది?

దీనికిప్పటికిప్పుడే సమాధానం చెప్పలేము, అంచనా వేయలేము. రాష్ట్రపతిపాలన విధించడం, వుద్యమకారులకు ఒక విజయాన్ని చేకూర్చడమేనని ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నరసింహారావు పత్రికాలు అభిప్రాయపడినట్లు వార్తలొచ్చాయి; అదిపూర్తిగా నరైనంచనాకాదేమో అనిపిస్తుంది నిన్న నేటి బాహ్య వాతావరణాన్నిబట్టిచూస్తే, ఉద్రేకాలు తీవ్రతలు కాస్త సడలాయా అనిపిస్తుంది. ఈవిధంగా సమాధానపూర్వకమైన ఆలోచనలుకూడా ప్రారంభమైనాయేమోననుకోవచ్చు. వస్తీ యథాప్రకారం వుంటాకోవచ్చునేమోకాని, ఈనాటి వాతావరణమాత్రం ఇది.

ఉద్యమంలో, ఉద్యమకారుల్లో రెండు విభాగాలున్నాయి. ఒకటి ప్రతిపక్షీయులది; రెండవది కాంగ్రెస్‌వారిది. నిన్నటివరకు ఇరువురి లక్ష్యము, ధోరణి, విధానము ఒకటే. రేపు ఎట్లా వుండబోతుందోనని! సహజంగా విభేదించాలి; లక్ష్యం మారకపోయినా, సాధనమార్గం మారాలి.

కాంగ్రెస్ నాయకులకు ఇప్పుడు పెద్ద చిక్కొచ్చిపడింది. తమఃవిరోధివైదొలగాడు కాబట్టి, క్రమంగా సర్దుకోవడమా? లేక, కేంద్రాన్నికూడా ధిక్కరించి వుద్యమ విశ్వాసాన్ని నిల్పుకోవడమా? అనేది వారికి సందిగ్ధమైనసమస్య అయిపోయింది. బి.వి. సుబ్బారెడ్డివంటి కాంగ్రెస్ నాయకులు తీవ్రవాదుల్లో తీవ్రవాదులై, విరమించుకొని పోయారు. మరి, మొన్న మంత్రివర్గ విస్తరణ అనంతరం తొకతొక్కిన త్రాచువలె విప్లవవాదులే అయిపోయారు తెనాలిలో సమావేశమైన పార్లమెంటు సభ్యులు జనవరి 26 తేదిలోగా ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని ప్రకటించకుంటే రాజీనామా చేస్తామని హెచ్చరించగా; 21 తేదిలోగా ప్రకటించకుంటే కాంగ్రెస్ శాసన సభ్యులందరూ వైదొలగగలమని గుంటూరు సమావేశం బెదరించింది. వైదొలగడమే కాదు; ఆత్మాహుతి నినాదాన్ని, ప్రజా విప్లవశంఖారావాన్నికూడా పూరిస్తున్నారు శ్రీ సుబ్బారెడ్డి మంత్రివర్గ విస్తరణతో సుబ్బారెడ్డిగారు ఎందువల్లనో 'బ్యాలెన్సు' పూర్తిగా కోల్పోయాడా అనిపిస్తుంది సౌమ్యంగా, శాంతంగా, ప్రశంసనీయంగా వుంటుండిన సుబ్బారెడ్డిగారి ధోరణి నివ్వెరపోయేవిధంగా మారింది. వీరిధోరణి ఇంత అతివాదంలో పడిపోయిందే కాబట్టే వీరివైఖరి ఏవిధంగా వుంటబోయేది వూహించలేక పోతున్నారు. వీరు నిలుస్తారా? లొంగుతారా? అనికూడా చెప్పలేకపోతున్నారు.

కాంగ్రెస్ నాయకుల అతివాదవైఖరికి నరసింహారావుగారి మంత్రిత్వమే కారణమైతే, అది తొలగిపోయింది కాబట్టి సహజంగా సర్దుబాటుకావాలి. కాంగ్రెస్‌వాదులు కాబట్టి, పార్టీ అగ్రనాయకత్వం అనేది ఒకటుంది కాబట్టి, ఏనాటికైనా సర్దుబాటుకాక తప్పదనే విషయాన్ని మనసులోవుంచుకొని వ్యవహరించివుంటే, ఈనాడు ఈ స్థితివుండేదికాదు. కాంగ్రెస్‌తో శాశ్వతంగా తెగతెంపులు చేసుకున్నట్లు, రేపనేదిలేనట్లు వుద్యమంలో పాల్గొన్నారు కాబట్టి, ప్రజలను రెచ్చగొట్టి వదిలారు కాబట్టి, ఈనాడు వారి పరిస్థితి సంకటమైపోయింది. ప్రత్యేకరాష్ట్రానికి వొప్పించి కాంగ్రెస్ వాదులుగానే ప్రజాభిమన్ననలకు పాత్రులు కావడమో; కాంగ్రెస్ వాదులుగా కేంద్ర నాయకుల సలహాలు పాటించి, ప్రజలకు దూరంకావడమో జరగాలి ఇప్పుడు సమైక్యతను అంగీకరిస్తే, ఇక్కడికూడా చేరలేమనేది వారికి తెలుసు. అందువల్ల వారు ప్రత్యేకరాష్ట్ర వాదానికే కట్టుబడక తప్పదు

కాని దీనికి కాంగ్రెస్‌వాదులలో పూర్వపు బలం వుంటుందా అనేప్రశ్న ఒకటున్నది. ఆ సహకారము, ఆ బలము వుండబోదని విమర్శకులంటున్నారు. దీనికి కారణాలు లేకపోలేదు.

నరసింహారావుగారి అభిమానులు చేవాళ్ళ అట్లనేవున్నారు; వారితో మాట్లాడలేదు వాళ్లు కాకినాడకు పోయే ప్రసక్తి లేదు.

బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి అనుయాయులు ఆతనకు వుద్యమంలో వున్నారు; బి.వి. సుబ్బారెడ్డిగారితోనే వున్నారు; విజయవాడ, తిరుపతి సమావేశాలకకూడా హాజరైనారు కాని ఇప్పుడు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి వైఖరిలో మార్పువచ్చింది కాబట్టి, ప్రధాని ఆయన సహకారాని అభిలషించినందువల్ల తన వ్యూహముతో పరిస్థితుల్లో కొంత మార్పువచ్చిందనిపించి, తనబలాన్ని సమర్థతను గుర్తింపచేసుకోవలసి వుంది కాబట్టి- బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి అనుయాయులెవ్వరూకూడా కాకినాడకు పోకపోవచ్చునంటారు. పోకపోవడమేందు; కాకినాడ సమావేశాన్ని రద్దుచేయింపడానికి, కనీసం వాయిదా వేయించడానికి బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు విఫలప్రయత్నం చేశారంటారు.

ఇక కాంగ్రెస్ ఉన్నతాధికార సంఘం వున్నది. అది బి.వి. వర్గీయులతో మంతనాలు సాగిస్తుంది. ఉన్నతాధికార సంఘంలో సంజీవయ్య వర్గీయులనుకునేవాళ్ళు అధికంగానే వున్నారు. బి.వి. వర్గీయుల్లో సంజీవయ్య అనుయాయులున్నారు కాబట్టి, కమిటీ ప్రభావం కనీసం వారిమీదైనా పడితీరకుండదని భావం.

ఈ విధంగా కాకినాడ సమావేశంలో కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల సంఖ్య పలుచబడిపోవచ్చునని రాజకీయ పరిశీలకులవూహ.

హాజరయ్యే వాళ్ళయినా వీ వైఖరి సడలించబోతారు? ఏమి నిర్ణయించబోతారు? రాజీనామాలనే దాఖలుచేస్తారా? లేక రాజీధోరణినే ప్రదర్శిస్తారా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వేచిచూడవలసిందే

ఒక్క విషయం మాత్రం స్పష్టం; కాంగ్రెస్‌వాదులు మునుపటంత తెగింపుగా వ్యవహరించలేరు; వేర్పాటు వుద్యమానికి సంఘటితంకాలేరు ఇది కాంగ్రెస్‌వాదులు మనస్తత్వ ఆధారంగా గావించబడుతున్న కేవలం వూహాగానం!

—

మాటకచేరి

(5వ పేజీకొరవ)

పండిత విమర్శకులైన పత్రికల ధజను ధ్వానాలకు కూడా ఈ చిన్నపుస్తకం పలికిస్తుంది. 'రాగాలడజన్ కాదు, డిన్ని రోగాల డజన్ అనాలి' అన్న శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి విరవాక్య వ్యాఖ్యతో ప్రారంభమైన 'పరవళులు - విరవిరులు' (డజను భావాలకు బ్రహ్మగోరి పెట్టిన విరజల్లి సి) కవి కోకిల దువ్వూరు రామిరెడ్డి 'తెలుగు కవితలో క్రొత్తతెన్నులు' పరిశీలనలో పఠాభి వ్రస్తావననుండి, విప్లవకవి త్రిపురనేని మధుసూదనరావు సమీక్షా వ్యాసభాగం దాకా పత్రికల విమర్శలు దీంతో ఆశ ఆయ్యాయి. ఇవిగాక ఈ రాగాలావనకు దోహదం ! గ్గించిన ఆనాటి తన మానసికావస్థను గూర్చి, తన కవితావేశానికి సంబంధించిన బ్యాక్‌గ్రౌండ్‌ను గూర్చి పఠాభి ఆంగ్లంలో రాసిన లఘువ్యాసంకూడా పొందుపరచబడింది దాని విషయం మరొకసారి ప్రస్తావించుకొందాం.

ఈ ద్వితీయ ముద్రణలో మొదటి 32 పుటల్లో సంకలనం చేయబడ్డ విమర్శలు, సమీక్షలు కాస్త పరిశీలనాత్మక దృష్టితో చదివిన తర్వాత, పఠాభిని గూర్చి చెప్పదగింది, చెప్పవలసింది యింకా చాలకంత మిగిలివుందేమో అనిపించింది కాలబట్టుకు. అది అటుంచి, ప్రస్తుతానికి ఆ విమర్శల్లో వెలువడిన భావాలను మాత్రమే ప్రస్తావిస్తాను.

దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారు శ్రీశ్రీ ఇంట్రోను దీప్పి చెప్పారు. పఠాభి 'ది క్యార్న్ - 'ఇది బాహ్మెటి కవిత్వము ఈ కవిత్వమున తిక్కన చెప్పినట్లు శబ్దప్రధానముకాదు, కన్నప్రధానము. ఇది తను భంగమువలన గద్యమూకాదు, ఛందోవిరహితమైనందున పద్యమూకాదు; త్రిశంకునివలె నక్షత్రమంతరమున వ్రేలాడుచున్న రెక్కలుతెగిన రేపదయోది' అన్నారు. అంతేకాదు. మరిత మాటుగాకూడా విరుచుకపడ్డారు చూడండి - 'యాసన ప్రాదుర్భాన ననుదుమున కామోద్రిక్తుడయి 'కామ రాహి ప్రకృతి కృపణా చేతనాచేతనేషు' అను కాళిదాస సూక్తికి ఉదాహరణ ప్రాయుడయి వలపు వస్తువుతో నవ సిమతిచెడిన యువకుని ఉన్మత్త ప్రలాపములు (mad ravings) గా నాకు స్ఫురించినది' అన్నారు.

'శ్రీశ్రీ గారి Intro లో ప్రతివాక్యము విమర్శకు పాత్రమగునంతటి ఐహికమూ నాకుగోచరించినది' అని కవికోకిల వారంటే, నోరి నరసింహశాస్త్రి గారు 'శ్రీశ్రీ ఇంట్రోవాక్యాలలో ఎక్కువభాగం సత్యమే ననిసంతులంకా ఒప్పుకుంటా' రటారు.

పోతే యిక పఠాభిని ఆందరూ ఏకగ్రీవంగా 'అతివ్యర్థ'ని లేబిల్ వేశారు పఠాభి కవిత్వం బౌద్ధికమైందేగాని, హృదయగతమైంది కాదన్న అభిప్రాయాన్ని కొందరు ప్రకటించారు. బుర్రా వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు కవిగా పఠాభి 'Cleverness'ను శ్లాఘిస్తూ, 'కన్యాశుల్కం' తర్వాత 'ఫిడేలురాగాలడజన్' Cleverest thing in modern Telugu literature అంటారు. డజను రాగాలను 'Masterpiece of fine observation, felicity of expression and perfect execution' అని ప్రస్తుతిస్తూ- 'He is always attempting to be clever, and nearly always succeeding' అన్నారు.

అయితే దువ్వూరు రామిరెడ్డిగారు ఈ లక్షణాన్నే నిరసిస్తూ 'ఒక్క Cleverness' ఉన్నంతనే కవిత్వము కాదు' అంటారు ఇదేమాటను డాక్టర్ సి నారాయణ రెడ్డి యింకోవిధంగా 'వీరు వ్యాకరణముకన్న మెదడుకే అగ్రస్థానమిచ్చిరి' అని వ్యాఖ్యానిస్తూ, 'చెప్పదలచుకొన్న విషయమును భావనాబలముతో గాక ఊహాల బలము చెప్పుట, ఆ చెప్పెడి రీతి సూటిగా హృదయమునకు హత్తుకొనునట్లుగాక మేధకు గిలిగింతలుపెట్టునట్లుండుట అనిన్యమూ సాధించిన ప్రత్యేకత' అంటారు. శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి 'పఠాభిరామరెడ్డిగారు మేధావులు. ఆధునిక కవిత్వరీతుల్ని పరిశీలించుకుంటున్నారు' అన్నారు కె.వి. రమణారెడ్డి యిలాఅంటారు- 'పఠాభి దాలాగడుసైన కవి ... గడుసుదనమొక్కటే కవిత్వమౌతుందా? ... పఠాభిలోనూ, అతనిలోనూ ఈ శూన్యమనో విలసనమేగాని, హృదయప్రవాహం దాదాపు లేదనే చెప్పాలి'.

ఫ్రాయిడ్ ప్రతిపాదించిన సెక్సు 'కళకళకోసమే' అన్న ఆస్కార్ వైల్డ్ సిద్ధాంతం, టి. ఎస్. ఇలియట్ నగర జీవితచిత్రణం పఠాభిపై ప్రగాఢమైన ప్రభావాన్ని కల్గివున్నాయని, 'ఇ.ఇ. కమింగ్స్ వంటి చమత్కార కవుల గమ్మత్తులను, శబ్దముల కసరత్తును ఆయన స్వీకరించాడని సినారె తలపోస్తే; రమణారెడ్డి పఠాభిలోని విపరీత వ్యక్తివాదం 'పాశ్చాత్యసంపన్న యువకులలో'గూడా భాసించినట్లు రోబర్ట్ గరాదీ రాసిన 'ది లేడర్ ఆఫ్ ది గ్రేప్‌యార్డ్'లో మనం చూడగలమని' భావించారు.

శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి 'వీరి రచన అంతా ఆధునిక నగరవాసి ధనికస్వామి కళ్ళతోడు ధరించి చూసి రచించినట్టి...' అంటే, సినారె ఈకవిత్వంలో సాంఘిక ప్రయోజనం శూన్యమూ, సామాజిక ప్రయోజనమున్న 'గోగండాన' గేయంలోనూ లోగంటానల 'చనులు జూండిపోట్లాలనలే' ఊగురున్నవం కవి అనవసరమైన అంగికవర్ణన పాల్పడాన్ని విమర్శిస్తారు. పఠాభి 'తీరాన్ని ఒక కోణం నుంచి మాత్రమే చూడగలిగాడు' అంటూ రమణారెడ్డి, సినిక్, సృష్టికోచిగిరోయి, ఆ అనుభవరాహిత్యం చేత పెద్దగ్గ యింటికి లాగబడ్డ, ఆనందకృష్ణ చేత సాధించబడిన 'సంపన్న యువకుల విసుగుల (బూర్జువాబోర్డమ్)ను బే, అశాంతి, అహంభావ శకారూపాలు వెలువడినై. పఠాభిగారి 'ఫిడేలు రాగాల డజను' లోకూడా ఈ విసుగుదల మహా కార్యంలంపటకృంగా కనిపిస్తుంద'న్నారు. 'ఉపరితలంలో మార్క్సిజాలి తల్లో భావ కవిత్వాందుపే' అని వర్గీకరించిన త్రిపురనేని మధుసూదనరావుకూడా పఠాభిలో వ్యక్తిగత అరాచకవాదాన్నే చూస్తారు. మొత్తంమీద- పఠాభిని వీరంతా రూ బూర్జువా కవిగాకించిన అమర్చారు.

శ్రీ పాదవారు రాగాలడజనులోని విరుగుబాటు ధోరణిని అపోహనిస్తూ, అదుమ కొత్తరకపు కట్టుబాట్లనుకూడా చూస్తారు. పద్యంలో గతిని దమును విరగదన్నిన పఠాభి యతిప్రాసలను మాత్రం 'అకాలంలో చుక్కలాగా' మెరిపింప చేశాడట. ఆయన భావాలను విజ్ఞానశాస్త్రజ్ఞులలాగా పరిశీలిస్తే చిత్రమైన కట్టుబాటు గోచరిస్తుందట 'తెలుగులో యింత నిర్భయంగా, నిరంకుశంగా తిరుగుబాటు ప్రకటించినవారు లేరు. నగర జీవిత చిత్రణమునకు నాంది పాటించేడే' అన్న సినారెగారే 'ఈ కవి శేవల కామోద్రేక స్వభావమైన ఆంగిక శృంగారము సృష్టించినాడు; ఈ దోషము పఠాభిలోనే అన్నమయట తెలుగుకవితలోని ఆరోగ్యవంతమైన లక్షణములలో నొక్కటిగినది' అంటారు విశ్వనాథ సత్యనారాయణ 'పఠాభియూ పెద్ద ప్రజ్ఞావంతుడా?' అని ప్రశ్నిస్తూ; అసలు 'ఇవి సంవత్సరాలకు పఠాభి కవనం పాతబడింద' న్నారు.

మిగతాసంగతులు వదిలేసి, పఠాభి తిరుగుబాటు, కవితాసుస్స, అతివ్యక్తి తకు సంబంధించి విమర్శకులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలనే నేలక్కడ ప్రస్తావించాను. పఠాభి తిరుగుబాటునుగురించి, అతి వ్యక్తను ఆపోహించారు. నగర జీవిత చిత్రణను అభినందించారు. కాని ఆయన కవితలో సామాజికచింతన లేదన్న అభిప్రాయం పలువురు ప్రకటించారు. ఐతే ఈ కామెంట్లు విమర్శకులన్నాడంటే- అసలు పఠాభి దృష్టి కవితావస్తువుకన్నా కవితారీతికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చాడేమోనని. 'ఆత్మకథ'లో పఠాభి తన కవితాసామగ్రిగూర్చి ప్రస్తావించనేదిలు

'నాకు విచిత్రంబగు భావాలకలవు
నా కన్నులందున కెలిస్కోపులు
మయిక్రాస్కోపులున్నవి.
నా ఈ వచన పద్యాలనే దుడ్డుకర్రల్తో
పద్యాల నడుముల్ విరగదంతాను
చిన్నయసూరి బాలవ్యాకరణాన్ని
వాల దండిస్తాను...'

ఇదీ కవిగా పఠాభి లక్ష్యం. పాత ఛందస్సుమీద కవితారీతిమీద తిరుగుబాటుచేసి ఒక క్రొత్త కవితావ్యక్తిమును స్థాపించడముక్కటే పఠాభి లక్ష్యం.

అంతమాత్రాన పఠాభికి సామాజిక చింతన లోతుగా లేదనడమూ సబబుకాదేమోననిపిస్తుంది.

'బొమ్మచాటు సినిమాటిక్కులకు
తమ బహిర్దేశాము మీద
యాత్రచేయుటకు పాస్పుననిచ్చే'

కొందరా గ్లో ఇండియన్ ఆఫీసులు' అనడంలో ఆ వర్గంపట్ల వున్న ద్వేషమే వ్యవహారసామ్యమేమోకి ఆ భాగాన్ని ఎందుకలా కావల్సినచ్చిందో అవగతమై

—కొరవ 6 వ పేజీలో

ఒంగోలు వార్తలు

(5వ పేజీ తరువాత)

చుడేవారు. వరి అవస్థ వర్ణనాతీతంగా వుంది. తల్పున్నవారు క్లీనో బిల్బ్యుు నడుంచేసుకోగలరు; లేని వారికి యీ యిబ్బందులన్నీ!

ఉద్యమనాయకులకు దీని విషయం బొత్తిగా పట్టినట్టులేదు. సమ్మె చేయండి, ఉద్యమాన్ని ఉధృతం చేయండి అని ఉపన్యాసాలైతే యిస్తారుకానీ, పేదసాదల కష్టాలు, ఇబ్బందులు వాళ్ళు మాపుకు అనుకున్నట్టులేదు. ఈ సమ్మె ఎంతకాలం సాగుతుందో అంతకాలమూ పేదసాదలకు ఈ బాధలు తప్పేటట్టులేవు. ఇకనైనా జిల్లా ఉద్యమనాయకులు ఈ లోటును పూరిస్తే సంతోషిస్తాము.

కటిక చీకటి!

6 తేది నుండి ఎలక్ట్రిసిటీలేదు. 9 తేది పగలు కాసేపు, రాత్రి మరికాసేపు లైట్లు వెలిగాయి. తర్వాత కటిక చీకటి. ఒంగోలియుల జీవితాలే చీకటిమయమైపోయాయా అనిపిస్తూంది. రాత్రిళ్ళు పాములు వస్తున్న బాధలు చెప్పేతీరేదికావు. దోమలబాధ విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. దీనికితోడు కొళాయిలు కూడా సమ్మెచేస్తున్నాయి. కరెంటు లేకపోతే మంచినీళ్ళుకూడా గతిలేక జనం నానా అవస్థలకు గురవుతున్నారు. బావినీళ్ళవల్ల అంటువ్యాధులు వ్యాపిస్తాయేమోననే భయం పెరుగుతున్నది. రైతుల గోడు చెప్పనలవికాదు. కృష్ణు ఇంగేసను క్రింద వున్న వ్యవసాయం యిప్పటికే బాగా దెబ్బతిన్నది. ఈ పిడుపంట దిగుబడి బాగా తగ్గిపోతుందంటున్నారు. ఇప్పటికే నష్టం లక్షల్లో వుండగలదని అంచనా వేస్తున్నారు.

ఉద్యమం ప్రజలను సంఘటిత పరచాలి; త్యాగస్ఫూర్తులను చేసుకోవాలి. అంతేకాని; అందువల్ల ప్రజల దైనందిన జీవితం చెప్పరాని బాధలకులోనైతే, పంటలు కొలుకోలేని నష్టానికి గురైతే యిబ్బందుల పాలయ్యేది మనమే! ఉద్యమం ప్రజల సానుభూతిని దూరంగొనాలేకాని, కోపానికి గురికాకూడదు కదా!

జి. ఓ. ల సమ్మె

గజిటెడ్ ఆఫీసర్లందరూ 9 తేది నుండి 22 తేది దాకా సమ్మెచేయాలని తీర్మానించుకొన్నారు. టౌనులో మాత్రం జి. ఓ. ల సమ్మె నూటికి నూరుపాళ్ళు విజయవంతమైంది. వివరాలింకా అందలేదు.

టార్చిలైట్ల వూరేగింపు

8 తేది రాత్రి దాదాపు రెండు వందల మంది స్త్రీలు, విద్యార్థులు టార్చిలైట్లతో, ప్రత్యేకాంధ్ర నినాదాలతో వూరేగింపు జరిపారు. పోలీసు బందోబస్తు పకడ్బందీగా వుండింది. ఊరేగింపు ప్రశాంతంగానే జరిగిపోయింది.

బస్సుల రద్దు

సంవత్సరం కితం 14 బస్సురూట్లను జాతీయం చేసింది ప్రభుత్వం. ఇప్పుడు ఏం బుద్ధిపుట్టిందో వున్నట్టుండి ఆ జాతీయ బస్సులను రద్దుచేసిపారేసింది. ఒంగోలు నుండి కామేపల్లికి ఒక జాతీయబస్సు వుండేది. అది దాదాపు 12 గ్రామాలకు సౌకర్యంగా వుంటుండింది. ఆ బస్సును జనవరి 1 తేదినుండి రద్దుచేసేశారు. కామేపల్లి చుట్టుప్రక్కగ్రామాల సర్పంచ్‌లందరూ కలసి ఢిల్లీకి, హైదరాబాదుకు మహజర్లు పంపుకొన్నారు. 14బస్సుల గోడు యిట్లానే వుంది. జాతీయం చేయబడిన బస్సులను రద్దుచేయడంలోని భావమేమిటో తిరుమలేశుడికైనా అంతు చిక్కట్టులేదు!

గుడ్లూరుబంద్ - దీక్షలు

ప్రత్యేకాంధ్రను కోరుతూ గుడ్లూరు 2 తేది బంద్ అయింది. అంగళ్ళు మూతపడ్డాయి; బస్సుల రాకపోకలు నిల్చిపోయాయి. సాయంకాలం పొట్టి శ్రీరాములు, కాకాని చిత్రపటాలనలంకరించి, బస్సులు, లారీలు, ఎద్దులబండ్లు, సైకిళ్ళుమీద పెద్ద ఊరేగింపు చేశారు.

ఉదయంనుండి రిలే నిరాహారదీక్షలు కూడా మొదలయ్యాయి. మాజీ సర్పంచ్ దామా శ్రీరాములునాయుడు, సాదినేని కోటయ్య, జె. మాల్యాద్రి, పూనల రంగయ్య, కె. కాశీరావు, కె వణిరాజ కుమారి (10), అర్. వరలక్ష్మి (8) రిలే దీక్షలకు కూచున్నారు. ప్రక్కరోజునుండి పది పన్నెండేళ్ళ బాలికలు ఎక్కువగా పాల్గొంటున్నారు.

ఉలవపాడు సభ

11 తేది ఉలవపాడు సమితిరాజా శ్రీ బి. రంగరాజా అధ్యక్షతన 'ప్రత్యేకాంధ్ర సభ' ఘనంగా జరిగింది. శాసనసభ్యుడు శ్రీ అరేటి కోటయ్య ప్రత్యేకరాష్ట్రం ఏర్పడే వరకూ పోరాడాలన్నాడు విద్యార్థి నాయకులు ఎ. శ్రీరాములు, ఎన్‌డి బాబా మోదీన్, ఎన్జీఓ ప్రతినిధి రామసుబ్బారావు ప్రసంగించారు. జిల్లాకాంగ్రెసు మాజీ అధ్యక్షుడు శ్రీ బాసిం సాహెబ్ ఎన్జీఓలకు ఆర్థిక సహాయంచేసి, ఉద్యమాన్ని బలపర్చాలని విజ్ఞప్తి చేశారు కార్యాచరణ సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ వై యాదవయ్య వందన సమర్పణ తర్వాత వందిళ్ళపల్లి సుబ్రహ్మణ్యం హరికథ వుండింది. మంచి కాలక్షేపం

ఎరువుల కొరత

కలెక్టరు శ్రీ బి రామచంద్రప్రసాద్ ప్రోత్సాహంతో కొత్తరకంపైర్లు జిల్లాలో సమృద్ధిగా వేయబడ్డాయి. వ్యవసాయశాఖ డిప్యూటీడైరెక్టరు శ్రీ బి వెంకటరామరెడ్డి, అసిస్టెంటు డైరెక్టరు శ్రీ ఎ గోపాలకృష్ణమూర్తి ఊరూరూతిరిగి ప్రచారం చేసి రైతులచేత అధికోత్పత్తి రకాలను వేయించారు. దాదాపు పదివేల ఎకరాలదాకా కొత్తరకం విత్తనాలతో సాగయివుంటుంది

ఐతే ఈ కొత్తరకం పంటలకు సకాలానికి కావల్సిన ఎరువులు దొరకడంలేదు ఎకరానికి రెండుమూడు కిలోగ్రాముల ఎరువుమాత్రమే యివ్వగలిగారు. దీంట్లో కొందామన్నా స్టాకులేదంటున్నారు. ఉత్పత్తం పుణ్యమా అని గత 7తేది నుండి ఎరువుల సరఫరా పూర్తిగా బంద్ అయిపోయింది. ఇదిట్లావుంటే ప్రభుత్వపు గోదాంల నుండి ఎరువులు లారీలద్వారా దాటవేయబడుతున్నాయని ఒక పుకారు దట్టంగా వ్యాపించివుంది. ఈ విషయం అధికార్లను విచారించగా అది వట్టి పుకార్లేకాని వాస్తవాలు కావన్నారు

మొత్తంమీద పొగాకు రైతులకన్నా వరి పండించే రైతుల యిక్కట్లే ఎక్కువగా వున్నాయి. మునుపు వ్యాపారస్తులు ఎరువులు అప్పుమీద యిచ్చేవారు. ఐతే గత రెండేళ్ళలో తీసుకున్న అప్పులింతవరకూ తీర్చలేదు గనుక వాళ్ళు యివ్వలేమంటున్నారు. ఇక దేవుడేగతి!

పొగాకు అదృశ్యమౌతుందా?

ఒంగోలు పొగాకు మంచిపేరు. ముఖ్యంగా కందుకూరు తాలూకాలో ఉత్పత్తి అయ్యే పొగాకుకు విదేశాల్లోకూడా మంచి మార్కెట్టుంది. రైతుకు అన్నివసతులు కలిగిస్తే గుంటూరుకన్నా ఒంగోలుపొగాకు పంటలో ముందడుగు వేయగలదు. రైతులకు గిట్టుబాటయ్యే ధరయిచ్చి కొనుగోలు చేసే కంపెనీలు లేనందువల్ల గత సంవత్సరం నుండి స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషనే కొనుగోలు చేస్తోంది ఇప్పుడు రైతులు తమకుతామే విదేశీ సంస్థలకు నేరుగా అమ్మకోలేని పరిస్థితి వచ్చింది. నేరుగానే అమ్మకో వచ్చు.

ఐతే రైతుకు పెట్టుబడి దొరకటం కష్టమైపోయింది. పంటకు పెట్టుబడి పెట్టి పండించి, కార్పొరేషనుకు అమ్మేస్థితిలో రైతులేడు. పైగా మంచి విత్తనాలు, ఎరువులు, బొగ్గు, సకాలంలో సప్లయి కావడంలేదు. బొగ్గువ్యాపారులు అప్పు యివ్వడంలేదు. ఈ బంద్‌లు, సమ్మెలవల్ల యీయేడు కావల్సిన బొగ్గుకొనాల్లనవ. తుకూడా దొరకేటట్టులేదు.

అప్పునప్పు పుట్టందే రైతువ్యవసాయానికి పూనుకోలేకున్నారు. ప్రయివేటు కంపెనీలైతే అప్పులిస్తుండేవి ఇప్పుడా అవకాశమూ పోయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో పొగాకుపంట కాలక్రమేణా తగ్గనకతుచేరి, పూర్తిగా అదృశ్యమై పోతుందా అనిపిస్తుంది. దాదాపు 50 కోట్ల రూ॥ విదేశీ మారకద్రవ్యాన్ని తెచ్చే వాణిజ్యపంట ఇంతటి దశకు వస్తుంటే ప్రభుత్వం చేతులు ముడుచుకొని వుండటం శోచనీయం!

శ్రీ అద్దూరు బలరామరెడ్డి మరణం

మాజీ మంత్రి, కాళహస్తి శాసనసభ్యుడు శ్రీ అద్దూరు బలరామరెడ్డి 18 తేది వేలూరు హాస్పిటల్‌లో మరణించారు. ఆయన కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగా వుండినారు. వారివయస్సు 59 సంవత్సరాలు.

శ్రీ బలరామరెడ్డి 1952లో శాసనసభ్యుడుగా ఎన్నికై, తనస్థానాన్ని శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డికిచ్చారు; అప్పటినుండి ఆయన వున్నతి ప్రారంభమైంది రాజ్యసభ సభ్యుడుగా, చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంట్‌గా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయవిద్యామంత్రిగా పనిచేశారు 1967 లో ఓడిపోయి, తిరుగా 1972 లో శాసనసభకు ఎన్నికైనారు. విద్యావంతుడు, రాజకీయ ద్రష్టగా పేరుపొందారు. నెల్లూరుతోకూడా వియ్యమందారు శ్రీ బలరామరెడ్డి.

శివారెడ్డి పద్యాలు..

మారణహోమము

మారణహోమము, ఎంతటి
దారుణకృత్యమ్మ మిక్కి దావానలమై
పూహారు బ్రాకె యిది చ
ల్లారేదెప్పటికో నాకు అర్థంగాలా!

వల్లకాడయింది నెల్లూరుపట్నమ్ము,
ట్రంకురోడ్డు రక్తపంకిలమైంది,
గూడ్సుషెడ్డు కాస్త గల్లైంది, సియ్యార్పి
బలమయింది, టౌను బందయింది!

నోరెరుగని పసిబిడ్డలు,
పూరుపేరులేని కొండయుకేలుకులు అయ్యో
మారొడ్డి పెనతుపాకుల
దారుకు బొమ్మిర్చి కాము బలియైపొయిరే!

పందియివ్వవచ్చు ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని
యేలవచ్చు గద్దెనెక్కి మనము,
కాని నష్నోరు కనిపించేదికలేదు
కన్నుమూస్తె మళ్ళీ కలసుకోరు.

తప్పుచేసినోడు తప్పించుకుంటాడు
ఏమిదెలియనోడు యెదటబడితె
కాల్చి చంపుతుంది కాకిరెక్కరదే దొ
మకతుపాక్కి జెబ్బ మనకచూపు!

అదుది మీనెల్లూరుకు
లీడర్లైనరావల్సి లెక్చర్లిచ్చా
రాడాడ, స్కూలుపిల్లలు
పొడ్డైపొయినారు, బిమ్మిపోరట్టమురా!

ప్రాణమొడ్డినారు ప్రత్యేక ఆంధ్రగ్గ,
మరతుపాకిగుళ్ళ కొలిగినారు
పొటివేసినారు పొట్టి శ్రీరాముల్లో
అమరజీవులీరు అక్కరాల!

అర్థదార్ని బొయ్యి అందిరించి పద్యాలు
ప్రతికోరికేను ప్రాణముల్తో
వేరకొంచెం తిరిగి, సి. అర్. పి. కనిపీల
కలిసినేను వాళ్ళకు బ్లాంకెళ్ళు!

ప్రత్యేక ఆంధ్ర

ఇందిరమ్మ రాష్ట్రమిస్తె నే వద్దన్న
కాదనంటె గ్రూపు కట్టగట్టి
పైకిపోను, అంతవరకీడు దిగలేదు
దాటుమాటుమనిపి నమ్మబొగ్గు!

ఒప్పుకోదు లోకమున్నదున్నట్రాస్తె
టిల్లబొల్లి వీపు టిడిగిపొద్ది,
కలము వట్టగిస్తె కానంత విపరిస్తె
కల్లబొల్లికాస్తె కలికిడేస్తె!

పంచియిస్తెపోల ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని
లాసువస్తెరా, లాభసాటి
కాపోతెపోని, నీ కెందుకొచ్చింది
అక్క యిందిరమ్మ! ఆలోచించు!

చెప్పిచూసినావు చేశావు హితబోధ
ఎంతగానొ బుజ్జిరెక్కితేగ,
వద్దు మొండిపట్టు వదిలెయ్యి, వాళ్ళల్ని
తోడు, ఏల యింత తొందిబాటు?

రాజకీయదృష్ట్యా రాష్ట్రాన్ని విభజిస్తె
చీల్చివేస్తె కొంత చిక్కునిజమె,
ప్రజల యభిమతాన్ని పాటించితీరాలె
కొంతవరకు, యిదొక క్రొత్తయుగము!

మంత్రి వెంకటరెడ్డి

తప్పుటడుగువేసి తంటాలబడ్డావు
అసం వెంకటరెడ్డి అంతవోడు,
ఎంతవోడుగూడ నాగంకేస్తాడు
కానివేళ కంపిరాదవేళ!

మాధవరావు

పొదగినవారదోతె
ఆదారుము దేశమునకు అంతోయింతో,
మేధావులు బడిపోతె
వెదొలగితె పెద్దలాను పడదెబ్బనుమి!
అన్నదాత కటికి అభిమానపాత్రుండు
పార్టీ యెట్టిదైన పట్టుండుపు
తెలిసినోడు గొప్పకలకాయ పడిపోయె
కళ్ళము దె దికికి కదలిపోయె!

దొడ్ల లక్ష్మినరసారెడ్డి

ఎన్నిదావుంబ్ర యీసినంబసనెల్లో
లిప్తబాచ, కటికి రెస్టులేదు
సగ్రహాంగ కొంత సంతాపమెలియిస్త
సానుభూతి నెంపి నద్దుకుంట.

మోకరించి వులితో మల్లయుద్ధంజేసి
బ్రతికి ప్రాణముతొ బయటబడ్డ
పైలువాను దొడ్ల ప్రాణాల గోల్పొయె
ఆగి గుండె, హైమ అనుపాయింది!

వె. కటరాయశాస్త్రి జయంతి

శాస్త్రినంటి గొప్ప సాహిత్యస్రష్టత
అన్నిశాస్త్రముల్లొ అరితేరి
నోడు, అంతగొప్పవాడు యీ నెల్లూరు
పట్టణంలొ తిరిగి పుట్టకింక.

శాస్త్రిగార్నిగూర్చి సభిప్రాయంలో
ముందుగానె కొంతముచ్చటించె
ఘనయశస్వి యాసి గోపాలనాయాటు
శాగిచూచె క్రొత్త నిగుర్లెడ్డు!

అల్లూరుమద్దు పలుకుల
వల్లమురంజిల్లజేసిలోయీ కవిరా
ట్టిజ్జల తిమ్మాసద్దు!
పల్లెటూరి కవికి యిదొక సర్వదినమురా!

వేదమువారిమహోత్సవము
సాదరమతియాసవిచ్చి సభికుల కెల్లన్
మోదముగూర్చితిపొగడగ
రాదే కోదండరామ! రసికునినిమ్నుగా.

విక్రయమునకు

నెల్లూరు బాలాజీనగరు గోపాలపురములో ఇంటి నెం. 20-49 (ప్లాటు నెం. 1) 40 అంకణములు (72×40) 2880 చదరపు అడుగులు. ఇంటికోసం కావలసినవారు ఈ క్రింది చిరునామాకు మీ ధరలోటి సంప్రదించవలయును.

NAMA RADHAKRISHNA CHETTY
29-B, N. S. C. Bose Road,
MADRAS-1.

వస్త్రములు ఏలం

శ్రీ మల్లిఖార్జునస్వామి కామాక్షితాయి దేవస్థానం

జన్నవాడ - నెల్లూరుజిల్లా.

పై దేవస్థానమునకు భక్తులచే కానుకగా సమర్పించబడిన వస్త్రములు శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానం, స్టోనుహౌస్‌పేట నెల్లూరు నందు తే 27-1-73, 28-1-73, 29-1-73 దినముల ప్రతిరోజు ఉదయం 8 గం. నుండి 11 గం. సాయంత్రం 3 గం. నుండి 4 గం.ల వరకు బహిరంగ వేలంలో విక్రయించబడును. హెచ్చు పాటదారు పాట మొత్తమును పాట తెగిన తక్షణం చెల్లించవలయును.

దేవస్థాన పాలకవర్గము.

పంచాంగం

ఆంధ్రావని వేధ

73 మార్చి 20 తేది వరకు, కుజశని, సమసప్తక, షష్టాష్టకములే స్థితిచేత, ఆంధ్రావని దారుణసంఘటన భయాందోళితమై యున్నది 73 మార్చి 20 తేది తదుపరి సంయుక్త ఆంధ్ర ఏర్పడిన గానున్నది.

గురోదయం

73 జనవరి 26 తేదితో గురుమౌఢ్య నివృత్తి, 27 తేది ప్రాత్తకే గురోదయం.

పుష్కరిణి

73 జనవరి 27 తేది తుంగభద్ర పుష్కరిణి ప్రవేశం.

జనవరి తిథులు

20	శని	విదియ	రా 12-02	గం. వ.
21	ఆది	తదియ	రా 11-20	,,
22	సోమ	చవితి	రా 11-02	,,
23	మంగళ	పంచమి	రా 11-17	,,
24	బుధ	షష్ఠి	రా 12-01	,,
25	గురు	సప్తమి	రా 1-11	,,
26	శుక్ర	అష్టమి	రా 2-41	,,

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

దసరాబుల్లోడు దృష్టితోగాక విడిగాచూస్తే

'బంగారుబాబు' బాగుంది!

'దసరాబుల్లోడు' తర్వాత రాజేంద్ర ప్రసాద్ నిర్మించి, దర్శకత్వం వహించిన 'బంగారుబాబు' చిత్రాన్ని చూశాను. ఈ చిత్రాన్ని 'దసరాబుల్లోడు' దృష్టితోచూస్తే మాత్రం నిరుత్సాహంగా వుంటుంది.

'సుశీల ఎన్ సుందరి' అనే తమిళ చిత్రమూ, మరాఠీ హిందీచిత్రమూ కలిసి 'బంగారుబాబు' అయింది. 'దసరాబుల్లోడు' హిట్ అయ్యేందుకు కారణమైన నేటివిటీ, మ్యూజిక్, సెక్సు ఈ చిత్రంలో లేవు. ఒక చిత్రం హిట్ అయ్యేందుకు ముఖ్యమైన సంగీతమే ఈ చిత్రంలో సాదాగా నడిచింది.

ఇక కథ చూద్దాం-అక్కినేని- హీరోయిన్ వాణి సినిమాతార. ప్రేక్షకులకు సినిమా తారమీద గ్లామర్ వుంటుందిగాని సానుభూతి వుండదు. పోనీ ఆమెపై సానుభూతి వచ్చేందుకు అనువుగా ఆ పాత్రపోషణ జరిగిందా అంటే అదీలేదు ఆమె సోదరుడు జగ్గయ్యపాత్ర పోషణా బాగాలేదు. మేనమామ (నాగభూషణం) మేనేజ్‌మెంట్‌లో వాణి వుండవలసిన అవసరం ఏమిటి- అన్నగారు వుండగా? ఇంట్లో జరుగుతుండే ఆఘాయిత్యాలను అన్నగారు చూస్తూ ఊరుకుంటూ, క్లయిమాక్సు సీనులోమాత్రమే రావటం అసహజంగావుంది. క్లయిమాక్సు సీను హెలికాప్టర్‌పై జరిగింది. దీనికి పెద్ద పబ్లిసిటీకూడా జరిగింది. అయితే - అ ఫైటింగ్‌లో థ్రిల్‌కూడా లేదు.

చిత్రం మొత్తానికి బాగుంది. వెంకటరత్నం ఫోటోగ్రఫీ - రమాప్రభ 'మస్సాల్యాత' డైలాగ్!

చలం-శారద లండన్‌యాత్ర

శారద యీనాడు మళయాళచిత్రాల్లో టాప్ హీరోయిన్. ఆమె ఎన్నో అవార్డ్సుకూడా పొందింది. అంతఖ్యాతి ఆమెకు వచ్చిన తర్వాతనే మనం- తెలుగువాళ్ళం- శారద తెలుగువారి ఆడపడచు అని సగర్వంగా చెప్పుకున్నాం. అయితే ఆమెకు నచ్చే పాత్రలుండవ్వు. సహజంగా వాడుకొన్నది మళయాళ నిర్మాతలే!

ఇప్పుడామె నటించిన 'స్వయంవరం' అనే చిత్రం చాలా బాగుందంటున్నారు. ఈ చిత్రం లండన్‌లో ప్రదర్శించబడుతున్న సందర్భంలో శారద లండన్ ప్రయాణాన్ని పురస్కరించుకొని మధులా ప్రొడక్షన్స్ వారిచ్చాలా ప్రకాశం ఆమె గౌరవార్థం న్యూవుడ్‌లాండ్స్ హోటల్లో ప్రెస్ కాన్ఫరెన్సుతో విందుకూడా ఏర్పాటు చేశారు. ఆమెతో అమెకర్త, నటుడు, నిర్మాత చలం

చిత్రజగత్
కొలను బ్రహ్మానందరావు

కూడా వెళ్ళారు పదిహేను రోజులు ఇంగ్లండ్‌లో గడిపి ఆ దంపతులు స్వదేశానికి తిరిగివస్తారు.

"పండంటి కాపురం" రజతోత్సవం!

'పండంటికాపురం' ఆంధ్రదేశంలో మూడుకేంద్రాల్లో రజతోత్సవం, బెంగుళూరులో శతదినోత్సవం జరుపుకున్న సందర్భంగా మద్రాసు విజయా ఉద్యానవనంలో జయప్రద పిక్చర్సు వారు బహుమతిప్రదానోత్సవాలు జరిపారు. విజయాధిపతి నాగిరెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు. హిందీ 'పండంటికాపురం'లో జమున ధరించిన పాత్రను వేస్తున్న వహీదారహమాన్ నటీనటులకు, టెక్నిషియన్సుకు తదితరులకు షీల్డులందించింది. దాశరథి, జమున, జగ్గయ్య ప్రసంగించారు.

వేదికపై దేవిక, జమున, దేవిశాలి, విజయనిర్మల, సంధ్యారాణి, సుజాత, కృష్ణ ఆసీనులైనారు. ఇతర ముఖ్యనటులు ప్రభాకరరెడ్డి, గుమ్మడి, రంగారావు, అల్లు రామలింగయ్య, సరోజాదేవి ఈ వేడుకలకు హాజరుకాలేదు.

ఈ రజతోత్సవ సందర్భంగా చిత్రాన్ని 25 వారాలు ఆడించిన మూడు థియేటర్ల వారికి, జయప్రద యూనిట్‌వారికి మూడు నెలల బోనస్ యిచ్చారు.

ఈచిత్రనిర్మాణవ్యవహారాల్లోకథకుడు, భాగస్థుడైన ప్రభాకరరెడ్డికి, చిత్రాన్ని సమర్పించిన కృష్ణకు అభిప్రాయభేదాలు రావటంవల్ల ప్రభాకరరెడ్డి ఫంక్షన్‌కు రాలేదన్నారు. ఆయనతోపాటు ఆయన అనుచరులుకూడా రాలేదు.

ఏదేమైనా - దానివారికికూడా షీల్డులను ప్రదానంచిన కృష్ణ, ప్రభాకరరెడ్డి-రచయిత మల్లిపట్టసూరి, సంగీతదర్శకుడు కోదండపాణిలపేర్లుకూడా ఎక్స్పైడీ?, అనంతరామన్ (ఆర్టుడైరెక్టర్ ఈ యిద్దరూకూడా రాలేదు) ప్రకటించి ఉంటే బాగుండేది. ఈ రజతోత్సవానికి మొదట్లో వచ్చిన ఎన్.టి.ఆర్. ప్రభాకరరెడ్డి లేకపోవటమూ- ఈ అభిప్రాయభేదాలు తెలుసుకున్నారేమో ఉండి-ఆయన వెళ్ళిపోయారు!

ఒకనారి-వందతుపాకులు

తుపాకులు పేరు చూసి టిష్యూం టిష్యూం చిత్ర అనుకుంటారేమో! అదీకాదు. ప్రజా ఉద్యమానికి సంబంధించిన ఒక కథను, ఉత్కృకతను రేకెత్తించేట్టుగా రవిచిత్ర ఫిలింస్‌వారు అయిదవ చిత్రంగా వై. వి. రావు నిర్మిస్తున్నారు. కె. వి. ఎస్. కుటుంబరావు దర్శకత్వాన విజయలలిత కథానాయికగా నటిస్తోంది రాజబాబు,

—కొరవ 10 వ పేజీలో

డబ్బుకు లోకం దాసోహం

—చప్పగావుంది!

'డబ్బుకు లోకం దాసోహం' అన్న సూక్తి కొత్తదేమీకాదు భూమిపై మానవ సమాజం ఏర్పడిన నాటినుండి యీనాటి వరకు లోకం డబ్బుకు దాసోహం అంటూనే వుంది. భూమి దబ్బుడబ్బా తిరుగుతూనే వుంది.

ఈ పాత అంశాన్ని ఆధారం చేసుకొని యస్. వి. ఎస్. ఫిలిమ్స్ వారు 'డబ్బుకు లోకం దాసోహం'-అన్న పేర చిత్రం నిర్మించారు. ఈ పాత అంశాన్ని కొత్తసారాంశంతో, నూతనపోకడలోనైనా చూపారా అంటే అదీలేదు చిత్రం ప్రారంభమైనప్పటినుండి ఎప్పుడు ఈచిత్రం ముగిస్తుందా, ఎప్పుడు హాలునుండి బయటపడతామా అనిపిస్తుంది

పల్లెటూరు వాతావరణం తీసుకున్నారు. ఆ వూరుకు సంబంధించిన ఒక యువకుడు బి. ఏ పాసై ఉద్యోగంలేక రైలుస్టేషన్ నుండి వూర్లోకి బాడుగకు గుర్రంబండి తోలుకుంటూ వుంటాడు ఆ వూర్లోని యువకులను కూడేసుకొని గ్రామంలోని అన్యాయాలను అరికట్టుతూ ఆ వూరు అభివృద్ధి పరచాలంటాడు. అందుకు ఆ వూరి పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు అడ్డుతగులుతుంటాడు. తన స్వార్థానికి, తన ధనార్జనకు ఆ యువకుడు అడ్డుగావున్నాడని అతన్ని ఒక మర్డరుకేసులో యిరికించి జైలుకు పంపుతాడు ప్రెసిడెంటు. జైల్లో వుండగా ఆ యువకునికి లాటరీలో ప్రథమబహుమతి వస్తుంది. ఆ యువకుడు లక్షాధికారి అవుతాడు. బస్తీలో వ్యాపారం ప్రారంభించి లక్షలు గడిస్తాడు. ఆ యువకునికి డబ్బురావటంతో ప్రెసిడెంటు, అతనిబృందము, ఆ యువకునివద్దవున్న డబ్బుకు దాసోహం అంటారు.

"డబ్బుకు లోకం దాసోహం" అన్న సూక్తి యీ చిత్రంలో సరియైనపంథాలో చూపబడలేదు. ఈ చిత్రంలో చూపబడిన పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు డబ్బుకోసం ఏమైనా చెయ్యగల సిద్ధుడు. ఆ విషయం తెలిసికూడా, "డబ్బుకులోకం దాసోహం" అన్న సూక్తిం అతనిమీద ప్రయోగించటంతో పటుత్వం తప్పిపోయింది పేలవంగా తయారైంది

గిద్దలూరు
గోపాలరావు

మగదిక్కులేకుండా తనయింట్లోనే వున్న తన చెల్లెలుకూతుర్ని తన తమ్మునికిచ్చి నిర్బంధంగా వివాహంచేసి ఆఅమ్మాయి పేరుతో వున్న ఆస్తి అపహరించాలని చూస్తాడు ప్రెసిడెంటు. కాని ఆ అమ్మాయి ఆ వూర్లోని యువకుని ప్రేమించి అతన్నే వివాహమాడ నిశ్చయించుకొని ప్రెసిడెంటుతో అన్ని తెగతెంపులు చేసుకొని ఆ వూర్లోనే వేరేయింట్లో మకాంపెడుతుంది. ఆ యువకుడు లక్షాధికారైనతర్వాత ఆవూరు వచ్చి ఆ అమ్మాయిని కలుసుకోకపోవటం లోపంగానేవుంది. ఆ అమ్మాయిని తనకిచ్చి వివాహంచెయ్యమని ఆ యువకుడు ప్రెసిడెంటుకుచెప్పి పంపటం, డబ్బుకు ఆశపడి ప్రెసిడెంటు అందుకు అంగీకరించటం అర్థరహితంగా వుంది. తనను మనసారా ప్రేమించిన అమ్మాయిని డబ్బిచ్చి కొనాలనటమేమిటి? ప్రెసిడెంటు అంటే గిట్టని అమ్మాయి ఆతనిమాటవిని పెళ్ళికి ఎలా అంగీకరిస్తుంది? డబ్బుకులోకం దాసోహం అని చూపించేందుకు పర్ణ ఆవస్థలు

—కొరవ 10 వ పేజీలో

ప్రశ్నోత్తరావళి

కాల్ నెల్లూరు

పద్మాలయా మూవీస్‌వారి మూడవ చిత్రానికి మొదట అదుర్తిని నియమించి, 'పవిత్రబంధం' చూడాక మార్చుకొని పి. చంద్రశేఖరరెడ్డిని తీసుకొన్నారట. నిజమేనా?

★ ఇప్పుడు కృష్ణకు అదుర్తితో అవసరంలేదు. అదుర్తికే కృష్ణ అవసరం!

సిహెచ్. భాస్కరరెడ్డి ముదివర్తి

మనదేశానికి టెలివిజనువస్తే సినిమాల మీద ఆధారపడిన వారెలా జీవిస్తారు?

★ ఇప్పటి రేడియోలలాగా టెలివిజన్లు కూడా యింటింటా వుండాలంటే కనీసం 20 సంవత్సరాలైనా పడుతుంది. అప్పటిసంగతి కదా!

ప్రశ్నలను ...
పాఠకులు ప్రశ్నలను ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపాలి
కొలను బ్రహ్మానందరావు,
7-నాగేశ్వరరావు రోడ్డు,
టి. నగర్, మద్రాసు-17.

టి. సుకుమార్‌రెడ్డి నెల్లూరు

'కులగౌరవం' రంగుల్లో నిర్మించక పోవడానికి కారణం- రంగుల చిత్రాలు గ్రామప్రజల కందుబాటు కావటంలేదని ఎన్. టి రామారావు అన్నారు. ఎందువల్ల అందుబాటుకావు?

★ వర్ణచిత్ర ప్రదర్శనకు థియేటర్ల లోని ప్రొజెక్టర్లు బాగుండాలి. అందులో వాడే కార్బన్లు బాగుండాలి. లైటింగ్ బాగుండాలి. అప్పుడే రంగుల సొబగు తెలుస్తుంది. గ్రామాల్లోని సినిమా హాళ్ళలో యివన్నీ వున్నాయంటారా? అయినా ఎన్. టి. ఆర్. తనను తాను సమర్థించుకో దానికి ఆ మాటన్నారు. మరి 'శ్రీకృష్ణసత్య' రంగుల్లో ఎందుకు తీశారట? ఆ చిత్రం గ్రామాల్లో ప్రదర్శింపబడదనుకున్నారా?

బి. మురళీమోహన్ నెల్లూరు

'ఊరికి ఉపకారి' ముందు చలం తీయాలనుకొన్నారుగదా. అప్పటికే వారు కథను నిర్ణయించి వుంటారన్నమాట. మరి చిత్రంలో కథ మల్లెమాల అని వేశారెందువల్ల?

★ చలం రాసుకొన్న కథకాదది. మల్లెమాల మార్చారు

సిహెచ్. శైలజ నెల్లూరు

'అగ్గిదెబ్బ' ఎవరైనా పూర్తిచేస్తామంటే నాగేశ్వరరావు మళ్ళీ నటిస్తాడా?

★ అచిత్రం ప్రారంభోత్సవంతోనే ఆగింది. ఆ కథను తీస్తామని ఎవరూ ముందుకురారు. అసలాపాత్రకు నాగేశ్వరరావును ఒప్పించేందుకు చాలా కష్టపడాల్సి వచ్చింది.

—కొరవ 10వ పేజీలో

పాఠకుల భావన వేదిక

(3వ పేజీ కొనసాగింపు)

కలిగివుండి, మంత్రులుగా వుండిన నాయకులే ఈ రకంగా ప్రకటనలివ్వడం శోచనీయం మూర్ఖుల్లాగా వుద్యమం సాగుతుంటే, దాదాపు నందమంది ప్రాణత్యాగం చేస్తే ఇప్పుడు తగుదునమ్మా అటూ నాయకత్వం వహించరావడం, విజయవాడలో తెన్నేటిగారు చెప్పిన సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని తిరుపతిలోపునఃశ్చరణచేయడం, ప్రాణత్యాగం చేసినవారిని గురించి సభలలో ప్రస్తావించకపోవడం హాస్యాస్పదం- అని ఆ దినపత్రిక చేసినవ్యాఖ్య సత్యదూరం కాదు. ఈ నాయకులు ప్రజల పక్షీయుల. తమ రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం ప్రత్యేకరాష్ట్రం వాదులైనట్టు దేశాని, మన స్పూర్తి గాకాదు.

రాజకీయప్రయోజనాలను, పదవులను ఆశించకుండా నాయకులు చిత్తశుద్ధితో వ్యవహరించి, ప్రజల్లో విశ్వాసాన్ని కలిగించి, ఉద్యమాన్ని నిర్వహిస్తేనే వారినాయకత్వం సార్థకమౌతుంది; ప్రత్యేకరాష్ట్రం సిద్ధిస్తుంది.

నెల్లూరు —బి.వి. రఘురామమూర్తి

ప్రజోద్యమంలో దౌర్జన్యకాండ!

ప్రజాభిమానం చూరగొన్న ఉద్యమమని చెప్పబడుతున్న ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమంలో రాష్ట్రంలో పలుతావుల్లో దౌర్జన్యకాండకు కారణం కావడం శోచనీయం. అసలైన ప్రజోద్యమ మెప్పుడూ దౌర్జన్యచర్యలకు తావివ్వదు. అటే ఈ దౌర్జన్యకాండకు కారకులు నాయకులేకాని, ప్రజలు కాదని రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న సంఘటనలన బట్టి చెప్పవచ్చు నాయకులు స్థానికంగా తమలో తమకున్న వ్యక్తిగత స్పర్థలు, రాజకీయ భేదాభిప్రాయాలు, ముఠా తగాదాలకు ఉద్యమాన్ని ఉపయోగించుకొంటున్నారనేది స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది.

రాజ్యాంగం ప్రకారం ఎవరి అభిప్రాయాలు వారు కలిగివుండవచ్చు; స్వేచ్ఛగా వ్యక్తీకరించుకోవచ్చు; ఈ నాయకులు ఒకవైపు ఇందిరమ్మ ప్రభుత్వం ప్రజాభిప్రాయాన్ని అణచివేస్తూంది, భావస్వాతంత్ర్యమివ్వటంలేదు, ఇది నియంతృత్వం – అని విమర్శిస్తూనే, మరోవైపు తమ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించని వారిమీద దౌర్జన్య చర్యలకు ప్రజలను ఉసిగొల్పుతున్నారు. చివరకు జర్నలిస్టులకూడా వీరి బెదిరింపులకు భయపడి తమ పత్రికాధిపతులను రక్షణ కోరవలసివచ్చింది. భావస్వేచ్ఛను కోరేవీరే భావదాస్యాన్నికూడా కోరుతున్నారా అనిపిస్తుంది. నిరంకుశత్వాన్ని విరసిస్తున్న వీరే నియంతృత్వాన్ని ఆశిస్తున్నారా అనుకోవల్సివస్తూంది.

ఇకనైనా ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమకారులు తమ ఉద్యమభావంతో ఏకీభవించనివారిపై దౌర్జన్యాలకు దిగకుండా తమ లక్ష్యసిద్ధి కోసం పోరాడతారని ఆశిస్తున్నాను.

ముంగమూరు —పి శ్రీరాములు

బలహీనవర్గాల పురోభివృద్ధి

ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమాన్ని కొందరు నాయకులు భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారుల ప్రోద్బలంతో సాగుతున్న ఆందోళనగా చిత్రించడం అనుచితం. పేద మధ్యతరగతి యువకుల నిరుద్యోగబాధలు వైదొలగాలంటే ప్రత్యేకరాష్ట్రం యేర్పడి, వ్యావసాయిక పారిశ్రామిక రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించితీరాలి. వెనుకబడిన తరగతుల వారికిచ్చిన ప్రత్యేకసదుపాయాలు కేవలం కన్నీటితుడుపుగానే వున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన 'బలహీన వర్గాల సంక్షేమ.' ఒక ప్రచార కార్యక్రమంగా మాత్రమే మిగిలిపోయి, స్వార్థ రాజకీయ వాదులకు వుపయోగపడుతున్నది. భావనమైక్యతకు దోహదమివ్వం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోకన్నా, ఆత్మగౌరవం కల ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రంలోనే బలహీనవర్గాల వారు పురోభివృద్ధి గాంచగలరు. కాబట్టి కులమత రాజకీయాలకు అతీతంగా వెనుకబడిన వర్గాలవారందరూ ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమంలో భాగస్వాములుకావాలి.

బుచ్చి —కోసూరు పిచ్చయ్య

ఇందిరమ్మరావాలి!

కలకత్తా మహాసభల్లో ఇందిరమ్మ ప్రజాభిమానంలేని ప్రభుత్వం కొనసాగదని సెలవిచ్చారు. కాబట్టి ప్రజాభిమానాన్ని పూర్తిగా పోగొట్టుకున్న పి.వి. నరసింహారావు మంత్రివర్గం తక్షణమే రాజీనామా చేయాలి.

ఇందిరమ్మ పి.వి. మాటలునమ్మి ఉద్యమాన్ని చిన్నచూపు చూడకుండా వెంటనే రాష్ట్రానికివచ్చి, అరెస్టయిన నాయకులను విడుదలచేసి, సి.ఆర్.పి ని పొగనంపి, చర్చలకు పూనుకోవాలి; ఆంధ్రులకోర్కెలు తెలుసుకోవాలి; ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఏర్పర్చాలి. అప్పటిదాకా ఈ హోమం చల్లారదు.

గూడూరు —ఎస్.వి. సుబ్బారావు

ఉద్యమస్వరూపాన్ని అర్థంచేసుకోవడంలేదు!

ప్రభుత్వయంత్రాంగం పూర్తిగా స్తంభించిపోయి, ప్రజాజీవితం దుర్భరమైపోతుంటే మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎడాతెరిపిలేకుండా ఢిల్లీకి ప్రయాణాలు కట్టడం విచిత్రంగావుంది. సైనికబలంతో ప్రజలను నల్లులనుదంచినట్టు చంపుతూ, ఉద్యమాన్ని అణచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారే కాని, అసలు ఉద్యమస్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకొనేందుకు పూనుకోవడంలేదు పోనీ తమ పథకాలను ప్రజలకు వివరించడానికైనా ముఖ్యమంత్రికాని, ప్రధానికాని ప్రజలముందుకు రావడంలేదు.

తెలంగాణా ప్రాంతీయసంఘం, ప్రత్యేక బడ్జెటు రద్దుచేయడం; రాజధానిలో విద్య, వైద్యసౌకర్యాలు అందరికీ అందుబాటయ్యేట్టు చేయడం; కొన్ని ముఖ్యమైన ఆఫీసులు, పరిశ్రమలు రాజధానినుండి ముఖ్య నగరాలకు తరలించడం- వగైరా పథకాలను అమలుచేస్తే సమైక్యత సాధ్యమౌతుంది. అవి చేయలేనప్పుడు విడిపోవడమే మేలు.

మద్రాసు —ఎన్. ఆర్. రెడ్డి

నరసింహారావు– ఆనాడు, ఈనాడు

1965 ఆగస్టు 15 'భవాన్స్ జర్నల్' ప్రత్యేక సంచికలో శ్రీ పి. వి నరసింహారావు (అప్పట్లో న్యాయశాఖామంత్రి, భవాన్స్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కేంద్ర ఉపాధ్యక్షుడు) 'భారతదేశంలో ఐక్యత సాధించడానికి అవకాశాల'ను గూర్చి ఒక వ్యాసం వ్రాశారు అందులోని చివరిపేరా యిప్పట్లో చదవడానికి కాస్త ఆసక్తికరంగా వుంటుంది. ఎందువల్లనంటే-ప్రజాస్వామ్య మనుగడమీద శ్రీ నరసింహారావుకు అప్పుడుండిన అభిప్రాయాలు ఈనాడు ఉద్యమ సమయంలో సమైక్యత సాధించడానికి ఆచరణలోకి రాలేకపోయాయి. గమనించదగ్గ ఆ వ్యాసంలోని చివరి పేరాను ఆంగ్లంనుండి యథాతథంగా అనువదిస్తే—

"ఆఖరుగా మన జీవనంలోని ఒక ముఖ్యమైన సంగతి యిక్కడ చెప్పదగియున్నది. మనం ప్రజాస్వామ్య పథంలో వున్నాం అంటే విడిచేసినా దానికి ప్రజాంగీకారం వుండితీరాలి. ప్రజాస్వామ్యానికి "అభిప్రాయ"మనేది ప్రాణంలాంటిది అభిప్రాయాలను అణగదొక్కిన పక్షంలో ప్రజాస్వామ్యమేలేదు. మహామహా దేశాలే తప్పుడు అభిప్రాయాల వలయంలో చిక్కి ప్రమాదాన్ని కొనితెచ్చుకొనే క్షణాలు వుండకపోవు కాని తెలివిగా తమకుతామే తెలిసికొని, ఆ అభిప్రాయాలను తమను సారంగా మార్చుకోగలిగితే ప్రమాదాన్ని తొలగించగల పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల, ఒకదేశంలో జనించిన గణనసాధ్యంకానన్ని ఆలోచనా విధానాలు, యింకా ఆ దేశంలోగాని, యితరదేశాల్లోగాని జరిగే ప్రతిసంఘటన అలాంటి ఆలోచనా విధానాల్లో కొంగ్రొత్తమార్పుల తెచ్చేపద్ధతి- యివి రెండూ అది ప్రజాస్వామ్య దేశమైతే ఆదేశంయొక్క ఉనికి, భవితవ్యానికి గురుతులు. అందువల్ల అతిముఖ్యమైన దేశ ఐకమత్యం సాధించడమనే విషయం తలెత్తినపుడు – ప్రజాభిప్రాయానికో రూపు న్నూ, ఐకమత్యానికి సరైన వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తూ మెలకువతో ఎడతెగని ప్రయత్నాలు చేసిననాడే అది సుసాధ్యం–"

—ఇదీ ఆ భాగం. వ్యాసం ముఖ్యంగా భారతదేశానికి, ఐకమత్యానికి సంబంధించినదైనా అందులో ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రజాభిప్రాయానికి అతిసమీప సంబంధముందని నరసింహారావుగారే ఒప్పుకొంటున్నారు. ఆ అభిప్రాయం యిప్పుడాయన ఆచరించకపోవడం గమనార్హం. అప్పటి ఆయన అభిప్రాయాలకు యిప్పటి వైఖరి సంబంధమున్నట్టు కనిపించదు.

కురుగొండ —అరణి ప్రభాకరరెడ్డి ఎం ఎస్ సి.

—

వారం...వారం...

(3వ పేజీ కొనసాగింపు)

మేల్కొనివుండక తప్పదు.

' ' '

పాకిస్తానుకు గానీ, చైనాకు గానీ రణరంగాన జవాబు చెప్పడంగాక, మన సౌభాగ్యాన్ని పెంచుకొనికూడా జవాబు చెప్పవలసియున్నది

ఆధునిక జీవితంలో ఆయిల్ పాత్ర గొప్పది. జపాన్ కంపెనీల సాయంతో కొంచెం పెద్ద తరహా మనం ఆయిల్ గనులను తవ్వి, కొత్త ఆయిల్ ఆధారాలను పొందబోతున్నాము ఎరువుల లోనూ అదే జరుగుతున్నది-ముదావహం.

ఎరువుల విషయంలో ఒకమాట- ఆధునిక భూసార శాస్త్రజ్ఞులు మందులు, ఎరువులు పరిమితమోతాదులోనే వుండాలంటున్నారు. అని గమనించక, కేవలం అధికపంటలకోసం ఎరువులు ఎక్కువగా వాడితే, అనర్థాలనేకం మనలను ముసురుతాయి, ఎరువ్యంటిని ఆహారంలో దుష్ఫలితం అన్నహితవు కాదు భూసారంకూడా దెబ్బతింటుంది

ఈ జ్ఞానోదయమైనది గనుక జాగ్రత్తగా మనం మసలుకుందాం.

' ' '

ఇవి విన్నారా?

మన రాష్ట్ర ప్రతినిధులు, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రతినిధులు సమానంగా వ్రక్కప్రక్కనే వుండి సోవియట్ యూనియన్ నాయకులతో భాషించడం భావ్యమా? అని ప్రశ్నను ఒకరు లేవదీశారు అంతకుముందే, సోవియట్ రాజ్యపు కమ్యూనిస్టుపార్టీ, భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కలిసి ఒప్పందాలు చేసుకుని భారతదేశ పరిస్థితులపై వ్యాఖ్యానం చేయడం ఆక్షేపణీయమని ఒకరన్నారు.

ఫ్రాన్సులో ఇటువంటి గొడవ ఒకటి వచ్చి పడింది. ఆ దేశంలో అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు సంస్థ సమావేశం జరిగింది అందులో హాజరుగావడానికి స్వీడెన్, నార్వే, డెన్మార్కు, ఆస్ట్రియా దేశాల ప్రధాన మంత్రులు, ఇజ్రాయిల్ ప్రధానమంత్రి రాబోతూ వుంటే 'ఇదేమన్యాయం' అని ఫ్రెంచి ప్రెసిడెంట్ పాంపిడో ఆగ్రహించాడు.

ఆ ప్రధాన మంత్రులు తమ రాజ్యాధిపతులుగా వస్తున్నారా, ఇటువంటి పోకడీర సోషలిస్టు కూటమికి- నిశ్చితంగావుందే? ఐతే, వారి రాకపోకలను మేము సహించుకోము-అని ఫ్రెంచిరాజ్య ముఖ్యులన్నారు.

కాదయ్యా, మహాశయా, వారు తమ తమ దేశపార్టీల పెద్దలుగావచ్చి సభలో పాల్గొంటున్నారు-అని సోషలిస్టు కూటమి సమావేశ కర్తలు సమాధానమిచ్చారు.

ప్రధానమంత్రులు గాక ఇతరులు ఆయా రాజ్యాల సోషలిస్టు పార్టీల ప్రతినిధులుగా వచ్చివుంటే ఈ గొడవ రాకపోయేదేమో? ఆ రాజ్యాలన్నీ ఆదర్శసోషలిస్టు రాజ్యాలని చెప్పవచ్చును. ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఆదరిస్తూ అవి సోషలిస్టుగా వర్ధిల్లుతున్నవి – మనకు వీటిని గురించి పారకంటుగానైనా ఎవరూ చెప్పరు. కుక్క మనిషిని కరిస్తే లెక్కేమిటి- మనిషి కుక్కను కరిస్తే అది న్యూస్ (వార్త) అటువంటి వార్తలు ఆ రాజ్యాల నుంచి రావు ఇజ్రాయిల్‌మీద అరబ్బీ రాజ్యాలు-పవర్ పాలిటిక్స్‌లో సోషలిజం విస్మరించిన సోవియట్ యూనియన్ ప్రోత్సాహంతో దూకబట్టి దాని సంగతి విస్తారంగా మనకు తెలుస్తున్నది.

నేతాజీ అయిన మన సుభాష్‌చంద్రబోసును ఆదరించిన ఆస్ట్రియా, సహకార స్వర్గధామమైన డెన్మార్కు, సోషలిస్టు రాజ్యాన్ని వరుసగా దశాబ్దాలు తరబడి ఆనతలిస్తూ-సూత్రుదేవోభవఅనేవానుడిని అక్షరాలా అమలుజరిపే స్వీడెన్, మన గంగపుత్రుల ఉద్ధరణకై పథకాలువేస్తే సాయపడే నార్వేసీమల సంగతి మనం కొంతైనా తెలుసుకోవలసివుంది. మన అభివృద్ధికి రష్యా-చైనా-అమెరికా-జపాన్-జర్మనీల చరిత్రల కంటె ఈ దేశాల అభివృద్ధి ఎక్కువ ఉపయోగకరమనిపిస్తుంది.

—

చిత్రసమీక్ష

(9వ పేజీకొనసాగింపు)

యివన్నీ, చాలా అసహజంగా రూపొందాయి యీ సంఘటనలు.

యువకుడు లక్షాధికారికాగానే ఆ అమ్మాయిని పెండ్లాడేందుకుగా బస్తీనుంచి ఆ పల్లెటూళ్ళో విలాసవంతమైన పెద్దభవంతి నిర్మిస్తాడు. ఇది అనవసరమనిపిస్తుంది. ఆ యువకునితో మాట్లాడేందుకు ఆ అమ్మాయి ఆ భవంతికి వస్తుంది. ఆయువతీ యువకులమధ్య డబ్బును గూర్చి జరిగిన సంభాషణలు విస్పారంగావుండి వినుగెత్తిస్తున్నాయి

ఆ వూళ్ళో బడిపెట్టే మకు ఒక పూరియిల్లు కట్టాడు. తాటాకు కట్టకుండానే గడ్డికప్పుతాడు. దర్శకుడికి తెలియకపోయినా యిల్లు కప్పుతూవున్న నటరత్న రామారావు యీవిషయం గమనించకపోవటం శోచనీయం. నా ప్రక్కన కూర్చున్న పల్లెటూరివాసి అయిల్లు కప్పటం చూచి పక్కున నవ్వాడు.

చిత్రంలోని సన్నివేశాలు చాలా చప్పగావున్నాయి, యోగానంద్ నీరసమైన దర్శకత్వమే యిందుకు కారణమని చెప్పకతప్పదు

యువకుడు, యువతి, వడ్డాయిటీ ప్రెసిడెంటు యీచిత్రంలో ముఖ్యపాత్రలు ఈపాత్రలు చాలా సృష్టంగా చిత్రించబడ్డాయి. ఈ మూడుపాత్రల్లో యన్టీరామారావు, జమున, యస్వీ రంగారావుల నటనప్రతిభ బాగావెలసినవన్నిరైది ఉపపాత్రల్లో ప్రెసిడెంటు తమ్ముడు త్రాగుబోతుపాత్ర, ప్రెసిడెంటు అమాయకపు కూతురుపాత్ర బాగున్నాయి త్రాగుబోతుతమ్ముడుగా సత్యనారాయణ వెలితిలేకుండా నటించాడు అమాయకురాలుగా రమాప్రభ చక్కగా రాణించింది.

మోమకూమ జాన్సన్ మాటలు కొన్నిచోట్ల బాగున్నాయి "త్రాగుతా నీయబ్బ త్రాగుతా"- అన్నపాట బాగుంది.

—

చిత్రజగత్

(9వ పేజీ కొనసాగింపు)

త్యాగరాజు, ప్రభాకరరెడ్డి, రాజబాల, తదితరులు నటిస్తున్నారు వీరు కాక పదిహేనుమంది బాలతారలుకూడా పాల్గొంటున్నారు వారిలో మాస్టర్ రాము, మాస్టర్ విశ్వేశ్వరరావు, బేబీరాణి, బేబీ పద్మ, బేబీసరళ ఉన్నారు.

క్లైమాక్స్ మినహా మిగతాచిత్రం అంతా పూర్తి అయింది. తుదిషెడ్యూలును రంగుల్లోను, సినిమాస్కోపులోను ఈ నెలాఖరులోగా నిర్మిం చాలని వై.వి. రావు సంకల్పం.

—

ప్రశ్నోత్తరావళి

(9వ పేజీకొనసాగింపు)

వి.మధుసూదనరావు అన్నారెడ్డిపాలెం

కృష్ణ నటించిన మొదటిచిత్రం ఏది?

★ నాగేశ్వరరావు పాత 'ధర్మపత్ని' లో చిన్నవేషం వేసినట్లే, కృష్ణకూడా 'పదండిముందుకు' లో అతి చిన్నపాత్ర ధరించాడు. తర్వాత హీరోగా 'తేనె మనసులు'

వి. సుధాకర్ నెల్లూరు

రమాప్రభకూడా హిందీ చిత్రాల్లో నటిస్తూందటగా? ఆమె మంచి నటి అంటారా?

★ రమాప్రభ హీరోయిన్‌గా పనికొస్తుందని యింతకుముందే చెప్పాను ఐతే ఎవరూ ధైర్యంచేయడంలేదు.

ఒ. కనకం నెల్లూరు

చలం యిప్పుడు హీరో అయినా సొంత చిత్రాల్లోతప్ప యితరచిత్రాల్లో నటించడంలేదు. ఎందుకని?

★ ఎం. ఎస్ రెడ్డిలాగా అతన్నే హీరోగాపెట్టి చిత్రంతీస్తే ఒప్పుకొంటాడు

ఆర్. వెంకటరాజు గూడూరు

వాణిశ్రీ 'వసంతమాళిగై' లో నటించిన తర్వాత ఆమెకు తమిళంలో ఎక్కువ అవకాశాలు వస్తున్నాయట. ఇక ఆమె తెలుగుచిత్రాల్లో నటించదా?

★ 'వసంతమాళిగై'తర్వాత వాణిశ్రీకి ఎక్కువగా తమిళచిత్రాలేమీ రాలేదు. ఐనా ఆమె తెలివిగలది తెలుగుచిత్రాలు కాదనదు.

బి. దయాకరరెడ్డి బుచ్చి

నటనలో నాగేశ్వరరావు, రాజేష్ ఖన్నాల్లో ఎవరుగొప్ప?

★ నా దృష్టిలో రాజేష్ ఖన్నా అదృష్టంతో పైకివచ్చినవాడు. నాగేశ్వరరావుకన్నా గొప్ప అనేందుకు ఆయన ధరించినన్ని విభిన్న వనస్తత్వాలు గల పాత్రల్ని ఆయన ధరించలేదు అందుకే అతనికిప్పుడు హిందీలోకూడా మార్కెట్ తగ్గుతూందికూడా!

డి. సి మోహన్ పెనుబర్తి

జమున, నాగేశ్వరరావులతో మైసూరు రాష్ట్రంలో ఒక చిత్రానికి పోలీడోర్ శిక్షణ. వారిద్దరూ కలసి నటిస్తున్నారా?

★ నాగేశ్వరరావు, జమున కలసి నటించే చిత్రమేలేదు.

ఎ. వి. ఎస్. ప్రసూన నెల్లూరు

'ప్రజానాయకుడు' లో నాగభూషణం కొత్తగా పరిచయంలేని నౌకరును నమ్మటం హాస్యాస్పదంగా లేదూ?

★ మన సినిమాలు వాస్తవికతన్ని ప్రతిబింబించే నటూనా?

కె. విజయకుమార్ నెల్లూరు

పూనాలో వలెనే మద్రాసులోనూ ఒక ఫిలిమ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ప్రారంభిస్తారట. అందులో నటనకేగాక, దర్శకత్వం, కెమెరా, ప్లేబాక్ వగైరా శాఖల్లో నూ శిక్షణ యిస్తారా?

★ ఫిలిం ఛేంబర్‌వారు స్కూలు స్థాపించారు. జనవరి 22 తేది నుండి ప్రారంభమవుతుంది. నటనకు మాత్రమే తరగతులున్నాయి.

—

రాష్ట్రోద్యమం

(5 వ పేజీ తరువాయి)

"ఏ కలెక్టరాఫీసులోనో, లేక తాలూకా ఆఫీసులోనో పనిచేస్తూ బెట్టుగా వుంటున్న ఎన్. జి. ఓ. లం, తరులను ఆశ్రయించి, దేనికైనా సహాయం పొందడం తలకొట్టి నట్టుగా వుంది. గ్రహచారం!". ఈ దినాలా మానసికంగా ఎంతమంది బాధ పడుతున్నారోగదా!

ప్రధానికి టెలిగ్రాం

నెల్లూరు మర్చంట్స్ అండ్ వర్కర్స్ అసోసియేషన్ వారు ప్రధానికి ఒక టెలిగ్రాం ఇచ్చినట్లు గౌరవాధ్యక్ష కార్యదర్శులు మహమ్మద్ అల్మాతుల్లా, ఎస్. అబ్దుల్ సలాం గారలు తెలియజేస్తున్నారు.

"రాష్ట్రపతి పాలనను విధించండి. అసెంబ్లీని సస్పెండు చేయండి. ఆంధ్రను ప్రత్యేక రాష్ట్రం చేయండి. లేకుంటే ప్రజాభి ప్రాయం మీకు వ్యతిరేకమవుతుంది."

గంగవరం దీక్ష

కోవూరు తాలూకా గంగవరంలో 6 తేదీ రిలే నిరాహారదీక్ష ప్రారంభించబడిందట. "యువజనుల కోర్కెపై" సర్పంచ్ గూటూరు మాధవరావు, గ్రామ మునసబు కావేటి గోపాలకృష్ణారెడ్డి గారలుకూడా ఈ దీక్షలలో పాల్గొన్నారట

సూళ్ళూరుపేట సభ

1 తేదీ సూళ్ళూరుపేటలో పెద్ద సభ జరిగింది. శ్రీ అద్దెపూడి వేణుగోపాలరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. "ఈరోజుమొదలు ఎవ్వరూ ఎటువంటి పన్నూ చెల్లించవద్దు మనం పన్నులుకట్టవలసింది ప్రత్యేక రాష్ట్రం అవతరించిన పిమ్మటనే" అని శ్రీ తెక్కేటి విశ్వనాథం, విద్యార్థి నాయకుడు శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు ప్రభృతులు ప్రబోధించారు. శ్రీ కె. పి. రంగారెడ్డి, శ్రీ బాలి మునుస్వామి వగైరాలు కూడా ఉపన్యసించారు. శ్రీ సిహెచ్. గోపాలరెడ్డి స్వాగతంచెప్పగా శ్రీ పాలవల్లి వెంకటరమణ నివేదిక సమర్పించారు.

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం: ఎన్. జి. ఓ. లకు 14 వేలు

బుచ్చిలోకూడా రిలే నిరాహారదీక్షలు ప్రారంభమై యీనెల 2 తేదీ నుండి నిర్విఘ్నంగా కొనసాగుతున్నాయి. ప్రత్యేకాంధ్ర సిద్ధించేదాకా యీ శిబిరాన్ని నిర్వహించాలని బుచ్చి ప్రజా పరిషత్తువారి సంకల్పం.

రోజూ సాయంత్రం శిబిరందగ్గర ఉపన్యాసాలు దంచేస్తున్నారు శ్రీ కోరాటిర్తి చిన్నయ్య ప్రభృతి ఆస్థాన విద్వాంసులు వేగోరె ఒకరోజు ఉపన్యసించారు. దమయంతమ్మ వచ్చివెళ్ళింది పాపిరెడ్డి ఆయనవంతు పూర్తిచేసారు. శ్రీ పుట్టా వేణుగోపాలరెడ్డి, ఇప్పకుంట సోదరులు, సమితిరాజా, సర్పంచ్, శ్రీ బెజవాడ దశరథరామిరెడ్డి వగైరాల ప్రోత్సాహంతో నడుస్తున్న యీ శిబిరంలో గ్రామస్థులు, ఎన్. జి. వో. లు, టీచర్లు, విద్యార్థులు, యువజనులు, మహిళలు ఉత్సాహంగా పాల్గొంటున్నారు.

పౌరసమితి అనుపేరుతో ఒక కార్యదర్శి సమితి ఏర్పడింది. అధ్యక్షుడు శ్రీ దొడ్ల అన్నారెడ్డి. కోశాధికారి శ్రీ మేనకూరు శ్రీనివాసులురెడ్డి. సమ్మెలోవున్న ఉద్యోగుల సహాయార్థం వడ్డీలేని వద్ధతిన 14 వేల రూపాయలు బుచ్చిలో యీ సమితి సమీకరించి పంచారు. ఉద్యోగులుకూడా తరతమభావంలేక (ప్యూను ఐనా, ఆఫీసరైనాసరే) తలా వందరూపాయలు తీసుకునేందుకు తీర్మానించుకున్నారు. 140 మంది యీ విధంగా లాభపడ్డారు. పై బుణాలను శ్రీ మేనకూరు శ్రీనివాసులురెడ్డి, శ్రీ దొడ్ల అన్నారెడ్డి, శ్రీ దొడ్ల శరత్ కుమార్ రెడ్డి యిచ్చారు.

ఉదయగిరి ఆవిష్కరణ

3 తేదీ బ్రహ్మాండమైన ఏర్పాట్లు చేసి - తన్నీరు వగైరా నాయకులొస్తారని - రెడ్లులు, నెల్లూరు కాల్వలవల్ల ఎవ్వరూ రాలేదు - బుల్ డోజర్, నూలంగి నారాయణ, ఎం. వెంకటేశ్వరరెడ్డి, ఎం. మాలకొండారెడ్డి, బి. వి. సుబ్బారెడ్డి సుబ్రహ్మణ్యం ప్రభృతి సర్పంచ్‌ల నాయకత్వాన జై ఆంధ్ర నినాదాలు చేసుకుంటూ పోయి తాలూకాఫీసు, పోలీస్టేషన్ మీద పతాకావిష్కరణలు జరిపారు. ఉద్యమకారులను పోలీస్ వ్యాన్లలోకి తీసుకొని, తర్వాత జామీనుమీద విడుదల చేసింది

సాయంత్రం కంపసముద్రం ప్రెసిడెంటు శ్రీ వెంకటేశ్వరరెడ్డి అధ్యక్షతన సభ జరిగింది.

2 తేదీ ఉదయగిరి, దుత్తలూరు, వింజమూరు, నర్రవాడ, రామాపురం, సీతారామపురం, నందిపాడు గ్రామాలలో బంద్ జరిగింది.

జయంపుతో గూడ్సు అటకాయింపు

2 తేదీ వెంకటగిరి తాలూకా జయంపు లో బంద్ ప్రశాంతంగా జరిగింది. రైల్వే స్టేషను, సబ్‌పోస్టాఫీసు, హైస్కూలు మీద జై ఆంధ్ర బావుటాలు ప్రతిష్ఠించబడ్డాయి సెలూన్లతోసహా అన్నీ మూతబడ్డాయి ఆ రోజు రైళ్ళన్నీ రద్దయి, విశాఖగా వచ్చిన గూడ్సురైలును సాయంత్రం వరకు ఆపి వేయబడింది దీన్ని దీక్షమాత్రం బోటందికాలు సరఫరా చేయబడినాయి సాయంత్రం ముఖ్యమంత్రి గద్దిబొమ్మ దహనంతో కార్యక్రమం పరిసమాప్తమైంది.

ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని కోరుతూ జయంపు పంచాయితీ సర్పంచ్ శ్రీ వెందోటి రమణారెడ్డి తన పదవికి రాజీనామా యిచ్చాడు

4 తేదీ ఇంతవరకు సమ్మెలో పాల్గొనని జి.వ. హైస్కూలు వుపాధ్యాయబృందాన్ని జయంపు యువకులు ఘెరావ్ చేశారు ఆ రోజునుండి తాము సమ్మెలో వున్నట్లు ఆ వుపాధ్యాయులు ప్రకటించారట.

చేజర్ల శిబిరం

3 తేదీ ప్రారంభించబడ్డ నిరాహారదీక్షా శిబిరానికి శాసనసభ్యుడు శ్రీ నువ్వుల వెంకటరత్నంనాయుడు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. మొదటిబ్యాచిగా విద్యార్థినాయకులు పి. ఎల్. నారాయణరెడ్డి, పి. కోటిరెడ్డి, షేక్ కాశీషా, వి. సుధాకరరెడ్డి గారలు దీక్షలో పాల్గొన్నారు.

అక్కడే బహిరంగసభ జరిగింది. శ్రీ తూమాటి శివసాగరరెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు పి. వి. పాలనను నిరంకుశ పాలనగా పేర్కొంటూ శ్రీ వెంకటరత్నం నాయుడు దీర్ఘోపన్యాసం చేశారు శ్రీ మెట్టా సుబ్బయ్యశెట్టి ఎం. ఎ. పోటీ ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పవలసిందిగా ఆంధ్ర శాసనసభ్యులకు సలహాయిచ్చారు. డి పెంచలయ్య, వెంకటరెడ్డి, సిహెచ్ కృష్ణారెడ్డి ప్రభృతులుకూడా వుపన్యసించారు.

విరమింపబడిన ఆమరణ నిరాహారదీక్ష

ఆత్మకూరులో శ్రీ వల్లా కృష్ణారెడ్డి ఆంధ్రరాష్ట్రం కోసం 10 తేదీ ఆమరణ నిరాహారదీక్షచేపట్టారు దాను విరమింపచేయుటకు పురపెద్దలు ప్రయత్నించి విఫలులైనారు. కృష్ణారెడ్డి అందుకు, పట్టుదలగల మనిషి. చస్తేచస్తాను, రాష్ట్రం విభజింపబడేదాకా దీక్ష విరమించను అని భీష్మించుకున్నాడు. చివరకు ఆర్. డి. ఓ గారొచ్చి విరమణకు ప్రయత్నించారు డాక్టరు సుందరరామరెడ్డిగారి చేతి నిమ్మరసం త్రాగి కృష్ణారెడ్డి 14 తేదీ దల్లగా విరమించాడు!

కలిగిరి బంద్

2 తేదీ మైకా గనులతో సహా అన్నీ మూతబడ్డాయి. బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపు జరిగింది. బి. పుల్లయ్య, కె. ఎ. రమణయ్య గారలు ప్రాయోపవేశం చేశారు

సాయంత్రం సభ జరిగింది శ్రీ వాకాటి రమణారెడ్డి అధ్యక్షించారు. నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి. సిద్దారెడ్డి వెంకటరామిరెడ్డి. బెజవాడ పాపిరెడ్డి. ఎజా. మహాదేవయ్య, బి. గోపాలరావు, డాక్టర్ బి గంగాధరరెడ్డి (కలిచేడు) గారలు వుపన్యసించారు.

వరకవిపూడి విశేషం

1 తేదీ నిరాహారదీక్ష ప్రారంభిస్తాము; ఆ రోజు ఎవ్వరూ పనులకు పోకూడదు; అనమంతా వూరేగింపులో పాల్గొనాలి; ఎగకొయిందిపోతే 150 రూపాయలు జుల్మానా అని వూళ్ళో దండోరా వేయించాడట; పంటన్నీ వేయించాడట; తాను మాత్రం 31 తేదిన్నే ముఖం తప్పించి పోయాడట. ఎవరు? ఆ వూరి సర్పంచ్ గారట!

కార్యక్రమం అగడానికిలేదు కాబట్టి ముసలి తలమానులిద్దరికి పూలదండలు వేసి ఫోటోలు తీయించి, ట్రాక్టరుమీద వూరేగించారట

ఇంతేసంగతులంటున్నారు శ్రీ వేళ్ళపాళెం సుబ్బారెడ్డి

విడిగుంటపాళెం సభ

డిసెంబరు 29 తేదీ సమితిరాజా శ్రీ రామిరెడ్డి దశరథరామరెడ్డి అధ్యక్షతన సభజరిగింది. తాను మితవాదినని చెప్తూ, సరిపడనప్పుడు ఆంధ్ర-తెలంగాణీయులు అన్నదమ్ములవలె విడిపోవడం మేలన్నాడు దశయ్య శ్రీయుతులు తి. పి కొండయ్య, ధనెంకుల నరసింహం, పి. సుందరాచారి, కె. వెంకటశేషారెడ్డి, సి. వస్తాజారెడ్డి, ఆర్. నరసింహప్రసాద్, జె కృష్ణయ్య గారలు వుపన్యసించారు.

చింతోపు దీక్ష

1 తేదీ నుండి నిరాహారదీక్ష సాగుతున్నది. 8 తేదీ వూరేగింపు జరిపి గద్దిబొమ్మ తగులబెట్టారు. నెల్లూరు స్మృతివీరుల ఆత్మశాంతికి మౌనప్రార్థనజరిపారు. జనంతా శ్రీ ఎం రాధాకృష్ణారెడ్డి అధ్యక్షాన జరిగింది.

ఇందుకూరుపేట బంద్

2 తేదీ బంద్ జరిగింది గ్రామ కాంగెస్ ప్రెసిడెంటు శ్రీ కాటివర్తి బలరామరెడ్డి అధ్వర్యంలో యువకులు ప్రభుత్వ కార్యాలయాలన్నిటిమీద, సమితి ఆఫీసుమీదకూడా జై ఆంధ్ర పతాకాన్నావిష్కరించారు. పోలీస్ స్టేషన్‌మీద ప్రతిష్ఠించపోయిన ముక్కాల వీరయ్య, మామిడాల రాధాకృష్ణయ్య, తలమంచి బాలసుబ్రహ్మణ్యం, కొమ్మి లక్ష్మయ్య గారలను అరెస్టుచేసి, సాయంత్రం వదలిపెట్టారు

ముదివర్తిపాళెం

2 తేదీ నుండి రిలేనిరాహారదీక్షలు జరుగుతున్నాయి. మొదటిరోజు కొండూరు వెంకటరెడ్డి. హైస్కూలు హెడ్మాస్టరు పి.వి. సుబ్బారెడ్డి; ఉపాధ్యాయులు కె.వి శివయ్య, బి రామకోటయ్య, ఎస్ బాలయ్య, ఎస్. నారాయణ, సిహెచ్. రమణారెడ్డి, కె శ్రీహరి, నాలుగేళ్ళ బాలుడు పార్లపల్లి శ్రీ వాసులురెడ్డి దీక్ష బూనారు యువకులు ట్రాక్టర్లలో జైఆంధ్ర నినాదాలిచ్చుకుంటూ ప్రక్క గ్రామాలలో కూడా వూరేగారు.

తడ బంద్

2 తేదీ బంద్ జయప్రదంగా జరిగింది ఆంధ్ర పతాకం ఎగురవేయబడని ఆఫీసు లేదు. పోలీస్ స్టేషన్‌మీదకూడా ఎగురవేశారట పెంచాల శివరామయ్య, పెదపాళ్యం రామకృష్ణారెడ్డి, దేశపురెడ్డి కోదండరామరెడ్డి, తడి కోదండరామయ్య, వి. వేలాయుధం, మునస్వామి, కె సుబ్రహ్మణ్యం, బి ధర్మయ్య, ఆర్. చెల్లప్పరెడ్డి, వి. దయాకరరెడ్డిగారల అరెస్టు, విడుదల ఆ రోజే జరిగింది.

(ఇంకా చాలావున్నాయి!)

ఏ. సి. సమాధి చెక్కుచెదరలేదు!

2 తేదీ ఆందోళనకారులు నెల్లూరులోని ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి సమాధిని ధ్వంసం చేసినట్లు 'ఆంధ్రజ్యోతి' దినపత్రికలో 6 తేదీ ప్రకటించబడింది. ఇది అసత్యం సమాధి జోలికి ఎవ్వరూపోలేదు; అది చెక్కుచెదరకుండావుంది ఇలాటివంటి అబద్ధపువార్తలు గందరగోళం సృష్టించడానికి ప్రకటిస్తున్నారేమో ననిపిస్తుంది. ఇది అసత్యమని తెలిసి ఆ పత్రిక తర్వాత సవరణ ప్రకటించకుండడం శోచనీయం. జమీన్‌రైతు అయినా యధార్థం ప్రకటిస్తుందని ఆశించాము - అని వ్రాస్తున్నారు నెల్లూరు కోదండరామపురంవాసి శ్రీ ఆర్. జనార్దనరెడ్డి.

ఈవార్త నిరాధారమని మేము గతవారమేధ్రువపరచుకొన్నాము. కాని స్థలాభావంవల్ల యివ్వలేకపోయాము.

పల్లెల వార్తావళి

(5 వ పేజీ తరువాయి)

ముఖ్యంగా మంచినీటి పథకానికి గ్రాంటు మంజూరు చేయించుటలో ఇందుకూరుపేట సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ అనం భక్తవత్సలరెడ్డి యిచ్చిన సహాయసహకారాలు, చూపిన ప్రేమాదరణ మరచిపోలేనని, అందుకు వారికి కృతజ్ఞత తెల్పుతున్నాడు శ్రీ కృష్ణారెడ్డి తనను పోటీలేకుండా అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకున్న గ్రామస్తులకు, మందిరానికి అడిగిందేతడవుగా 40 వేల రూపాయలు విరాళమిచ్చిన గ్రామప్రజలకు ధన్యవాదములు చెప్తున్నాడు.

రాజీనామాకు శ్రీ కృష్ణారెడ్డి కనుపరచిన కారణం- "ప్రస్తుతం దేశము, రాష్ట్రములలోని ప్రజాప్రభుత్వాలు వెనుకబడిన కులములపేరుతో, కులముల ప్రాతిపదికపై కొన్నికులాలను మాత్రం దృష్టియందుంచుకొని, మిగిలిన కులాలలో దరిద్రులే లేనట్లుభావిస్తూ, విభజించి పాలించే బ్రిటిష్ రాజనీతిని నూటికి నూరుపాళ్లు అమలుజరుపుతూ, గ్రామాలలోని మావంటి పేద మధ్యతరగతి రైతాంగమును గురించి పట్టించుకోక, పరిపాలన సాగిస్తున్న ఈ ప్రభుత్వాలే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాలైతే, అదే ప్రజాస్వామ్యానికి అర్థమైతే అట్టి ప్రజాస్వామ్యంలో నాకు నమ్మకంలేదు కాబట్టిన్నీ; అట్టి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల్లో ఈ పంచాయితీకి ఎన్నికైనవాడి కాబట్టిన్నీ... నా పదవికి రాజీనామా ఇస్తున్నాను" అన్నాడు శ్రీ కృష్ణారెడ్డి.

కృష్ణారెడ్డిలో ఇటువంటి అభిప్రాయం ఉండేటట్టయితే పార్లమెంటు మధ్యంతర ఎన్నికలలో ఇందిరమ్మ నినాదాలకు మోసపోవద్దని హెచ్చరిస్తూ గేయాలు కూడా వ్రాసినవాడు కృష్ణారెడ్డి. వ్యక్తిత్వం, మంచెతనం విలక్షణాల్లాణము, సంకుచిత దృష్టి వుండేవాడేకాని, కృష్ణారెడ్డి రాజకీయవాదికాదు. అటువంటి కృష్ణారెడ్డి ఆకారణంగా అప్పుడు రాజీనామా యిచ్చాడంటే నమ్మలేము. కాని అంతకుమించిన కారణం విదితలేకపోయాడు కాబట్టి నమ్మక తప్పదు కాని ఏదో అవ్యక్తమైన అసంతృప్తి, విరక్తి ఏర్పడివుంటుంది; రాజీనామాకు అదే కారణమైవుంటుంది. ఇది మా వూహ.

కృష్ణారెడ్డి నిస్వార్థంగా చేసిన గ్రామాభ్యుదయ కృషి, సాధించిన విజయాలు అపూర్వమైనవి; యువకులకు ఆదర్శమైనవి. గ్రామస్తుల సహకారాన్ని, సమితి సహాయాన్నిపొంది నీటికరువు నుండి గ్రామానికి విముక్తి కల్గించడం పేర్కొనదగింది కృష్ణారెడ్డి చిన్నపదవే అయినా దానికి సార్థకత కూర్చాడు. రాజీనామా ఇవ్వడం వ్యక్తిగతంగా కృష్ణారెడ్డికి లాభదాయకమే; కాని గ్రామం మంచివ్యక్తి సేవలను కోల్పోతుంది.

కలిచేడు గీతాజయంతి

గీతాజయంతి మహోత్సవాలు మూడు రోజులపాటు, కళ్యాణరామ మైకా ఆవరణంలో భక్తిపారవశ్యంతో గొప్పగా జరిగాయి ఉత్సవాలు, భజనలు, హరికథలు వుపన్యాసాలు జోరుగావుండినాయి. శ్రీ సిద్ధగిరి పీఠాధిపతులు, శ్రీ ఏ యస్ సుదర్శనం ప్రభృతులు వుపన్యసించారు

వెంకటాచలం ఫిర్యాదు

డిసెంబరు ఆఖరులో వచ్చినవార్త ఇది: వవటపాళెం, కనుమూరు, కురుదర్లవాడు గ్రామాలకుచెంది ఐ. ఆర్. 20 సాగుచేసిన రైతులు ఎరువులకోసం బి. డి. ఓ గారి చుట్టూ తిరిగారట; తప్పకచేయించి యిస్తానన్నాడట; తప్పక చేయించాడట - కాని చివరకు ఈదగాలి, పూడివర్తి, ఇస్కపాళెం మిట్టపాళెం రైతులకు యిచ్చామంటే యిచ్చేశాము, మీకు లేదుపొమ్మన్నాడట అంతగా కావలిస్తే అంటూ ఏదో షరతుపెట్టాడట.

ఈ విషయాలు శ్రీ కాంద్రి వెంకటసుబ్బయ్య వ్రాస్తున్నాడు

ఈ ఫిర్యాదును మేము వెంకటాచల పతికి 'ఫార్వర్డ్' చేస్తున్నాము.

చందోడు చక్కెర

చక్కెర పంపకం అన్యాయంగావుందని ఒక బాధ్యతగలవ్యక్తి వ్రాస్తున్నాడు. వినేవాడు లేడు; విచారించేవాడు లేడు అందరూ సమ్మె, అంతా బంద్! ఎవరికి చెప్పుకుందాం?

జిల్లా గ్రంథాలయ ఉద్యోగుల సంఘం

1 తేదీ శ్రీ కె. మల్లికార్జునరావు అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో జిల్లాగ్రంథాలయ ఉద్యోగుల సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా వి శివరామిరెడ్డి (కావలి), ఉపాధ్యక్షుడుగా పి కోటేశ్వరయ్య (అల్లూరు), కార్యదర్శిగా పి. సుభాష్‌చంద్రగుప్త(నెల్లూరు), సహాయకార్యదర్శిగా టి మాలకొండయ్య (నెల్లూరు) కోశాధికారిగా కె వెంకటచలపతి (నెల్లూరు); కార్యవర్గ సభ్యులుగా ఎస్ నరసింహులు (ఉదయగిరి), ఎస్ శ్రీనివాసులు (నెల్లూరు), ఎస్ అబ్దుల్ వహాబ్ (కనిగిరి), టి. శేషమ్మ(నెల్లూరు) ఎన్నుకోబడినారు.

గ్రంథాలయసంస్థ ఉద్యోగుల కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీకి అధ్యక్షుడుగ ఆర్ వి. సుబ్బయ్య, కార్యదర్శిగ కె రామయ్య ఎన్నుకోబడినారు

ఇనమడుగు కలరా

కోవూరు తాలూకా ఇనమడుగులో కలరావల్ల ముగ్గురు మరణించారట. డాక్టరు బి. రాధాకృష్ణయ్య ప్రభృతులతో కూడిన యంగ్‌మెన్స్ అసోసియేషన్ కలరా రోగులకు ఎనలేని సేవలేచేసిందట అభినందనలు.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 16-00
6 మాసములకు	రు. 9-00

ముల్కీ నిబంధనల చట్టం

పరిణామాల పరిశీలన

ముల్కీ నిబంధనలచట్టం: పరిణామాల పరిశీలన

ముల్కీ నిబంధనలపై సుప్రీంకోర్టు తీర్పుఫలితంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మళ్ళీ తరా సారి ఆందోళన ప్రారంభమైంది. రాష్ట్రస్థాయిలో యీ సమస్యకు అంగీకారయోగ్యమైన పరిష్కారం సాధించడానికి అనేక వారాలపాటు ఎన్నో ప్రయత్నాలు జరిగినప్పటికీ పట్టు సడలింపులేని తీవ్రవాద ధోరణుల కారణంగా యీ విషయంలో మధ్యవర్తిగా తీర్పు యివ్వవలసినదని ప్రధానమంత్రిని కోరడం జరిగింది. ప్రధానమంత్రి 1972 నవంబరు 27 వ తేదీన పంచసూత్రపథకాన్ని ప్రకటించారు. ఆతరువాత లోకసభ ముల్కీ నిబంధనలమీద ఒక శాసనాన్ని ఆమోదించింది. ఇక కొద్దికాలంలో 1972 సంవత్సరపు ముల్కీ నిబంధనల చట్టం అమలులోకి రానున్నది. ఈ సందర్భంగా ముల్కీ నిబంధనలు, వాటి పరిణామాలనుగూర్చి పరిశీలిద్దాం.

సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్

మనం కొన్ని ప్రాథమిక సిద్ధాంతాల ప్రాతిపదికమీద యీ పరిశీలన చేయవలసి వుంటుంది. మొట్టమొదట గమనించవలసిన విషయమేమంటే సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ వుండాలనే దృష్టితో ఈ పంచసూత్ర పథకం, ముల్కీ నిబంధనలచట్టం రూపొందించబడినాయి. రాష్ట్రవిభజనకు అంగీకరించే ప్రశ్నేలేదని ప్రధానమంత్రి స్పష్టంచేశారు. ముల్కీ నిబంధనలచట్టం పరిణామాల పరిశీలనలో ఇది అతి ప్రధానమైన విషయమనే వాస్తవాన్ని మనం గుర్తించవలసి వుంటుంది.

ఇక చట్టం నిబంధనలను పరిశీలిద్దాం. ఇందులో కొన్ని అంశాలు చాల ముఖ్యమైనవిగా గోచరిస్తాయి. ముల్కీ నిబంధనలు చెల్లుతాయని తీర్పుయిస్తూ, సుప్రీం కోర్టువారు యీ నిబంధనలనుగురించి వ్యాఖ్యానించడంలోగాని, వాటి అమలులో అవి ఎంతవరకు వర్తిస్తాయో వివరించడంలోగాని తమకు సంబంధంలేదని స్పష్టంచేశారు. ముల్కీ నిబంధనల వ్యాఖ్యానం ఇప్పటికీ ఖచ్చితంగా తేలనప్పటికీ, అవి ఏవిధంగా వర్తించాలనే విషయంగూర్చి ఈ చట్టం నిర్దేశిస్తున్నది.

ముల్కీ నిబంధనలు

1918 లో జారీచేయబడిన ముల్కీనిబంధనలలో జన్మస్థలం, వంశం, నివాసార్హతలకు సంబంధించి హైదరాబాదు సంస్థాన ప్రభుత్వోద్యోగాలలో ప్రాధాన్యత యివ్వబడింది నిర్దిష్టంగా మినహాయించబడినసందర్భాలలోతప్ప ఇవి పెద్ద చిన్నఅన్నిఉద్యోగాలకువర్తించేవి. అప్పుడు ముల్కీ నిబంధనల అమలుకు ఏవిధమైన కాలపరిమితి విధించబడలేదు. మొదట్లో ముల్కీనిబంధనలనుగురించిన వాస్తవ పరిస్థితి యిది. అయితే 1950 జనవరి 26 వ తేదిన రాజ్యాంగం అమల్లోకి రావడంతో ముల్కీ నిబంధనలపరిధి చాలవరకు తగ్గింది. అయితే రాజ్యాంగపు 35 (బి) అనుచ్ఛేదం అనుసరించి పార్లమెంటు యీ నిబంధనలను మార్పుచేయడం, సవరణచేయడం, లేక రద్దుచేయడం జరిగేవరకు నివాసార్హత నిబంధనమాత్రమే అమలులోవుండే ఏర్పాటు జరిగింది. ఆతర్వాత పార్లమెంటు 1957 వ సంవత్సరం ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల(నివాసార్హత)చట్టం ఆమోదించింది. ఈచట్టంప్రకారం, మణిపూర్, త్రిపుర, హిమాచల ప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని తెలంగాణా ప్రాంతాలలోతప్ప మిగతా భారతదేశమంతటా ముల్కీనిబంధనలను పోలినటువంటి అన్నిరకాల ప్రత్యేకహక్కులు రద్దుచేయబడినాయి. ఇక్కడ ముఖ్యంగా గమనించవలసిన విషయమేమంటే, 1956 లో ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్రఅవతరణ సందర్భంగా కుదిరిన పెద్దమనుషుల ఒప్పందం ఫలితంగానే తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఈ నిబంధనలు అమలులో వుంచబడినవి. పాత ముల్కీ నిబంధనలస్థానే, అంగీకరించిన ప్రత్యామ్నాయపు ఏర్పాటుగా ఉద్దేశించబడిన యీ నిబంధనలు, ఒప్పందంప్రకారం, సబార్డినేటు సర్వీసులకు అదేదశకాలంవరకు నివాసార్హత నిబంధన వర్తింపును పరిమితం చేశాయి. అయితే, ఉభయులు అంగీకరించిన అంశాలతోకూడిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల చట్టాన్ని న్యాయస్థానం కొట్టివేసి, తత్ఫలితంగా ముల్కీ నిబంధనలు అమల్లో వున్నట్లు ప్రకటించినందువల్ల పార్లమెంటు మళ్ళీ యీ విషయంలో జోక్యంచేసుకొని ఉభయులు అంగీకరించిన అంశాలను ప్రాతిపదిగా తీసుకొని కొత్తశాసనం చేయవలసివచ్చింది. పదిహేను సంవత్సరాలక్రిందట ఉభయులు అంగీకరించినవిధంగా మొదటినుండి శాసనబద్ధంగా కొనసాగుతూవచ్చిన ఏర్పాటును ఆమోదించడం మినహా పార్లమెంటుకు మార్గాంతరం లేకపోయింది. 1-11-1956 నుండి యీ శాసనం అమల్లోకి వచ్చే తేదీవరకు అన్ని నాన్‌గెజిటెడ్ ఉద్యోగాలకు, తహశీల్దార్లకు, జూనియర్ ఇంజనీర్లకు, సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జనులకు నివాసార్హత వర్తించేవిధంగా ముల్కీనిబంధనలు పరిమితం చేయబడినాయి. ఈ విషయాన్నిగురించే ప్రధానమంత్రి లోకసభలో చేసిన ప్రసంగంలో "అంగీకరించినదానికన్నా కొంత అదనంగానే" యివ్వడం జరిగిందని పేర్కొన్నారు. సాంకేతిక ఉద్యోగాలకు సంబంధించి నేరుగా జరిగే నియామకాల విషయంలోనే యీ "కొంత అదనంగా" సౌకర్యాలు కల్పించడం జరిగిందని ప్రధానమంత్రి తమ ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు 1-11-1956 నుండి నివాసార్హత వర్తించే ఉద్యోగాలలో నిబంధనలను ఉల్లంఘించి జరిగిన నియామకాలను నివాసార్హత వర్తించదని కొట్టివేయబడిన ఉద్యోగాలలో యీ నివాసార్హత నిబంధనలను వర్తింపజేయకుండా వాటిని ఉపేక్షచేసి జరిగిన నియామకాలను యీ చట్టం చెల్లుబాటు చేస్తున్నది. దీనికంతటికి పర్యవసానమేమంటే 1-11 1956 లగాయతు ప్రస్తుతపుచట్టం అమల్లోకివచ్చేతేదీవరకు జరిగిన ఏనియామకంకూడా రద్దుకావడానికివీలులేదు తత్ఫలితంగా, ఆవిధంగా నియమింపబడిన ఏ వ్యక్తికూడా తన ఉద్యోగం కోల్పోరు. అంతేగాక ముల్కీకాని కారణంగా తెలంగాణా ప్రాంతంనుంచి అతను బదిలీ కావడానికికూడా వీలులేదు.

ముల్కీ నిబంధనల కాలపరిమితి

రెండవ ముఖ్యాంశం యీ చట్టం కాలపరిమితికి సంబంధించినటువంటిది. 1957 వ సంవత్సరపు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల (నివాసార్హత) చట్టంలో నిర్దేశించిన ప్రాంతాలలో కొన్ని ఉద్యోగ నియామకాల విషయంలో మిగిలిన ప్రాంతాలలో ఎక్కడవున్నాసరే ముల్కీ నిబంధనలవంటి ప్రత్యేక రాయితీలు రద్దుచేయబడినవి. 1-11 1956 కు ముందు పూర్వపు హైదరాబాదు సంస్థానంలోవుండి ముల్కీ నిబంధనల ప్రయోజనాలనపొంది, తర్వాత మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాలలో కలిసిపోయిన మరాఠ్వాడా, కర్నాటకజిల్లాల విషయంలో యీ ముల్కీ నిబంధనలు వాటంతటవే రద్దుఅయినాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ సందర్భములో ఆంధ్ర—తెలంగాణా ప్రాంత నాయకులు కలిసి పెద్దమనుషుల ఒప్పందం చేసుకోకుండావుండివుంటే, తెలంగాణాప్రాంతంలోకూడా యీ ముల్కీనిబంధనలు రద్దుఅయివుండేవి. అయితే ఆ సందర్భంలో సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడివుండేదికాదు. విశాలాంధ్ర ప్రదేశ్ అవతరణ, పెద్దమనుషుల ఒప్పందం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల చట్టంలో పేర్కొన్న సవరించిన రూపంలో ముల్కీనిబంధనల అమలు—ఇవన్నీ ఒకే రాజకీయ నిర్ణయానికిచెందిన విషయాలనేది వాస్తవం. కనుక యీ విధంగా సమైక్య రాష్ట్రమనుగడకు ముల్కీ నిబంధనల చట్టం అమలు జరిగే కాలపరిమితి చాల ప్రధానమైనది. మొత్తంమీద పరిస్థితి దృష్ట్యా ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలచట్టం గడువు రెండుసార్లు అంటే 1974 వరకు పొడిగించడం అవసరమైంది. ఈ పొడిగింపులను నిర్దేశిస్తూ పార్లమెంటు సవరించిన శాసనాన్ని ఆమోదించిందికూడా ఐతే సుప్రీంకోర్టు 1969 లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలచట్టాన్ని కొట్టివేసింది. తత్ఫలితంగా గడువు పెంచుతూ రెండవసారి చేయబడిన ఈ చట్టంవల్ల తెలంగాణాకు సంక్రమించవలసిన ప్రయోజనాలు చేకూరలేదు. ప్రస్తుతపు చట్టం నివాసార్హతకు సంబంధించి రాజధాని నగరానికి 1977, మిగతా తెలంగాణా ప్రాంతానికి 1980 ని అంతిమమైన గడువుగా నిర్ణయించింది. ఈ గడువులు ముగిసినతర్వాత ఈ నిబంధనలు రద్దుఅవుతాయి. ప్రధానమంత్రి ఈ నిబంధనలగూర్చి ప్రస్తావిస్తూ మళ్ళీ గడువు పొడిగించాలని పార్లమెంటును అడిగే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి లేనేలేదని స్పష్టంగా ప్రకటించారు.

రాజధాని నగర ప్రతిపత్తి

ఇక మూడో విషయం రాజధాని నగర ప్రతిపత్తికి సంబంధించినది. పైన పేర్కొన్నట్లుగా, హైదరాబాదు నగరంలో ముల్కీనిబంధనలు కొంతకాలం ముందుగానే రద్దుకావడానికి చట్టంలో అవకాశం కల్పించబడింది. అంతేకాకుండా యీ మధ్యంతర కాలంలో నగరానికి ఉమ్మడి పోలీసుదళం ఏర్పాటుచేయడానికికూడా యిందులో వీలు కల్పించబడింది ఉమ్మడి కార్యాలయాలు, ఉమ్మడి సంస్థలలో ఉద్యోగాల విషయంలో ప్రాంతీయవారీగా 2 : 1 నిష్పత్తి ఏర్పాటుచేయబడింది.

కనుక ముల్కీ నిబంధనలచట్టం స్వల్పకాలిక ప్రయోజనాలను దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలను ప్రతిబింబింపచేస్తున్నది పరిస్థితులకు అనుకూలంగా సవరించబడిన రీతిలో యిది పెద్దమనుషుల ఒప్పందాన్ని గౌరవిస్తున్నది. అంతేకాకుండా విస్తృతదృష్టితో చూచినా, సమంజసమైనదని ఎంచే కాలవ్యవధివరకు ఆ ఏర్పాటు అమలులో వుండడాన్ని యిది మన్నిస్తున్నది, ఆతర్వాత తెలంగాణాప్రాంతం మిగతా దేశంతోపాటు సమానంగా పురోగమించడానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ సమైక్యతను పరిరక్షించడానికి, రాష్ట్రప్రజలు సామరస్యంతో సమానహక్కులుగల పరిస్థితిలో కలిసిమెలసి వుండడానికి యీ చట్టం దోహదం చేస్తున్నది.

ప్రచురణ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార, పౌరసంబంధ యాత్రికశాఖ, హైదరాబాదు.

Edited, Printed and Published by M. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Press, 170, Tipparajuvari Street, Nellore (A. P)